CRIV 50 **PLEN 340**

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

donderdag

20-03-2003

14:15 uur

jeudi

20-03-2003

14:15 heures

AGALEV-ECOLO	*Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales*
CD&V	*Christen-Democratisch en Vlaams*
FN	*Front National*
MR	*Mouvement réformateur*
PS	*Parti socialiste*
cdH	*centre démocrate Humaniste*
SP.A	*Socialistische Partij Anders*
VLAAMS BLOK	*Vlaams Blok*
VLD	*Vlaamse Liberalen en Democraten*
VU&ID	*Volksunie&ID21*

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		*Abréviations dans la numérotation des publications :*	
DOC 50 0000/000	*Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*	*DOC 50 0000/000*	*Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
QRVA	*Schriftelijke Vragen en Antwoorden*	*QRVA*	*Questions et Réponses écrites*
CRIV	*Integraal Verslag,met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)*	*CRIV*	*Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)*
CRIV	*Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)*	*CRIV*	*Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)*
CRABV	*Beknopt Verslag (op blauw papier)*	*CRABV*	*Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)*
PLEN	*Plenum (witte kaft)*	*PLEN*	*Séance plénière (couverture blanche)*
COM	*Commissievergadering (beige kaft)*	*COM*	*Réunion de commission (couverture beige)*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

INHOUD

Berichten van verhindering 1
Regeling van de werkzaamheden 1
Sprekers: **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie**, Danny Pieters**

MONDELINGE VRAGEN 3

Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de eerste minister over "de imagoschade aan het land ingevolge klachten op de genocidewet" (nr. P264) 3
Sprekers: **Guido Tastenhoye, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken

Samengevoegde vragen van 5
- mevrouw Simonne Creyf aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over "de keuze van de exacte route voor nachtvluchten boven Brussel" (nr. P265) 5
- de heer Bart Laeremans aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over "de nieuwe routes boven de Noordrand en Brussel, de isolatiezones en belangrijke mensen" (nr. P266) 5

- de heer Hans Bonte aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over "de uitvoering van het akkoord over nachtvluchten" (nr. P267) 5
Sprekers: **Bart Laeremans, Simonne Creyf, Hans Bonte, Isabelle Durant**, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer

Vraag van mevrouw Frieda Brepoels aan de eerste minister over "de arbitrage met betrekking tot de IJzeren Rijn" (nr. P261) 9
Sprekers: **Frieda Brepoels**, voorzitter van de VU&ID-fractie**, Isabelle Durant**, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer

Vraag van de heer Guy Hove aan de minister van Financiën over "de aansluiting van het douanekantoor te Ronse op het NCTS-netwerk" (nr. P270) 11
Sprekers: **Guy Hove, Didier Reynders**, minister van Financiën

Vraag van de heer André Frédéric aan de minister van Justitie over "de ontdekking van illegale afluisterpraktijken in het gebouw van de Ministerraad van de Europese Unie te Brussel" (nr. P268) 12
Sprekers: **André Frédéric, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Vraag van de heer Gerolf Annemans aan de 13

SOMMAIRE

Excusés 1
Ordre des travaux 1
Orateurs: **Yves Leterme**, président du groupe CD&V**, Danny Pieters**

QUESTIONS ORALES 3

Question de M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "la détérioration de l'image de marque du pays à la suite de plaintes relatives à la loi sur le génocide" (n° P264) 3
Orateurs: **Guido Tastenhoye, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères

Questions jointes de 5
- Mme Simonne Creyf à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur "le choix des routes exactes pour les vols de nuit au-dessus de Bruxelles" (n° P265) 5
- M. Bart Laeremans à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur "les nouvelles routes aériennes au-dessus de la périphérie nord et de Bruxelles, les zones d'isolation et la présence de personnalités importantes" (n° P266) 5

- M. Hans Bonte à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur "la mise en oeuvre de l'accord relatif aux vols de nuit" (n° P267) 5
Orateurs: **Bart Laeremans, Simonne Creyf, Hans Bonte, Isabelle Durant**, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports

Question de M. Frieda Brepoels au premier ministre sur "l'arbitrage à propos du Rhin de fer" (n° P261) 9
Orateurs: **Frieda Brepoels**, présidente du groupe VU&ID**, Isabelle Durant**, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports

Question de M. Guy Hove au ministre des Finances sur "le raccordement du bureau des douanes de Renaix au réseau NCTS" (n° P270) 11
Orateurs: **Guy Hove, Didier Reynders**, ministre des Finances

Question de M. André Frédéric au ministre de la Justice sur "les écoutes illégales détectées dans le bâtiment du Conseil des ministresde l'Union européenne à Bruxelles" (n° P268) 12
Orateurs: **André Frédéric, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Question de M. Gerolf Annemans au ministre de 13

minister van Justitie over "de stand van zaken met betrekking tot de tweede gevangenis en de sociale ontevredenheid bij de cipiers in Antwerpen" (nr. P269)

Sprekers: **Gerolf Annemans, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

ACTUALITEITSDEBAT OVER DE OORLOG IN IRAK 15

Samengevoegde vragen van 15

- de heer Peter Vanhoutte aan de eerste minister over "de Amerikaanse militaire transporten" (nr. P273) 15

- de heer Francis Van den Eynde aan de eerste minister over "de Amerikaanse militaire transporten" (nr. P274) 15

- de heer Karel Van Hoorebeke aan de eerste minister over "het openbaar maken van het bilateraal akkoord dat in 1971 werd afgesloten tussen de VS en België" (nr. P275) 15

- de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de recente wapenleveringen aan het Verenigd Koninkrijk" (nr. P276) 15

- de heer Pieter De Crem aan de eerste minister over "de houding van de Belgische regering tegenover het gebruik door de VS van Belgische haven-, luchthaven- en spoorinfrastructuur voor militaire doeleinden" (nr. P277) 15

- de heer Raymond Langendries aan de eerste minister over "de doortocht van Amerikaanse troepen en materieel door België" (nr. P278) 15

- de heer Dirk Van der Maelen aan de eerste minister over "de oorlog in Irak" (nr. P279) 15

- de heer Vincent Decroly aan de eerste minister over "het offensief tegen Irak" (nr. P280) 15

- de heer Daniel Féret aan de eerste minister over "de oorlogsverklaring van de VS en van Groot-Brittannië aan Irak" (nr. P281) 15

- mevrouw Muriel Gerkens aan de eerste minister over "de doortocht en het gebruik van het Belgische luchtruim in de context van de oorlog tegen Irak" (nr. P282) 15

Sprekers: **Jean-Pol Henry, Pierre Chevalier, Daniel Bacquelaine**, voorzitter van de MR-fractie**, Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie**, Karel Van Hoorebeke, Guy Verhofstadt**, eerste minister**, Peter Vanhoutte, Francis Van den Eynde, Ferdy Willems, Pieter De Crem, Raymond Langendries**, voorzitter van de cdH-fractie**, Dirk Van der Maelen**, voorzitter van de SP.A-fractie**, Vincent Decroly, Frieda Brepoels**, voorzitter van de VU&ID-fractie**, Daniel Féret, Muriel Gerkens**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie**, Louis Michel**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken**, Isabelle Durant**, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer**, Colette Burgeon, Patrick Moriau**

MONDELINGE VRAGEN 49

la Justice sur "l'état d'avancement en ce qui concerne le dossier de la deuxième prison et l'insatisfaction sociale des gardiens de prison à Anvers" (n° P269)

Orateurs: **Gerolf Annemans, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

DÉBAT D'ACTUALITÉ SUR LA GUERRE EN IRAK 15

Questions jointes de 15

- M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "les transports militaires américains" (n° P273) 15

- M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "les transports militaires américains" (n° P274) 15

- M. Karel Van Hoorebeke au premier ministre sur "la publication de l'accord bilatéral conclu en 1971 entre les Etats-Unis et la Belgique" (n° P275) 15

- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les récentes livraisons d'armes à la Grande-Bretagne" (n° P276) 15

- M. Pieter De Crem au premier ministre sur "l'attitude du gouvernement belge à l'égard de l'utilisation par les Etats-Unis de l'infrastructure portuaire, aéroportuaire et ferroviaire belge à des fins militaires" (n° P277) 15

- M. Raymond Langendries au premier ministre sur "le transit par la Belgique de troupes et de matériels américains" (n° P278) 16

- M. Dirk Van der Maelen au premier ministre sur "la guerre en Irak" (n° P279) 16

- M. Vincent Decroly au premier ministre sur "l'offensive contre l'Irak" (n° P280) 16

- M. Daniel Féret au premier ministre sur "la guerre déclarée par les USA et la Grande-Bretagne à l'Irak" (n° P281) 16

- Mme Muriel Gerkens au premier ministre sur "le transit par et le survol de la Belgique dans le contexte de la guerre contre l'Irak" (n° P282) 16

Orateurs: **Jean-Pol Henry, Pierre Chevalier, Daniel Bacquelaine**, président du groupe MR**, Yves Leterme**, président du groupe CD&V**, Karel Van Hoorebeke, Guy Verhofstadt**, premier ministre**, Peter Vanhoutte, Francis Van den Eynde, Ferdy Willems, Pieter De Crem, Raymond Langendries**, président du groupe cdH**, Dirk Van der Maelen**, président du groupe SP.A**, Vincent Decroly, Frieda Brepoels**, présidente du groupe VU&ID**, Daniel Féret, Muriel Gerkens**, présidente du groupe ECOLO-AGALEV**, Louis Michel**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères**, Isabelle Durant**, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports**, Colette Burgeon, Patrick Moriau**

QUESTIONS ORALES(CONTINUATION) 49

(VOORTZETTING)

Sprekers: **Guy Verhofstadt**, eerste minister**, Pieter De Crem**

Vraag van de heer Danny Pieters aan de eerste minister over "de verklaring van herziening van de Grondwet" (nr. P262) 50
Sprekers: **Danny Pieters, Laurette Onkelinx**, vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid**, Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie

Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de drugsdoden in Tongeren" (nr. P272) 54
Sprekers: **Jo Vandeurzen, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Vraag van de heer Arnold Van Aperen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de vogelpest" (nr. P271) 56
Sprekers: **Arnold Van Aperen, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN 58

Wetsontwerp tot hervorming van de adoptie (I) (1366/15-16) 58
Sprekers: **Jacqueline Herzet**, rapporteur

Bespreking van de artikelen 59
Wetsontwerp houdende toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan bepaalde ambtenaren van de fiscale administraties ter beschikking gesteld van de federale politie (1836/5) 59
Bespreking van de artikelen 59
Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 357 en 362 van het Gerechtelijk Wetboek (2310/1-4) 60
Algemene bespreking 60
Bespreking van de artikelen 60
Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 92 van het Gerechtelijk Wetboek (2312/1-2) 60
Algemene bespreking 60
Bespreking van de artikelen 61
Sprekers: **Thierry Giet**, rapporteur

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 31 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken (2355/1-8) 62
Algemene bespreking 62
Bespreking van de artikelen 67
Sprekers: **Servais Verherstraeten**, rapporteur**, Danny Pieters, Fred Erdman, Vincent Decroly, Thierry Giet, Marc Verwilghen**, minister van Justitie**, Bart Laeremans**

Orateurs: **Guy Verhofstadt**, premier ministre**, Pieter De Crem**

Question de M. Danny Pieters au premier ministre sur "la déclaration de révision de la Constitution" (n° P262) 50
Orateurs: **Danny Pieters, Laurette Onkelinx**, vice-première ministre et ministre de l'Emploi**, Yves Leterme**, président du groupe CD&V

Question de M. Jo Vandeuzen au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les cas de décès provoqués par la drogue à Tongres" (n° P272) 54
Orateurs: **Jo Vandeurzen, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Question de M. Arnold Van Aperen au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la peste aviaire" (n° P271) 56
Orateurs: **Arnold Van Aperen, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

PROJETS ET PROPOSITIONS 58

Projet de loi réformant l'adoption (I) (1366/15-16) 59
Orateurs: **Jacqueline Herzet**, rapporteur

Discussion des articles 59
Projet de loi octroyant la qualité d'officier de police judiciaire à certains fonctionnaires des administrations fiscales mis à la disposition de la police fédérale (1836/5) 59
Discussion des articles 59
Projet de loi modifiant les articles 357 et 362 du Code judiciaire (2310/1-4) 60
Discussion générale 60
Discussion des articles 60
Proposition de loi modifiant l'article 92 du Code judiciaire (2312/1-2) 60
Discussion générale 60
Discussion des articles 61
Orateurs: **Thierry Giet**, rapporteur

Proposition de loi modifiant l'article 31 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire (2355/1-8) 62
Discussion générale 62
Discussion des articles 67
Orateurs: **Servais Verherstraeten**, rapporteur**, Danny Pieters, Fred Erdman, Vincent Decroly, Thierry Giet, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice**, Bart Laeremans**

Voorstel van resolutie betreffende het eindverslag van de Commissie Basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden en het voorstel van basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden (2317/1-2) 68
Bespreking 68
Sprekers: **Jacqueline Herzet, Bart Laeremans, Josy Arens, Vincent Decroly, Fred Erdman**

BIJLAGE 81
INTERNE BESLUITEN 81
COMMISSIES 81
BESLISSINGEN 81
VOORSTELLEN 82
TOELATING TOT DRUKKEN 82
MEDEDELINGEN 83
COMMISSIES 83
VERSLAGEN 83
SENAAT 85
OVERGEZONDEN WETSONTWERPEN 85
EVOCATIE 85
REGERING 85
EUROPESE MINISTERRAAD LANDBOUW - AGENDA 85
EUROPESE MINISTERRAAD CONCURRENTIEVERMOGEN – AGENDA 85
REKENHOF 86
INZAGE- EN INFORMATIERECHT VAN DE PARLEMENTSLEDEN 86
ADVIEZEN 86

Proposition de résolution relative au rapport final de la Commission "loi de principes concernant l'administration pénitentiaire et le statut juridique des détenus" (2317/1-2) 68
Discussion 68
Orateurs: **Jacqueline Herzet, Bart Laeremans, Josy Arens, Vincent Decroly, Fred Erdman**

ANNEXE 81
DECISIONS INTERNES 81
COMMISSIONS 81
DECISIONS 81
PROPOSITIONS 82
AUTORISATION D'IMPRESSION 82
COMMUNICATIONS 83
COMMISSIONS 83
RAPPORTS 83
SENAT 85
PROJETS DE LOI TRANSMIS 85
EVOCATION 85
GOUVERNEMENT 85
CONSEIL DES MINISTRES EUROPEENS DE L'AGRICULTURE – ORDRE DU JOUR 85
CONSEIL DES MINISTRES EUROPEENS DE LA COMPETITIVITE – ORDRE DU JOUR 85
COUR DES COMPTES 86
DROIT DE REGARD ET D'INFORMATION DES PARLEMENTAIRES 86
AVIS 86

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 20 MAART 2003

14:15 uur

_____

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 20 MARS 2003

14:15 heures

_____

De vergadering wordt geopend om 14.17 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.17 heures par M. Herman De Croo, président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Isabelle Durant, Louis Michel.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.
Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Berichten van verhindering
Excusés

André Schellens, Bert Schoofs, wegens ziekte / pour raisons de santé;
Ludo Van Campenhout, verhinderd / empêché;
Annemie Van de Casteele, buitenslands / à l'étranger.

01 Regeling van de werkzaamheden
01 Ordre des travaux

01.01 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb gisteren goed geluisterd in de Conferentie van voorzitters en ik heb daar via u ook vernomen dat de eerste minister is verhinderd door de Europese top die deze namiddag begint. Hij zou toch beschikbaar zijn om een aantal vragen te beantwoorden.

De **voorzitter**: De eerste minister is tussen 15.00 uur en 16.00 uur beschikbaar.

01.02 **Yves Leterme** (CD&V): Het wordt een minidebat en het zal niet op vijf minuten aankomen. Ik stel vast dat mijn voor de eerste minister misschien wat vervelende vraag over het gebrek aan cohesie in de regering – het uiteenvallen van de regering – ten aanzien van een niet zo goede economische toestand, gewoon wordt afgewimpeld met de boodschap dat de eerste minister geen tijd zal hebben om erop te antwoorden. U weet dat een vraag en antwoord reglementair vier tot vijf minuten duurt. Ik zie dat collega Pieters ook een vraag had aan de eerste minister. Die vraag is weliswaar behouden, maar ik durf met collega Pieters de weddenschap

01.02 **Yves Leterme** (CD&V): Le premier ministre doit assister au sommet européen cet après-midi mais pourra participer au bref débat sur l'Irak qui se tiendra à la Chambre entre 15 et 16 heures. Je pense que cinq minutes de plus ou de moins ne changeront pas grand-chose et que le premier ministre cherche tout simplement

aangaan dat het wellicht weer vijgen na Pasen zullen zijn. De eerste minister zal vluchten voor de vraag en men zal naar de Europese top verwijzen. Als de eerste minister hier een half uur of drie kwartier kan aanwezig zijn voor het minidebat, dan kan hij hier toch vijf of acht minuten langer zijn om te antwoorden op de vragen die aan hem zijn gesteld.

à éluder ma question sur le manque de cohésion au sein du gouvernement. La question de M. Danny Pieters a également été rejetée par manque de temps.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, ik heb contact genomen met de eerste minister voor de vragen die zijn binnengekomen. Hij had een aantal redenen die ik kan begrijpen. De Europese top wordt nog voorafgegaan door een Benelux-top. U kent de organisatie van de voorbereiding. Omstreeks 15.00 uur kan hij hier zijn voordat hij rond 16.00 uur terug naar die voorbereidingen gaat. Hij heeft mij gevraagd te proberen alle vragen over Irak te groeperen, wat wij hebben gedaan. Voor andere vragen zal hij zich moeten laten vervangen door andere collega's. Ik heb dan tijdens de middag naar de fracties laten telefoneren om dat mee te delen.

Ik wil straks, als de premier er is, nakijken wat de beschikbaarheid is. Ik zal nu de vragen laten beantwoorden die andere ministers normaliter gekregen hebben. Dan zullen we zien waar we staan. Goed?

Le **président**: J'ai convenu hier avec le premier ministre qu'il serait disponible entre 15 et 16 heures. À sa requête, nous avons donc regroupé les différentes questions relatives au problème de l'Irak. Pour les autres questions, il devra se faire remplacer par d'autres membres du gouvernement, ce que j'ai signalé hier après-midi aux différents groupes politiques.

01.03 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dring er toch op aan dat u die inspanning zou leveren, want ik vind dat de bevolking recht heeft op een antwoord van de eerste minister ten aanzien een ruziënde, bakkeleiende regering die ondertussen beter het bestuur van het land in de hand zou nemen, ook gelet op de zeer slechte economische toestand waarin wij stilaan verzeild zijn geraakt.

01.03 **Yves Leterme** (CD&V): J'insiste pour que le premier ministre réponde à ma question.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, ik bekijk even waar we staan. We zijn allemaal van goede wil. Mijnheer Pieters, ook over de werkzaamheden?

01.04 **Danny Pieters** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, over dezelfde vraag. Als ik u hoor, dan betekent dat eigenlijk dat de kans dat de premier antwoordt op de vragen nihil is en dat hij ook niet vervangen wordt.

01.04 **Danny Pieters** (VU&ID): Ai-je bien compris que les chances que le premier ministre réponde à mes questions sont nulles et qu'il ne sera par ailleurs sans doute pas non plus remplacé?

De **voorzitter**: Waarover hebt u een vraag gesteld?

01.05 **Danny Pieters** (VU&ID): Over de herzieningsverklaring van de artikelen van de Grondwet.

De **voorzitter**: Ik heb het geprobeerd om vice-premier Vande Lanotte, die toch een expert terzake is, te laten komen in de plaats van de premier, maar ik moet zien of mijn betrachtingen geconcretiseerd zijn. Ik ben daar nog mee bezig. Wij zullen zoals afgesproken dinsdag 25 maart om 17 uur – herinner u dat er een commissie voor de Justitie was waarvoor voorrang was gevraagd – beginnen met de herziening van de Grondwet. Ik verwacht ten laatste morgen de indiening ervan. Ik weet dat er vanochtend een akkoord was in de Ministerraad, maar ik moet officieel de documenten hebben. Ik denk dat die misschien reeds vandaag hier zullen zijn of ten laatste morgen. We kunnen dan het debat van dinsdag in de commissie, die ik mag voorzitten, voorbereiden. We zijn dan bezig

Le **président**: J'ai demandé au vice-premier ministre, monsieur Vade Lanotte, de répondre mais je ne sais pas encore s'il pourra être présent. Je sais qu'un accord est intervenu au Conseil des ministres sur la déclaration de révision de la Constitution. J'en attends le dépôt demain. Le débat pourra se tenir en commission de la Justice mardi prochain.

aan het debat.

01.06 **Danny Pieters** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, aan de andere kant is het toch ook keurig dat in zo'n relatief onbelangrijke aangelegenheid in het licht van wat er gebeurt in de wereld, maar belangrijk voor wat er gebeurt in ons land, we de minister kunnen ondervragen op het ogenblik waarop de minister het nuttig acht om ermee naar de pers te gaan.

De **voorzitter**: We zullen de teksten hebben, er is geen raadpleging van de Raad van State voor deze ontwerpen. Ik vermoed dat ze ons vandaag of ten laatste morgen zullen bereiken. Dan hebben we de tijd om daarover te debatteren zoals dat moet, eerst in de commissie die ik mag voorzitten en dan in de plenaire vergadering. Ik kan niet zeggen dat dit een vraag van dwingende actualiteit is als het akkoord er zou zijn. Dat is mijn opinie. U hebt terecht de vraag gesteld. Daarom heb ik u ook verwezen naar de expert in deze aangelegenheid, collega Vande Lanotte.

01.06 **Danny Pieters** (VU&ID): C'est là un projet important. Nous devons interroger le premier ministre à ce sujet dès lors qu'il a déjà jugé devoir le présenter à la presse.

Le **président**: A présent qu'il y a un accord, il ne me paraît qu'il s'agisse d'une question sur une actualité brûlante mais j'ai demandé au ministre Vande Lanotte d'être présent.

Mondelinge vragen
Questions orales

02 Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de eerste minister over "de imagoschade aan het land ingevolge klachten op de genocidewet" (nr. P264)
02 Question de M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "la détérioration de l'image de marque du pays à la suite de plaintes relatives à la loi sur le génocide" (n° P264)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.)
(La réponse sera fournie par le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.)

02.01 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de genocidewet uit 1993 is voor effecten aan het zorgen die wellicht toen niet voorzien waren. Die wet zorgt nu voor enorm dramatische effecten, in die mate dat ons internationaal imago in het buitenland enorme schade aan het oplopen is, in die mate dat onze economie daardoor ook zeer grote schade dreigt op te lopen en zelfs in die mate dat ons land zich op internationaal vlak dreigt te isoleren en een soort eiland dreigt te worden waar buitenlandse regeringsleiders zich zelfs niet meer durven te vertonen uit vrees dat zij ooit opgepakt zouden kunnen worden en hier voor het gerecht worden gebracht.

Wij hebben de zaak gekend van de klacht tegen de Israëlische eerste minister Ariel Sharon. Die klacht is trouwens nog altijd in behandeling. Die klacht heeft ertoe geleid dat de relaties met Israël werkelijk op een dieptepunt zijn gekomen.

Nu is er een klacht door enkele Irakezen ingediend tegen de voormalige Amerikaanse president George Bush sr., tegen Dick Cheney, die toen minister was van Defensie en nu vice-president, tegen Colin Powell, die toen stafchef was van het Amerikaans leger en nu minister van Buitenlandse Zaken, en tegen Norman Schwarzkopf, die indertijd bevelhebber was in de Golf. Die laatste klacht gaat inderdaad over het feit dat de Amerikanen in 1991 tijdens de Golfoorlog onterecht een schuilkelder gebombardeerd zouden hebben in Bagdad, waarbij een aantal burgerslachtoffers zijn

02.01 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): La loi de 1993 sur le génocide induit des effets dramatiques non désirés, très préjudiciables pour l'image internationale et l'économie de la Belgique. La Belgique risque de se trouver isolée. A la suite de la plainte contre Ariel Sharon, les relations avec Israël sont au plus mal. Un certain nombre d'Irakiens viennent de porter plainte contre George Bush sr., Dick Cheney, Colin Powell et Norman Schwarzkopf pour le bombardement en 1991 d'un abri antiaérien à Bagdad qui avait fait des victimes parmi la population civile.

On s'emploie à atténuer quelque peu la portée de loi sur le génocide mais il ne s'agit que d'un emplâtre sur une jambe de bois. Nous demandons au ministre de suspendre la loi jusqu'aux

gevallen.

Mijnheer de minister, men probeert nu om die genocidewet wat af te zwakken. Gisterenmiddag werd dit nog in de commissie besproken. Er zijn amendementen van de liberalen. Volgens ons zijn dit doekjes voor het bloeden. De schade die aan ons imago, aan onze economie dreigt te worden aangericht is zo groot dat wij u vragen, mijnheer de minister, om die wet nu tijdelijk buiten werking te stellen tot na de verkiezingen en om na de verkiezingen allemaal samen met gezond verstand opnieuw deze wet in behandeling te nemen, maar dat zeker nu niet meer te forceren voor de verkiezingen. De schade is al te groot geworden.

élections et de ne la traiter à nouveau qu'ensuite.

De **voorzitter**: Mijnheer Tastenhoye, ik moet mij een beetje aan het Reglement houden, anders geraak ik er straks niet meer uit.

02.02 Minister **Louis Michel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, het is duidelijk dat bepaalde aanklachten op basis van de zogenaamde genocidewet het imago van België in het buitenland kunnen beïnvloeden. Dat is overigens recent gebleken uit de aanklacht tegen de Israëlische premier Ariel Sharon. Ook de aanklacht tegen mijn Amerikaanse collega Colin Powell en andere Amerikaanse bewindvoerders zal ons imago kunnen schaden. Men mag hier evenwel niet al te vlug veralgemenen. Zo bevestigden de aanklachten tegen de Rwandese genocidaires het beeld van België als een rechtsstaat die zich resoluut tegen de straffeloosheid afzet. Het komt niet aan mij, maar aan de rechterlijke macht toe zich uit te spreken over de ontvankelijkheid en gegrondheid van specifieke klachten.

Echter, als eerste verantwoordelijke voor het buitenlands beleid kan ik slechts vaststellen en betreuren dat het oneigenlijk gebruik van de wet storend is voor het goed beheer van de diplomatieke betrekkingen van ons land en dat het het imago van ons land kan schaden.

De wet is gegroeid uit een oprechte, ethische bekommernis om de humanitaire en fundamenteel humanistische waarden van onze maatschappij te vrijwaren. Ik betreur dat deze wet soms wordt misbruikt voor politieke doeleinden. Het is net dit misbruik dat aan de oorsprong ligt van de negatieve perceptie in bepaalde landen. Ik hoop dan ook dat we de wet zodanig zullen kunnen aanpassen dat zij haar doel volledig dient, zonder de diplomatieke betrekkingen en het imago van ons land nodeloos te beschadigen.

Ik moedig het Parlement dus aan om de gepaste wijziging aan de wet aan te brengen. De wet moet zodanig worden gewijzigd dat ze de oprechte, ethische bekommernis bewaart. Ze moet echter de potentiële misbruiken kunnen vermijden. Ik sta in ieder geval ter beschikking van het Parlement en wil daaraan graag meewerken.

02.02 **Louis Michel**, ministre*:* Certaines plaintes déposées sur la base de la loi sur la compétence universelle ont en effet affecté notre image de marque à l'étranger. La dernière plainte qui a été déposée pourrait avoir le même effet. Mais ne généralisons pas: les plaintes déposées contre les génocidaires rwandais ont renforcé l'image de la Belgique en tant qu'Etat de droit.

C'est au juge qu'il incombe de se prononcer sur la recevabilité et le bien-fondé d'une plainte déterminée.

La loi de compétence universelle découle de l'intérêt éthique porté aux valeurs humanitaires mais il est parfois fait abusivement recours à cette loi pour des motifs politiques. Je le déplore. C'est la raison pour laquelle nous souhaitons adapter la loi afin de conserver les préoccupations éthiques sincères tout en évitant les abus. J'espère que le Parlement apportera les modifications nécessaires.

02.03 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik wil er u op wijzen dat de genocidewet reeds in de Senaat werd aangepast. De wet ligt nu voor in de Kamer. De groenen en de PS eisen dat de wet in de Kamer zou worden goedgekeurd zoals ze door de Senaat werd overgezonden. Ik merk in dat verband op dat de wijzigingen de onwenselijke effecten van de genocidewet zeker niet

02.03 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Déjà adaptée au Sénat, la loi sur le génocide est à présent soumise à la Chambre. Les Verts et le PS exigent que le texte approuvé par le Sénat soit

volledig zullen tenietdoen.

Ook de amendementen door uw MR-fractie ingediend, mijnheer de minister, zullen niet tot gevolg hebben dat de negatieve effecten van die genocidewet worden tenietgedaan. Wij denken dat het geen goede zaak is om te proberen om deze wet nu nog vlug voor de verkiezingen te wijzigen. Het zijn ook de heren Erdman en Verwilghen geweest die gewezen hebben op de talrijke, de tientallen fouten in deze wetgeving. Men is bezig met het maken van een zeer slechte wet. Mijnheer de minister, daarom vragen wij u om deze wet tijdelijk buiten werking te stellen. Dat kan met een amendement. Stel ze een paar maanden buiten werking. Denk er rustig over na. Dan kunnen we na de verkiezingen een aanpassing doorvoeren. Dat is de goede raad die wij u geven.

maintenu tel quel, auquel cas il ne sera alors pas remédié aux effets non désirés. Même les amendements proposés par le MR ne le permettront pas. Il est erroné de vouloir encore régler rapidement cette matière avant les élections. M. Erdman et le ministre Verwilghen ont même relevé de nombreuses erreurs dans la législation. C'est pourquoi nous proposons de suspendre temporairement l'application de la loi. Nous pourrons apporter des aménagements après les élections.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

03 Samengevoegde vragen van
- mevrouw Simonne Creyf aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over "de keuze van de exacte route voor nachtvluchten boven Brussel" (nr. P265)
- de heer Bart Laeremans aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over "de nieuwe routes boven de Noordrand en Brussel, de isolatiezones en belangrijke mensen" (nr. P266)
- de heer Hans Bonte aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over "de uitvoering van het akkoord over nachtvluchten" (nr. P267)
03 Questions jointes de
- Mme Simonne Creyf à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur "le choix des routes exactes pour les vols de nuit au-dessus de Bruxelles" (n° P265)
- M. Bart Laeremans à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur "les nouvelles routes aériennes au-dessus de la périphérie nord et de Bruxelles, les zones d'isolation et la présence de personnalités importantes" (n° P266)
- M. Hans Bonte à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur "la mise en oeuvre de l'accord relatif aux vols de nuit" (n° P267)

03.01 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik had mijn vraag gesteld met de bedoeling deze in de commissie te behandelen, om de minister even de tijd te geven. De eerste minister had gesproken van enkele dagen tijd, maar het is door toedoen van Hans Bonte – die hier op dit ogenblik zelfs helemaal niet aanwezig is – dat die vraag vanmiddag aan de orde is. Ik ga ze u stellen en desnoods zullen wij daarop volgende week terugkomen.

Mevrouw de minister, ten eerste, de vertoning die wij vorige week hebben meegemaakt in de commissie voor de Infrastructuur, waarbij u hebt geweigerd om zelfs op de meest eenvoudige vragen van de parlementsleden te antwoorden, heeft uiteindelijk geleid – zoals u weet – tot interpellaties ten aanzien van de eerste minister. Die heeft dan wel een beetje duidelijkheid gegeven, maar er zijn veel te veel vragen gebleven. Hij heeft onder meer gezegd dat er nu wel definitieve routes zijn voor de Noordrand, voor hetgeen niet over Brussel gaat, en dat die sowieso voor 15 mei in werking zouden treden. Wij, als parlementsleden, hebben echter nog altijd geen zicht op die routes en op de concentratie van die routes, als die er al zou zijn. Ik heb horen vermelden, mevrouw de minister, dat die tot voorbij

03.01 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): L'attitude de la ministre des Transports, qui a refusé de répondre à des questions simples en commission, a suscité des interpellations à l'adresse du premier ministre. Ce dernier a déjà clarifié en partie les choses. Il semble donc que des routes définitives, avec une concentration jusqu'au-delà de Grimbergen, aient déjà été définies. Quand pourrons-nous en prendre connaissance?

Les zones d'isolation n'ont pas été clairement délimitées.

Le nombre de vols au-dessus de Bruxelles n'est pas encore connu.

Grimbergen zouden worden geconcentreerd. Ik zou minstens heel spoedig daarin inzage willen krijgen, als u die wil verlenen.

Ten tweede, ook wat betreft de isolatiezones willen wij kaarten en ook daarover hebben wij tot nu toe geen enkele duidelijkheid van u gekregen.

Ten derde, wat betreft Brussel, mevrouw de minister, heeft de eerste minister gezegd dat er over enkele dagen uitsluitsel moest komen in verband met uw studies. Op 12 juni zou de nieuwe route van kracht worden. Kunt u dat bevestigen? Of heeft u een nieuw trucje om Brussel te ontzien en ervoor te zorgen dat er geen enkele vlucht over Brussel gaat? Kunt u hier vandaag eindelijk duidelijkheid scheppen?

Ten slotte, uit de verslagen van ProBru – die u aanvankelijk zelf niet wilde geven, maar die ons via een omweg hebben bereikt – blijkt dat medewerkers van de regering gezegd hebben dat de oostelijke route 's nachts niet mocht worden gebruikt, omdat daar belangrijke mensen zouden wonen. Ik had graag heel concreet geweten, mevrouw de minister, wie dat heeft gezegd, namens welke minister – het was in elk geval namens de regering – en wie dan wel die belangrijke mensen zijn die ontzien moeten worden.

Devons-nous nous attendre à une nouvelle astuce permettant à la ministre d'épargner totalement sa chère ville de Bruxelles?

Nous avons par ailleurs pu lire dans la presse une déclaration précisant que la partie est devait être épargnée par les vols de nuit parce que des personnes importantes y résideraient. Quel est l'auteur de cette déclaration? Au nom de quel ministre a-t-elle été faite? De quelles personnes importantes s'agit-il?

03.02 **Simonne Creyf** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, uit heel wat vertrouwelijke documenten blijkt stilaan heel duidelijk dat u het dossier van de concentratie van de nachtvluchten boven de Noordrand op zijn minst hebt gemanipuleerd.

U hebt de concentratie als idee a priori vooropgesteld. U hebt de alternatieven niet onderzocht en u bent ook selectief omgesprongen met gegevens van deskundigen. Deze documenten zijn nu openbaar, toegankelijk, publiekelijk. Iedereen kan ze inzien en iedereen kan concluderen wat wij hebben kunnen concluderen.

U hebt ook getreuzeld met de uitvoering van de beslissing tot spreiding van 24 januari 2003. De vraag is nu wanneer de beslissingen van 24 januari worden uitgevoerd. In de commissievergadering van afgelopen dinsdag heeft de eerste minister verklaard dat de routes van de nachtvluchten boven Brussel zouden worden uitgevoerd op 12 juni 2003 maar dat u ondertussen nog bezig was met het inwinnen van een aantal technische adviezen. Het zou nog een kwestie van dagen zijn. De vigerende procedure is immers dat men eerst die routes moet vastleggen en daarna moeten ze worden gepubliceerd vooraleer alles kan worden uitgevoerd.

Volgens de eerste minister had u nog maar enkele dagen nodig vooraleer u zou kunnen beslissen welke routes boven Brussel in gebruik zouden worden genomen.

Mevrouw de minister, hebt u inzake de nachtvluchtroutes boven Brussel reeds een beslissing genomen? Zo ja, welke? Zo neen, welke routes overweegt u? Welke routes zijn in studie? Wanneer denkt u een definitieve beslissing te kunnen nemen? Met wie bent u op dit ogenblik nog aan het overleggen? Wat zijn uw criteria?

03.02 **Simonne Creyf** (CD&V): Il ressort de divers éléments du dossier que la ministre Durant a pour le moins manipulé le dossier. L'enquête a été incomplète, on n'a pas recherché d'autres solutions, le conseil des spécialistes a parfois purement et simplement été ignoré et des chiffres ont plus d'une fois été repris sélectivement.

En outre, la ministre tarde à mettre en oeuvre la décision du 24 janvier. Le premier ministre a déclaré en commission que les itinéraires survolant Bruxelles devront être empruntées par les avions en juin 2003. La ministre Durant s'occupait, avait-elle dit, d'un certain nombre de détails techniques et la publication des routes n'était plus qu'une question de jours. Ces jours se sont écoulés depuis. Les routes vont-elles être publiées?

03.03 **Hans Bonte** (SP.A): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, naar aanleiding van het antwoord van de eerste minister in de commissie hebben een aantal collega's opnieuw een reeks

03.03 **Hans Bonte** (SP.A): Les réponses du premier ministre ont soulevé toute une série de

vragen. U zult wellicht vernomen hebben dat een belangrijk debat in het debat van vorige dinsdag handelde over de mate waarin u nog constructief functioneert in de regering bij de uitwerking en de uitvoering van een akkoord dat die regering heeft gesloten. De vraag die iedereen op de lippen brandt is hoever het staat met de uitvoering van het akkoord. De eerste minister heeft uitvoerig toegelicht dat de uitvoering doorgaat. De uitwaaiering, de spreiding van de nachtvluchten boven de Noordrand gaat in op de nacht van 14 op 15 mei. De route boven Brussel kan echter slechts op 12 juni toegepast worden omdat de procedure wat langer duurt.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de eerste minister heeft ons uitgelegd dat het absoluut noodzakelijk is dat u in de loop van deze week een beslissing neemt omtrent de route waarvoor wordt geopteerd om boven Brussel te vliegen en dat het eveneens noodzakelijk is dat u deze week de opdracht geeft aan Belgocontrol om dat effectief te laten publiceren.

Dit betekent dat, indien u er voor het einde van deze week niet in slaagt om een Brusselse route te kiezen en die opdracht door te geven, er dan volgens de eerste minister een fundamenteel probleem is aangezien dan het luchthavenakkoord van 24 januari niet wordt uitgevoerd zoals aangekondigd. Dit werd vorige dinsdag bevestigd door de eerste minister.

nouvelles questions. Dans quelle mesure la ministre Durant met-elle encore en œuvre dans un esprit constructif un accord conclu par le gouvernement? Selon le premier ministre, la dispersion au-dessus de la périphérie nord pourrait être mise en œuvre dès la nuit du 14 au 15 mai. Les itinéraires au-dessus de Bruxelles seraient mis en service le 12 juin, la procédure étant quelque peu plus lourde.

Il est donc grand temps que Belgocontrol, sur l'ordre de la ministre Durant, publie les itinéraires. L'absence de publication devra être considérée par le premier ministre comme un refus de la ministre des Transports de mettre l'accord en œuvre.

03.04 Minister **Isabelle Durant**: Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral wil ik de timing verduidelijken van enkele nieuwe procedures die van kracht zullen worden en ik wil het in het bijzonder hebben over de route die boven het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in gebruik zal worden genomen.

Dat is de route die de heer Bonte en andere interpellanten zo na aan het hart ligt, hoewel dit slechts 15% uitmaakt van het akkoord van 24 januari 2003. Momenteel wordt 85% van het akkoord uitgevoerd en een vluchtroute boven Brussel zal de Noordrand in het geheel niet ontlasten.

Ik herinner u eraan dat ik op 7 maart – al veertien dagen geleden dus – de opdracht gaf om het grootste deel van het akkoord uit te voeren, met name het deel over de verspreiding boven de Noordrand. Ik verwacht van Belgocontrol, waarschijnlijk op vrijdag 21 maart, dat de nodige instructies kunnen worden gegeven om vliegtuigen met een QC van minder dan 4, met bestemming Chièvre, vanaf 12 juni 2003 in het verlengde van baan 25R kunnen opstijgen. Voorlopig kan ik u geen recente precieze gegevens meedelen aangezien Belgocontrol vandaag nog de laatste hand legt aan een voorstel.

Gisteren vroeg ik overigens de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest naar haar standpunt inzake het overvliegen van Brussel.

Waarom was het niet mogelijk dit deel van het akkoord sneller uit te voeren op basis van de voorstellen die ik ontving? Ik ben bevoegd inzake de veiligheid van het luchtverkeer. Zoals ik u vorige week trouwens uitvoerig heb uitgelegd, weiger ik zonder meer de route te aanvaarden die met de top tot op heden werd voorgesteld en boven een gebied van het type Seveso II loopt. Mijn argument om geen overhaaste beslissing te nemen dat een zeer groot aantal

03.04 **Isabelle Durant**, ministre: Un certain nombre de nouvelles procédures nécessitent du temps, ce qui n'a rien à voir avec un refus de mettre l'accord en oeuvre.

Les routes au-dessus de Bruxelles ne représentent que 15 pour cent des routes prévues dans l'accord aéroportuaire du 24 janvier. Donc, 85 pour cent de l'accord sont effectivement déjà appliqués.

Le 7 mars, j'ai ordonné la mise en oeuvre de la majeure partie de l'accord. Belgocontrol aura sans doute fini demain de définir les routes restantes. Hier, j'ai demandé l'avis du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Pourquoi la mise en oeuvre n'a-t-elle pas pu être réalisée plus rapidement? Je suis également compétente pour la sécurité des personnes qui habitent aux abords de l'aéroport. Je ne peux pas accepter la route proposée initialement, car elle traverse une zone Seveso 2. Un grand nombre de Bruxellois est, de ce fait, exposé et cette situation ne

Brusselaars in gevaar zou brengen, lijkt echter geen enkele impact te hebben op sommigen onder u.

Ik neem het niet dat men mij ervan beschuldigt dat ik, op welke manier dan ook, de uitvoering van het akkoord van 24 januari 2003 wil manipuleren of vertragen. De vestiging van een nieuwe route boven een dichtbevolkt gebied mag immers niet licht worden opgevat en deze overweging doet niets af aan mijn voornemen om Belgocontrol deze week nog instructies te geven.

Voorts blijven wij uiteraard werken aan de uitvoering van het isolatieprogramma. BIAC is belast met het verstrekken van inlichtingen en informatie aan de bevolking en aan de gemeenten, maar de exacte contouren met dezelfde criteria 55 DBA zullen uiteraard pas gekend zijn als de routes bekend zijn. De laatste route zal zo snel mogelijk worden bekendgemaakt.

saurait être prise à la légère. Je ne veux pas ralentir l'application de l'accord. Je donnerai des instructions cette semaine.

En ce qui concerne le programme d'isolation, BIAC est chargé de l'information de la population et des communes. Les limites concernant les 55 décibels ne seront connues que lorsque toutes les routes auront été tracées.

03.05 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Het toont aan dat het akkoord van 24 januari inderdaad veel te beperkt is. Er is een wanverhouding tussen de lasten voor Brussel en die voor Vlaams-Brabant: slechts 15% vliegt op die route en de Noordrand blijft dus nog altijd het kind van de rekening. Ik ben blij dat u dat erkend hebt.

Het akkoord voorziet trouwens ook in niets voor de dagvluchten. Ook daarvoor treuzelt u. Ook daarvoor is er geen enkel perspectief, noch voorbije dinsdag noch vandaag blijkbaar. In verband met Brussel zegt u: het heeft allemaal met veiligheid te maken. Maar daar had u vorige week dan wel wat meer duidelijkheid over kunnen geven. Vorige week heeft men u duidelijk gevraagd: wenst u het akkoord uit te voeren inzake Brussel? Toen hebt u tot driemaal toe geweigerd enig antwoord te geven. Als er dus twijfel was over uw vertragingsmanoeuvres, hebt u die zelf geschapen en bent u daar zelf voor verantwoordelijk.

Ten slotte, wat de veiligheid betreft, mevrouw de minister: er gaan voortdurend vluchten over Brussel en over alle mogelijke zones, overdag. Nu ineens doen alsof er een zeer groot veiligheidsprobleem bestaat, is heel ongeloofwaardig. Dat gelooft niemand nog. Anders bestond dat veiligheidsprobleem op elk moment en op elke dag dat er een vliegtuig boven Brussel vliegt.

03.05 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): La ministre reconnaît elle-même que l'accord du 24 janvier ne va pas assez loin en soulignant qu'il ne concerne que 15 pour cent des vols. La périphérie nord reste le dindon de la farce et rien n'est fait pour résoudre le problème des vols de jour.

L'argument invoqué par la ministre pour justifier son refus des routes proposées, à savoir la sécurité, n'est guère convaincant. Durant la journée, des avions survolent continuellement Bruxelles. Pourquoi représenteraient-ils tout-à-coup un danger une fois la nuit tombée?

03.06 **Simonne Creyf** (CD&V): Mevrouw de minister, ten eerste, u hebt zich in dit dossier altijd verscholen achter procedures. Wij hebben van u nooit een antwoord gekregen behalve dat de procedures liepen. Altijd was dat uw antwoord. Wat krijgen wij vandaag opnieuw te horen: het is bezig, de procedure loopt enzovoort.

Ten tweede, u zegt dat u opnieuw contact genomen hebt met de Brusselse regering. Als ik mij niet vergis, was de Brusselse regering een van de partners die het akkoord hebben ondertekend op 24 januari? Ik begrijp dan niet, tenzij het weer een vertragingsmanoeuvre is, waarom u opnieuw moet overleggen met de Brusselse regering.

Ten derde, mevrouw de minister, over het Seveso-gebied hebben de collega's die het dikke rapport samen met mij doorbladerd hebben,

03.06 **Simonne Creyf** (CD&V): Depuis que ce dossier est sur la table, la ministre se réfugie derrière des procédures. A chaque fois, nous nous sommes entendu dire qu'il fallait attendre telle ou telle démarche. Pourquoi, par exemple, une nouvelle concertation avec le gouvernement bruxellois est-elle nécessaire? Celui-ci faisait partie des partenaires de l'accord du 24 janvier. Et pourquoi les zones Seveso posent-elles soudain un problème? Le rapport révèle qu'à cet endroit, les avions volent déjà

kunnen lezen dat het Seveso-gebied geen probleem vormt. Op het ogenblik dat u het had over de concentratie boven de Noordrand was dat Seveso-gebied geen probleem. Want, zo staat er letterlijk in de documenten: op dat ogenblik zijn de vliegtuigen reeds hoog genoeg. Nu, vandaag, gebruikt u het Seveso-gebied als nieuw argument. Mevrouw de minister, uw ongeloofwaardigheid in dit dossier groeit met de dag. Wij zullen u volgende week opnieuw ondervragen en wij zullen opnieuw zien wanneer en hoe die procedures zullen worden uitgetekend. Wij blijven u volgen voor dat dossier; wij laten dat niet los.

suffisamment haut.

Plus le temps passe et plus la ministre perd de sa crédibilité.

03.07 **Hans Bonte** (SP.A): Mevrouw de minister, het zal u wellicht niet verbazen dat het wantrouwen in de Noordrand en ook bij een aantal collega's hier groot is. Ik heb sinds een aantal weken, om niet te zeggen maanden, kunnen vaststellen dat op zeer precieze vragen nauwelijks antwoorden kwamen. Ik wil twee elementen onder de aandacht brengen.

Tijdens de interpellaties aan de eerste minister verbaasde het mij – het was de eerste keer dat ik het meemaakte – dat de eerste minister ons expliciet bedankte, de parlementsleden die zich bekommerd getoond hebben om het dossier, voor de interpellaties en de vragen die wij bij herhaling gesteld hebben omdat dit de druk verhoogde om het akkoord inderdaad te doen uitvoeren. Dixit de eerste minister. Ik herinner mij ook nog dat de eerste minister zeer instemmend zat te knikken toen het verwijt kwam dat de oppositie tegen de uitvoering van het akkoord binnen zijn regering zat. U zult het mij dus niet ten kwade duiden dat het wantrouwen ook bij ons groot is.

Ik zeg het u, mevrouw de minister, er resten u nog 24 uur om de opdracht te geven aan Belgocontrol om die nieuwe route van kracht te maken. Zo niet, is er weer een essentieel element van het luchthavenakkoord onuitvoerbaar. Dat weet u zeer goed. Dat is precies wat mij doet zeggen dat wij binnen de 24 uur zullen weten of wat u vandaag belooft, ook zal gebeuren.

03.07 **Hans Bonte** (SP.A): La méfiance est grande dans la périphérie nord. D'une part, le premier ministre nous a remercié à l'issue des interpellations pour le suivi de ce dossier, ce qui témoigne du peu de confiance qu'il a envers la ministre. D'autre part, la ministre dispose encore de 24 heures pour transmettre ses instructions à Belgocontrol. Si elle s'abstient de le faire, un volet essentiel de l'accord aéroportuaire deviendra impossible à exécuter.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

04 Vraag van mevrouw Frieda Brepoels aan de eerste minister over "de arbitrage met betrekking tot de IJzeren Rijn" (nr. P261)
04 Question de M. Frieda Brepoels au premier ministre sur "l'arbitrage à propos du Rhin de fer" (n° P261)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer.)
(La réponse sera fournie par la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports.)

04.01 **Frieda Brepoels** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik begrijp niet waarom de premier niet bereid is om op mijn vraag te antwoorden. Hij komt zo dadelijk naar deze Kamer.

Ik heb ook de indruk dat het hier weer gaat over een belofte die de premier aan mij gedaan heeft bijna zeven weken geleden. Hij heeft zelf gezegd dat ik hem mocht pakken op zijn belofte. Het gaat inderdaad over de IJzeren Rijn. Ik ga u het verhaal besparen waarmee we al heel deze regeerperiode worden geconfronteerd. Moesten we de premier op zijn woord genomen hebben, dan reden

04.01 **Frieda Brepoels** (VU&ID): Je ne comprends pas comment le premier ministre peut justifier le fait de ne pas répondre à ma question aujourd'hui. Le dossier du Rhin de fer reste au point mort depuis le début de cette législature et il n'y a toujours aucun train qui circule sur le tracé historique. Le 4 février, le premier

die treinen al bijna drie jaar over het historisch tracé. Op dit ogenblik is daar nog altijd niets van.

Op 4 februari, bijna zeven weken geleden, heeft de premier mij heel duidelijk gezegd – ik heb dan ook maar één vraag en ik hoop dat mevrouw de minister namens de premier kan antwoorden – dat er heel veel problemen zijn geweest maar dat we er volgens hem moeten uitraken. Hij zegt gisteren een telefoon te hebben gehad van premier Balkenende van Nederland waarin deze laatste zich bereid verklaarde tot een arbitrage over te gaan in dit dossier. De premier zou dit afwerken binnen de vier tot maximaal zes weken. Na die zes weken mocht ik hem terug ondervragen. Indien er dan geen akkoord zou zijn over de aanduiding van het hof die de arbitrage moet uitvoeren en over welke vragen men het in die arbitrage zou hebben, dan mocht ik hem terug ondervragen want dan zou men sowieso beslissen om de juridische procedure tegen Nederland in te zetten voor het dossier van de IJzeren Rijn.

Ik heb eigenlijk maar één vraag. Houdt de premier zijn zoveelste belofte in het dossier van de IJzeren Rijn? Welke resultaten hebben die vier tot zes weken opgeleverd voor de arbitrageprocedure? Vermits die zes weken voorbij zijn, vraag ik me af of de regering in een juridische procedure is gestapt ten aanzien van Nederland?

ministre s'était engagé à ce que des résultats soient enregistrés dans les six semaines. Le premier ministre a-t-il tenu ses engagements? Les Pays-Bas et la Belgique devaient se mettre d'accord sur les questions à poser en ce qui concerne la procédure d'arbitrage et la Cour devant laquelle cette procédure aurait lieu. Si ces négociations devaient échouer, la Belgique intenterait alors une action juridique à l'encontre des Pays-Bas. Un accord a-t-il été conclu en ce qui concerne la procédure d'arbitrage? Une action juridique a-t-elle été intentée?

04.02 Minister **Isabelle Durant**: Mijnheer de voorzitter, collega's, het is inderdaad zo dat de eerste minister op 4 februari heeft verklaard dat er binnen vier tot zes weken met Nederland een overeenkomst diende te worden bereikt omtrent een arbitrageprocedure. Gezien de arbitrage een procedure is die op vrijwillige basis door de beide partijen wordt aangegaan, dient er onder meer overeenstemming te zijn over de terminologie van de vragen die aan de arbitrage zullen worden onderworpen. Er is een kleine vertraging opgelopen in de voorbereiding van die vragen. Zeer binnenkort zal het echter duidelijk zijn of de arbitrageprocedure al dan niet haalbaar is op basis van deze vragen. De intentie van zowel de premier als mijzelf blijft wel degelijk onveranderd zoals aangekondigd begin februari. Alhoewel de termijn van zes weken lichtjes wordt overschreden, blijven wij de afronding van het onderzoek naar de haalbaarheid van een arbitrage op korte termijn nastreven. Ik ben er zeker van dat wij in de volgende weken op basis van uw vragen en zelfs zonder uw vragen daarop zullen terugkomen.

04.02 **Isabelle Durant,** ministre: Il est exact que le premier ministre devait encore conclure un accord avec les Pays-Bas à propos de la procédure d'arbitrage. A cet effet, il fallait d'abord obtenir un accord en ce qui concerne les questions à poser. Aucun retard n'a cependant été enregistré lors de la préparation des questions. Les intentions restent inchangées. Nous souhaitons lancer une procédure d'arbitrage et si cette démarche échoue, nous intenterons une action juridique. Seul le délai initial sera légèrement dépassé. Nous espérons cependant que le dossier sera bientôt bouclé.

04.03 **Frieda Brepoels** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik was er al van overtuigd dat de premier hier niet op deze vraag wilde antwoorden omdat hij zijn belofte voor de zoveelste keer doorbreekt. Ik hoor de minister nu zeggen dat het binnenkort, binnen enkele weken zal worden geregeld. Ik hoef terzake geen vragen meer te stellen. De premier is er heel sterk in om voor veel dossiers deadlines en termijnen te formuleren. Wij hebben het daarnet nog gehoord in het nachtvluchtendossier. Daar geldt precies hetzelfde want daar zou voor de weekends een regeling worden getroffen tegen half februari. Daar is niets van. Er zou een regeling worden getroffen voor de dagvluchten vóór het einde van de maand. Daar is niets van. Hier heeft hij heel duidelijk gezegd dat het binnen de vier tot maximaal zes weken zou worden geregeld. Na die termijn van zes weken mocht ik hem opnieuw ondervragen. Wij zijn nu zeven

04.03 **Frieda Brepoels** (VU&ID): Le premier ministre ne respecte donc pas ses engagements. Nous avons été dupés, tout comme dans le dossier des vols de nuit.

Que signifie "bientôt" dans la mesure où les Chambres seront dissoutes dans deux semaines? Les promesses de ce gouvernement ne m'inspirent plus aucune confiance.

weken verder en we staan twee weken vóór het einde van deze regeerperiode. Ik betreur dit ten zeerste en ik ben ervan overtuigd dat binnen veertien dagen deze regering nog geen stappen zal zetten in de juridische procedure omdat zij blijft talmen en blijft proberen om een arbitrage te laten plaatsvinden. De premier heeft gezegd dat eind 2000 de eerste treinen zouden rijden. Wij zijn nu bijna half 2003 en er is absoluut geen sprake van. Ik heb geen enkel vertrouwen of geloof meer in beloften of uitspraken van deze regering.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

05 Vraag van de heer Guy Hove aan de minister van Financiën over "de aansluiting van het douanekantoor te Ronse op het NCTS-netwerk" (nr. P270)
05 Question de M. Guy Hove au ministre des Finances sur "le raccordement du bureau des douanes de Renaix au réseau NCTS" (n° P270)

05.01 **Guy Hove** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in het kader van de verdere informatisering en administratieve vereenvoudiging is het natuurlijk nodig dat ook de FOD Financiën – meer specifiek de douanekantoren – verder worden geïnformatiseerd. Een van de maatregelen die daarvoor worden genomen, is de aansluiting van de douanekantoren op het New Computerising System. Uit inlichtingen die mij werden verstrekt, blijkt dat de douanekantoren in Oost-Vlaanderen quasi allemaal een aansluiting krijgen. De spijtige uitzondering daarop blijkt het douanekantoor van Ronse te zijn. Zoals u weet is Ronse een stad met faciliteiten, ze ligt in het uiterste zuiden van Oost-Vlaanderen en het verbaast ons dan ook enigszins dat waar de andere kantoren een aansluiting krijgen, Ronse daarvan verstoken blijft. Wij zouden dan ook graag van u vernemen waarom Ronse deze aansluiting niet krijgt, of die aansluiting misschien is uitgesteld en zo ja, wanneer de aansluiting dan zal gebeuren.

05.01 **Guy Hove** (VLD):Dans le cadre de l'informatisation et de la poursuite de la simplification administrative du département des Finances, les bureaux des douanes sont également relies au NCTS. Tous les bureaux de Flandre orientale y sont reliés, à l'exception de celui de Renaix. Pourquoi ce dernier ne l'est-il pas? Le raccordement a-t-il été reporté? Quand le bureau de Renaix sera-t-il relié au système?

05.02 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, collega Hove, eerst en vooral, ik krijg veel vragen in verband met het NCTS-netwerk. Ik zal dan ook een aantal punten aansnijden.

Ten eerste, wij gaan naar een modernisering van de FOD Financiën, ook met betrekking tot de douanekantoren. Er zijn veel faciliteiten in de douanekantoren – bijvoorbeeld voor de vervoerders – maar wij gaan naar een definitieve oplossing met een papierloze aangifte. Het NCTS-netwerk is een tijdelijke maatregel.

Ten tweede, er zijn geen nadelen voor de vervoerders die al dan niet een aansluiting met een douanekantoor hebben. Het is altijd mogelijk om een vergunning te krijgen om een rechtstreekse elektronische aangifte te versturen vanuit de eigen installaties van een aangever. Het is mogelijk om een vergunning te krijgen om dat te doen. Men gaat dus niet naar een douanekantoor, de aangever zelf of de expediteur kunnen het ook zelf doen.

Ten derde, er is de situatie in Ronse. Er zijn twee belangrijke criteria. Er was een werkgroep voor de verschillende aansluitingen. Er is de vraag hoeveel mensen er nodig zijn voor het werk in een kantoor. Ook rijst de vraag naar de eventuele nadelen voor de bedrijven zonder connectie tussen het kantoor en het nieuwe netwerk. Wat het

05.02 **Didier Reynders**, ministre: Dans le cadre de la modernisation du département des Finances, nous tendons dans les bureaux des douanes vers une déclaration sans aucun recours au support papier. L'actuel réseau NCTS constitue toutefois une mesure temporaire. L'absence de liaison n'entraîne aucun inconvénient pour les déclarants. Il est en effet possible d'envoyer des déclarations électroniques en dehors de tout réseau, par exemple depuis le bureau d'un expéditeur. Renaix ne satisfaisait pas aux critères requis pour une connexion, notamment parce que la norme de personnel n'y était pas atteinte et parce que de nombreuses entreprises de la région travaillent avec des expéditeurs.

douanekantoor te Ronse betreft, voor het overblijvende materieel werk voor NCTS heeft het douanekantoor slechts 0,34 voltijds equivalent nodig in plaats van het vooropgesteld minimum van 1. Er zijn veel bedrijven die met expediteurs werken en dus de mogelijkheid hebben om een aangifte vanuit het kantoor van de expediteur te versturen, rechtstreeks naar het NCTS-netwerk. Ik denk dat er geen problemen zijn voor de bedrijven.

Ik heb uw vraag gehoord, dus ik zal een nieuwe evaluatie vragen voor het douanekantoor van Ronse, misschien na een vergadering met de bedrijven. Verschillende bedrijven werken regelmatig met het douanekantoor van Ronse. Als er een probleem is, kunnen we misschien een nieuwe beslissing in dat verband nemen. Ik denk dat het niet zo erg is om een aangifte te versturen vanuit de eigen installatie van de aangevers of de expediteurs.

Ik herhaal. Wij zullen de zaak opnieuw evalueren om, als het nodig is – misschien na een vergadering met de bedrijven uit de streek – een nieuwe beslissing te nemen.

Je demanderai une nouvelle évaluation et une nouvelle décision interviendra éventuellement. Mais, en tout état de cause, les conséquences pour le bureau sont minimes.

05.03 **Guy Hove** (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik onthoud vooral dat een nieuwe evaluatie in het verschiet ligt. Het is in elk geval zeer belangrijk voor Zuid-Oost-Vlaanderen en voor het bedrijfsleven van Zuid-Oost-Vlaanderen dat het douanekantoor of minstens de faciliteiten die het douanekantoor verstrekt, in de regio aanwezig blijven.

05.03 **Guy Hove** (VLD): J'espère que la nouvelle évaluation apportera une solution. Il est important pour la région de Renaix que le bureau puisse travailler dans des conditions optimales.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

06 Question de M. André Frédéric au ministre de la Justice sur "les écoutes illégales détectées dans le bâtiment du Conseil des ministresde l'Union européenne à Bruxelles" (n° P268)
06 Vraag van de heer André Frédéric aan de minister van Justitie over "de ontdekking van illegale afluisterpraktijken in het gebouw van de Ministerraad van de Europese Unie te Brussel" (nr. P268)

06.01 **André Frédéric** (PS): Monsieur le président, ma question pourrait apparaître comme quelque peu désuète eu égard à la dramatique situation internationale que nous vivons.

Monsieur le ministre, hier, la presse a fait écho d'écoutes téléphoniques illégales, visant en particulier des pays comme la France et l'Allemagne, qui avaient été détectées dans le bâtiment du Conseil des ministres de l'Union européenne à Bruxelles. Cette situation interpelle évidemment tout démocrate. Je ne puis affirmer que le gouvernement belge, au travers du ministre de la Justice, a une responsabilité directe dans ce type d'espionnage. On signalait dans la presse que ces installations d'écoutes téléphoniques pouvaient capter à destination d'on ne sait qui, puisque, d'après la presse, on ne connaît pas les commanditaires, un certain nombre d'informations extrêmement importantes. On signalait aussi que ce matériel pouvait être installé depuis la mise en œuvre du bâtiment, c'est-à-dire depuis plusieurs années.

La question que je me posais était de savoir si le gouvernement belge allait prendre attitude en la matière et si le ministre de la Justice comptait prendre une initiative pour faire en sorte que ce type

06.01 **André Frédéric** (PS): We konden uit de pers vernemen dat in het gebouw van de Europese Unie te Brussel afluistermateriaal werd aangetroffen, dat vooral gericht bleek op Frankrijk en Duitsland. Die afluisterapparatuur – waarvan niet bekend is in opdracht van wie ze werd geplaatst - zou mogelijk al tijdens de bouw zijn aangebracht. Het is mogelijk dat op die manier belangrijke informatie werd opgevangen. Is de minister van Justitie van plan een initiatief te nemen om dat soort praktijken aan banden te leggen en te voorkomen dat de indruk ontstaat dat afluisterpraktijken in België probleemloos kunnen?

de pratique puisse être limité et qu'on ne donne pas à l'étranger une image d'un pays ou, en fait, on peut pratiquer à peu près n'importe quel type d'espionnage en toute liberté et en toute impunité.

06.02 **Marc Verwilghen**, ministre: Monsieur le président, monsieur Frédéric, de prime abord, je voudrais vous dire que ce qui a été constaté l'a été lors d'un contrôle interne par une équipe de maintenance. Donc c'est plutôt par hasard que nous avons constaté ce qui se passait exactement dans le bâtiment. Dès ce moment, tout a été mis en place pour enquêter sur le destinataire, sur qui avait entrepris quoi et dans quelles conditions. Il va de soi qu'en ce qui concerne le gouvernement belge, la Sûreté de l'Etat a été mise au courant dès le début de l'affaire. Elle suit de fort près son évolution et toutes les dispositions nécessaires seront prises, y compris une suite éventuelle sur le plan judiciaire. Mais cela se fera, bien entendu, au moment où l'enquête, qui est en train de se finaliser, aura rendu les résultats qui nous permettront de prendre les dispositions nécessaires.

06.02 Minister **Marc Verwilghen**: De apparatuur werd toevallig aangetroffen tijdens een interne controle door een onderhoudsploeg. Alles wordt in het werk gesteld om na te gaan wie de opdrachtgevers zijn en welke informatie werd verzameld. De Staatsveiligheid werd dadelijk op de hoogte gebracht en volgt deze aangelegenheid aandachtig. Alle nodige maatregelen zullen worden genomen, met inbegrip van eventuele rechtsvervolging. Eens we over de onderzoeksresultaten beschikken, zullen terzake beslissingen worden genomen.

06.03 **André Frédéric** (PS): Je suis heureux de constater que toutes les mesures ont été prises. On attendra les conclusions des enquêtes. Je remercie le ministre et nous resterons attentifs à cette affaire.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

07 Vraag van de heer Gerolf Annemans aan de minister van Justitie over "de stand van zaken met betrekking tot de tweede gevangenis en de sociale ontevredenheid bij de cipiers in Antwerpen" (nr. P269)
07 Question de M. Gerolf Annemans au ministre de la Justice sur "l'état d'avancement en ce qui concerne le dossier de la deuxième prison et l'insatisfaction sociale des gardiens de prison à Anvers" (n° P269)

07.01 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn excuses dat ik u allemaal met dat Antwerps probleem kom lastigvallen maar u kent de situatie in Antwerpen. Ze is dramatisch. De gevangenissituatie in Antwerpen heeft in de afgelopen weken weer geleid tot niet alleen sociale onrust maar zelfs een vorm van staking die u ternauwernood in bedwang hebt gekregen door het aantal gevangenen wat de verminderen. Structureel is dit echter niet opgelost.

Het probleem heeft te maken met de benoeming van de nieuwe directeur of laten wij zeggen de terugkeer van de vier jaar lang geschorste directeur die de heer Mentens komt vervangen. Dat zorgt voor heel wat onrust. De komst van die man van wie niemand precies weet wat zijn lijn zal zijn en die nog wel wat rekeningen te vereffen heeft uit het verleden, wekt heel wat argwaan. Hij is weliswaar familie van Vande Lanotte maar daar hebben ze in Antwerpen geen boodschap aan. Dat is een eerste zaak.

Is het correct dat Mentens weg moet in Antwerpen? Dat is een eerste

07.01 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): La situation, est dramatique à la prison d'Anvers. Le malaise social y a provoqué des grèves la semaine dernière. Le nombre de détenus a été quelque peu réduit mais il ne s'agit pas d'une solution structurelle. Les problèmes sont causés par le retour d'un directeur suspendu, dont nul ne sait quelle ligne politique il adoptera.

Est-il exact que M. Mentens devra démissionner lorsque ce directeur reprendra ses fonctions?

Qui était chargé du contrôle des détenus sous surveillance

vraag die ik u zou willen stellen. Mijn tweede vraag is wie het elektronisch toezicht heeft verzorgd in de afgelopen weken. Een tijdje heeft men gewoon de terminals van het elektronisch toezicht in Antwerpen gewoon afgesloten en gewoon niet meer gecontroleerd. Wat is er op dat moment gebeurd? Wat is het elektronisch toezicht op uw virtuele gevangenis geweest in die tussenperiode in Antwerpen? U hebt daar nu opnieuw 8 mensen naartoe gestuurd, van 25 naar 33 sociaal assistenten. 60 personeelsleden in totaal met de administratieven erbij. U zegt tegelijkertijd dat u, wat het Belgisch niveau betreft, van 300 naar 600 en daarna naar 900 mensen in uw virtuele gevangenis wil gaan zonder dat u het aantal personeelsleden mee laat volgen. Grote onrust in Antwerpen. Wie heeft ondertussen dat elektronisch toezicht gedaan? Het personeelstekort in de Antwerpse gevangenis blijft structureel. De cipiers zijn met 203 mensen terwijl er eigenlijk ten minste 260 nodig zijn indien het cijfer van 550 gevangenen niet wordt overschreden. De stakingen zijn losgebroken bij een aantal van 597 gevangenen. Vorige week zaten er 586. U hebt het nu vandaag, zo heb ik gehoord, verminderd naar 554. Structureel verandert er echter eigenlijk niets. Vandaar mijn laatste vraag: komt de tweede gevangenis er nog? Gaat deze regering de tweede gevangenis nog kunnen inrichten of zal het voor de volgende regering zijn?

électronique pendant la grève? À Anvers, les terminaux ont tout simplement été débranchés pendant une courte période. Le ministre souhaite voir le nombre de détenus sous surveillance électronique passer de 300 à 900, mais sans extension de cadre.

La grève a éclaté à un moment où la prison comptait 597 détenus, mais le problème structurel persiste bien que ce nombre ait quelque peu diminué - la prison compte aujourd'hui 554 détenus. Anvers a absolument besoin d'une deuxième prison. Sera-t-elle effectivement créée?

07.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega Annemans, het structureel probleem met betrekking tot de gevangenis Antwerpen zal men maar kunnen oplossen op het ogenblik waarop men het arresthuis – want het gaat over een arresthuis waar eigenlijk mensen in voorlopige hechtenis moeten worden ondergebracht – nauw laat aansluiten bij een gevangenis die een echte gevangenis is, waar de strafuitvoering plaatsgrijpt. Dat is de reden waarom ik namens de regering blijf aandringen op een tweede gevangenis. Ik heb dat trouwens ook zo in het meerjarenplan laten opnemen. Dat meerjarenplan is voor bijkomend advies naar de inspecteur van Financiën gegaan van de Regie der Gebouwen, een dienst die afhangt van een ander departement. Ik blijf in elk geval insisteren want anders komt men niet tot een structurele oplossing wat Antwerpen betreft. Dat is een eerste aangelegenheid.

Ten tweede, het elektronisch toezicht wordt bewaakt en gecontroleerd vanuit een centraal punt, met name Brussel. Dit betekent dat de staking die wij in Antwerpen hebben gekend ten gevolge van de overbelasting – ik zal straks iets zeggen over de overbevolking –geen invloed heeft gehad op de controle die uitgevoerd is in het elektronisch toezicht dat is waargenomen door de directie, tijdelijk, op het ogenblik dat er acties waren. Ondertussen is dat verholpen. Het spreekt voor zich dat er maar een uitbreiding van elektronisch toezicht kan plaatsgrijpen wanneer de kaders ook navenant worden ingevuld. Anders is dat dus een zinloze oefening om te ondernemen.

Ten slotte zou ik nog willen onderstrepen dat de overbevolking in de gevangenis van Antwerpen vaak te zien heeft met tijdelijke fenomenen die moeilijk te voorspellen zijn. Zo hebben we in een weekend waarin belangrijke razzia's zijn uitgevoerd op verzoek van het parket en de politiediensten van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen 40 aanhoudingen meegemaakt. Het gerecht heeft op dat ogenblik zijn werk gedaan maar dat heeft natuurlijk een toevloed van mensen veroorzaakt wat een aantal bijkomende spanningen heeft

07.02 **Marc Verwilghen,** ministre: Le problème structurel sera résolu lorsque la maison d'arrêt en question sera proche d'une vraie prison. C'est la raison pour laquelle je continue à insister sur la création d'un deuxième établissement. Elle a été prévue dans le plan pluriannuel, qui se trouve actuellement à la Régie des bâtiments.

La surveillance électronique est organisée à partir de Bruxelles. Le contrôle des détenus bénéficiant de ce régime a été effectué par la direction sans aucun problème pendant les actions menées par le personnel.

Le système de surveillance électronique ne pourra bien évidemment être étendu que si le cadre du personnel évolue en conséquence.

La surpopulation dans les prisons est liée à l'impossibilité de prévoir le nombre de nouveaux arrivants à un moment donné, par exemple après une action policière le week-end. Le cadre de la prison d'Anvers a entre-temps été renforcé par 4 agents pénitentiaires. 20 agents

opgeleverd in het Antwerpse. Om daaraan tegemoet te komen zijn er nu vier penitentiaire ambtenaren bij gekomen en zijn er twintig waarvoor de aanwerving achter de rug is en die dus eerstdaags kunnen worden gezonden om de volledige bezetting, mits de graad en het cijfer dat u daarstraks hebt geciteerd, te kunnen aanhouden.

Dat is de actuele stand van zaken. Wil men een structurele oplossing bieden, dan zal men in elk geval moeten overgaan tot de bouw van een tweede gevangenis in Antwerpen.

supplémentaires entreront en service sous peu.

La création d'une seconde prison constitue toutefois la seule solution structurelle.

07.03 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil geen repliek houden. Ik stel alleen vast dat de minister het opnieuw doet: hij wijst met de vinger naar minister Daems, aan wie wij uiteindelijk zullen moeten vragen of deze regering nog een beslissing zal nemen in verband met een tweede gevangenis. Ik noteer andermaal dat minister Verwilghen van oordeel is dat die er moet komen, maar daaraan hebben wij niet veel. Als parlementsleden en als Antwerpenaars horen wij de minister van Justitie zeggen dat hij een tweede gevangenis een goede zaak vindt en dat er een andere minister ondervraagd moet worden over het feit of die tweede gevangenis er ook komt.

De tweede gevangenis is geblokkeerd in de Ministerraad. Ze komt er niet. Ze werd beloofd in 2001, in 2002 en in 2003. Antwerpen heeft een ernstig probleem. In de recentste nieuwsuitzending hoorde ik dat er weer enkele gevangenen zullen bijkomen, als tenminste Fred Nolf en zijn vrienden naar de Antwerpse gevangenis worden gebracht. Het wordt dus dringend tijd dat de Antwerpenaren zien hoe dat komt: deze regering heeft veel beloofd voor die tweede gevangenis, maar ze is er niet in geslaagd om dat ook te realiseren.

07.03 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Je constate que le ministre appuie l'idée d'une deuxième prison, mais qu'il faut encore s'adresser au ministre Daems, qui a la Régie des Bâtiments dans ses attributions, pour apprendre si elle va bel et bien être créée.

Nous entendons constamment parler de la création d'une deuxième prison à Anvers, mais le dossier est bloqué au niveau du Conseil des ministres, malgré toutes les promesses formulées ces dernières années.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Actualiteitsdebat over de oorlog in Irak
Débat d'actualité sur la guerre en Irak

De **voorzitter**: Collega's, ik heb met een aantal collega's afgesproken. Sommige interpellaties zijn omgezet in vragen, andere komen van vragen gesteld in de commissie, nog andere zijn hier gesteld. Ik ga ze allemaal vermelden en dan ook de vraag stellen aan degenen die namens de fractie het woord voeren, welke hun inzichten zijn. Ik zal ze dan allemaal in die volgorde laten stellen.

08 Samengevoegde vragen van
- de heer Peter Vanhoutte aan de eerste minister over "de Amerikaanse militaire transporten" (nr. P273)
- de heer Francis Van den Eynde aan de eerste minister over "de Amerikaanse militaire transporten" (nr. P274)
- de heer Karel Van Hoorebeke aan de eerste minister over "het openbaar maken van het bilateraal akkoord dat in 1971 werd afgesloten tussen de VS en België" (nr. P275)
- de heer Ferdy Willems aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de recente wapenleveringen aan het Verenigd Koninkrijk" (nr. P276)
- de heer Pieter De Crem aan de eerste minister over "de houding van de Belgische regering tegenover het gebruik door de VS van Belgische haven-, luchthaven- en spoorinfrastructuur voor militaire doeleinden" (nr. P277)
- de heer Raymond Langendries aan de eerste minister over "de doortocht van Amerikaanse troepen en materieel door België" (nr. P278)
- de heer Dirk Van der Maelen aan de eerste minister over "de oorlog in Irak" (nr. P279)

- de heer Vincent Decroly aan de eerste minister over "het offensief tegen Irak" (nr. P280)
- de heer Daniel Féret aan de eerste minister over "de oorlogsverklaring van de VS en van Groot-Brittannië aan Irak" (nr. P281)
- mevrouw Muriel Gerkens aan de eerste minister over "de doortocht en het gebruik van het Belgische luchtruim in de context van de oorlog tegen Irak" (nr. P282)
08 **Questions jointes de**
- M. Peter Vanhoutte au premier ministre sur "les transports militaires américains" (n° P273)
- M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "les transports militaires américains" (n° P274)
- M. Karel Van Hoorebeke au premier ministre sur "la publication de l'accord bilatéral conclu en 1971 entre les Etats-Unis et la Belgique" (n° P275)
- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les récentes livraisons d'armes à la Grande-Bretagne" (n° P276)
- M. Pieter De Crem au premier ministre sur "l'attitude du gouvernement belge à l'égard de l'utilisation par les Etats-Unis de l'infrastructure portuaire, aéroportuaire et ferroviaire belge à des fins militaires" (n° P277)
- M. Raymond Langendries au premier ministre sur "le transit par la Belgique de troupes et de matériels américains" (n° P278)
- M. Dirk Van der Maelen au premier ministre sur "la guerre en Irak" (n° P279)
- M. Vincent Decroly au premier ministre sur "l'offensive contre l'Irak" (n° P280)
- M. Daniel Féret au premier ministre sur "la guerre déclarée par les USA et la Grande-Bretagne à l'Irak" (n° P281)
- Mme Muriel Gerkens au premier ministre sur "le transit par et le survol de la Belgique dans le contexte de la guerre contre l'Irak" (n° P282)

Plusieurs membres ont également demandé la parole au nom de leur groupe. Monsieur Henry, désirez-vous parler avant ou après le premier ministre?

08.01 **Jean-Pol Henry** (PS): Monsieur le président, j'aimerais prendre la parole avant le premier ministre.

De **voorzitter**: En u, mijnheer Chevalier, wenst u voor of na de eerste minister te spreken?

08.02 **Pierre Chevalier** (VLD): Voor de eerste minister.

Le **président**: Et vous, monsieur Bacquelaine?

08.03 **Daniel Bacquelaine** (MR): Avant, monsieur le président.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, u heeft een vraag over de dagorde, vermoed ik.

08.04 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, uiteraard is de internationale toestand in verband met Irak van het allergrootste belang. Desalniettemin denk ik dat de vraag naar de cohesie van de regering ook van belang is. Er is een gebrek aan samenhang in de regering betreffende een economische en algemeen politieke toestand die uit de hand loopt.

Het valt op dit ogenblik op vijf minuten na niet te voorspellen hoelang het debat rond Irak zal duren. De eerste minister is aanwezig. Ik hoor opnieuw van hem dat hij weigert te antwoorden. Hij verwijst hiervoor naar een internationale bijeenkomst. Ik heb alle begrip hiervoor. Het valt echter op vijf minuten na niet te voorspellen hoelang het debat over Irak zal duren. Deze vijf minuten zijn voldoende om een antwoord te geven op mijn vraag. Het is een vraag die de hele bevolking zich stelt. Is er eigenlijk nog wel een regering? De eerste minister zegt dat hij niet zal antwoorden. Ik beschouw dit, net als vele anderen, als vaandelvlucht.

08.04 **Yves Leterme** (CD&V): Si la situation internationale revêt une importance capitale, il en va de même de la la cohésion au sein du gouvernement concernant la situation politique et économique générale qui dérape. Avons-nous encore un gouvernement aujourd'hui? Le premier ministre prend la fuite et refuse de prendre les cinq minutes nécessaires pour répondre à cette question.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, we zullen uw vraag over enkele minuten bespreken.

Mijnheer Van Hoorebeke, u heeft een opmerking over de agenda?

08.05 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, er werd gisteren beslist om een minidebat te maken van dit actualiteitsdebat. De beslissing viel op een ogenblik dat de oorlog in Irak nog niet was uitgebroken. Ik vind dat het uitbreken van de oorlog belangrijk genoeg is om er een toch iets ruimer debat aan te wijden. Ik zou dus willen vragen dat we iets meer tijd krijgen dan bij een louter minidebat. Ik vraag ook dat we onze toespraken zouden mogen houden vanop het spreekgestoelte. Het zou een aanwijzing zijn van het belang dat het Parlement aan de materie hecht.

08.05 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Nous avions décidé hier de mener un débat restreint, mais les circonstances ont changé. La guerre a été effectivement déclenchée. Nous demandons un débat général. Je prie le président d'accorder aux orateurs plus de temps qu'il n'est normalement prévu pour la tenue d'un mini-débat.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hoorebeke, het spijt me. Men moet in alle omstandigheden de regels volgen.

08.06 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, gisteren was er nog geen oorlog in Irak. Op dat ogenblik heeft men in de Conferentie van voorzitters beslist dat het actualiteitsdebat een minidebat zou zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hoorebeke, het spijt me.

08.07 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Vandaag zijn de feiten anders. De eerste minister is onder meer al op televisie geweest. Wij mogen hem dus in een ruimere repliek interpelleren over de materie.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hoorebeke, wij hebben gisteren beslist. Anders geraken we er nooit uit. Iedereen ging akkoord om dit type van debat te houden omdat er anders problemen zouden komen met bepaalde data. Wij hebben de beslissing ook genomen omdat de eerste minister straks zitting heeft in een belangrijke Europese Top. Dat is nu eenmaal zo. Daarna zijn we tot een akkoord gekomen. We zouden het vragenuur om 15 uur onderbreken. We zouden dan bekijken wie vragen zou stellen en wie zijn of haar interpellatie wilde omzetten naar dit type van vraag. Hij of zij moet de vraag dan op een correcte wijze stellen. We moeten ons aan het akkoord houden.

Ik kan wel begrijpen dat de vraag enkele seconden langer duurt. Ik zal de tijd niet zo strikt in het oog houden. Ik zeg u heel vriendschappelijk het volgende. Men mag hier niet proberen een interpellatie te houden onder het mom van een vraag. Ik mag dat niet toestaan. Het zou niet correct zijn.

U hebt net als ik het Reglement goedgekeurd. Ik vraag aan alle collega's zich aan de afspraak te houden.

Je demande à tous les collègues de s'en tenir à l'accord. Je veux organiser le débat; c'est mon devoir et c'est mon droit.

08.08 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Hoeveel tijd heeft de eerste minister hier ter beschikking?

De **voorzitter**: De premier heeft mij gezegd dat hij normaal gezien 10 à 15 minuten nodig zou hebben. Klopt dat, mijnheer de premier?

08.09 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Ik heb een kwartier nodig, ja.

De **voorzitter**: Dat is niet veel, wanneer er tien vragen zijn die elk langer zullen duren dan het antwoord

van de premier. Laten we het correct spelen. De eerste spreker is de heer Vanhoutte, vervolgens de heer Van den Eynde en dan de heer Van Hoorebeke.

Comme nous tous, je connais l'importance de ce problème, mais nous nous devons respecter les règles de la maison.

08.10 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, leden van de regering, collega's, vandaag bevinden de Verenigde Staten zich in staat van – een illegale – oorlog. Het is een oorlog die in strijd is met de regels van het internationaal recht, met het handvest van de Verenigde Naties, met de gekende principes van Nürnberg en met tal van andere overeenkomsten. Ons land heeft de afgelopen weken en maanden tal van initiatieven genomen om de nadruk erop te leggen dat het belangrijk was dat via diplomatieke weg oplossingen werden gevonden. Vandaag stellen wij vast dat deze weg gefaald heeft, omdat met name de Verenigde Staten en hun bondgenoten niet wilden wachten op de resultaten die de diplomatie te bieden had.

België, mijnheer de eerste minister, is rechtstreeks en indirect betrokken bij de oorlogshandelingen in Irak. Er zijn niet alleen een aantal bedrijven die Amerikaans militair materieel transporteren, wij stellen ook vast dat over ons grondgebied sinds verschillende maanden militair materieel, bestemd voor de oorlogszone, getransporteerd wordt. Wij stellen bovendien vast dat ook ons luchtruim werd opengesteld voor de doorvoer van materieel en troepen naar de oorlogszone.

Mijnheer de premier, wanneer u verwijst naar een aantal geheime akkoorden die u wenst na te leven en waarvan dit Parlement tot nu toe geen kennis heeft kunnen nemen, dan is het toch wel een beetje merkwaardig dat zowel de minister van Defensie, de heer Flahaut, als uzelf bij herhaling hebben gezegd, in antwoord op verschillende vragen, dat er een toestemming van de regering nodig was voor dit soort transporten. Welnu, wij wensen u alvast daaraan te houden en wij wensen ook dat u, wat dit betreft, een formele toestemming geeft.

Tot besluit, mijnheer de eerste minister, u zegt dat wij Frankrijk en Duitsland moeten volgen. Ik vind dat wij ook maar eens naar Turkije moeten kijken. Dit is een land dat veel meer te verliezen heeft dan wij, het staat veel kwetsbaarder tegenover de Verenigde Staten dan wij. Toch hebben de Turken de moed gehad om 'nee' te zeggen. Wij verklaren niet enkel dat wij tegen de oorlog zijn, wij lenen ons ook niet voor de oorlogsopbouw. Als u het straks zou hebben over de geheime akkoorden, mijnheer de eerste minister, dan moet ik u zeggen dat wij er een deel van hebben. Wij hebben een deel van de akkoorden die met name met Duitsland zijn gesloten. Die zijn zeer vergelijkbaar met die van België, maar deze documenten zijn daar openbaar.

08.10 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Les Etats-Unis sont en état de guerre - illégale - et violent les règles et les traités internationaux. Notre pays a vainement insisté sur l'importance d'une solution diplomatique mais la coalition n'a pas voulu attendre.

La Belgique est directement et indirectement impliquée dans cette guerre. Nos entreprises transportent du matériel militaire et l'espace aérien et le réseau routier belges sont ouverts à l'armée américaine pour les convois vers la zone du conflit.

On peut s'étonner que le premier ministre se réfère en l'espèce à des traités secrets. Le ministre Flahaut et le premier ministre ont pourtant déclaré à plusieurs reprises ces derniers mois que le gouvernement belge doit accorder son autorisation pour ces transports. Dans les circonstances actuelles, le gouvernement les autorise-t-il formellement?

Notre pays devrait prendre exemple sur la France et l'Allemagne mais aussi sur la Turquie qui, bien que plus vulnérable, a pourtant refusé de céder aux Américains.

Nous disposons du volet allemand des traités secrets. Il semble qu'en Allemagne, ces mêmes traités soient publics.

(…)

Le **président**: J'ai décidé après la Conférence des présidents. Je m'excuse, ce sera ainsi.

08.11 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, sta mij eerst en vooral toe te beklemtonen dat het Vlaams Blok steeds als standpunt gehuldigd

08.11 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Le Vlaams Blok a toujours affirmé que cette guerre

heeft dat de oorlog, die toen nog op komst was en nu een realiteit is, niet onze oorlog is. Het Vlaams Blok stelt zicht grote vragen over de Amerikaanse aanpak van dit dossier en heeft heel wat bedenkingen, zowel over de gehanteerde methode als over de achterliggende motieven en plannen. De oorlog is er echter.

De eerste zaak die ik hier namens het Vlaams Blok zou willen beklemtonen, mijnheer de voorzitter, is dat het onze vurigste hoop is dat er zo weinig mogelijk slachtoffers zouden vallen, bij de twee legers. Zoals de Vlaams-nationale dichter Anton Van Wilderode het ooit zo mooi heeft gezegd: elke soldaat, in welk kamp hij ook staat, is altijd iemands vader en altijd iemands kind.

Het Vlaams Blok drukt de hoop uit dat dit conflict zo vlug mogelijk achter de rug is.

Mijnheer de voorzitter, ik sta hier niet om de Amerikaanse regering te interpelleren. Ik sta hier niet om de Iraakse regering te interpelleren. Ik wil de eerste minister ondervragen over de Belgische houding in dit conflict. Het moet me van het hart dat deze houding zeer eigenaardig is geweest, zeer tegenstrijdig en zeer onhandig geformuleerd. Er is een tijd geweest dat we aan de spits stonden van een soort Europees front, samen met Duitsland en Frankrijk en met veel poeha zoals we dat gewoon zijn met onze huidige minister van Buitenlandse Zaken, de Amerikanen een lesje wilden leren. Het gevolg is dat de Amerikanen zich daar zeer weinig van aangetrokken hebben. Wat zouden zij anders kunnen doen hebben? Op heel wat vlakken heeft ons land daardoor prestige verloren en economisch wat schade geleden. Alleen Vlaanderen heeft schade opgelopen. Dat is zeer merkwaardig. Er zijn mensen met gewetensproblemen – ik kan ze begrijpen – over het gebruik van de haven van Antwerpen voor het verschepen van Amerikaanse troepen. Niemand blijkt echter ooit gewetensproblemen te hebben gehad met de levering van Waalse Minimi-machinepistolen aan Groot-Brittannië die eveneens zullen gebruikt worden in de Irak-oorlog.

Mijnheer de eerste minister, wat is de houding van de regering, zeker op dit ogenblik? Vorige zondag heb ik de minister van Landsverdediging en de minister van Buitenlandse Zaken, weliswaar een beetje voorzichtiger, horen verkondigen dat we ons luchtruim zouden sluiten, mocht de oorlog beginnen. Is dit op dit ogenblik het geval? Ik meen immers te weten dat de eerste minister hen heeft tegengesproken. Gisteren heeft de heer Di Rupo opnieuw diezelfde eis gesteld. Zal België nog Amerikaanse troepen doorlaten? Ook op dit punt zendt ons land tegenstrijdige signalen uit, mijnheer de voorzitter. Enerzijds, brullen we dat we voor de vrede zijn. Anderzijds, hebben we nooit problemen gemaakt omtrent het leveren van wapens. Mij is het op dit vlak om het even. Wat ik wil is een klare kijk op de houding van de regering. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat we op dit vlak geen regering meer hebben. De eerste minister zegt zus en de ministers van Landsverdediging en Buitenlandse Zaken zeggen zo. Dit is geen manier om aan politiek te doen. Het wordt tijd om terzake klare wijn te schenken!

08.12 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, heren ministers, de Nieuw-Vlaamse Alliantie vindt het vannacht gestarte militaire offensief tegen Irak volstrekt onaanvaardbaar. Dit is van in het begin

n'était pas la nôtre. Elle vient malheureusement d'éclater et nous ne pouvons qu'espérer qu'elle se terminera très rapidement et qu'elle fera le moins de victimes possible.

La position du gouvernement belge est formulée de manière curieuse, contradictoire et maladroite. Il y a quelque temps, nous nous trouvions à l'avant-garde d'un front européen contre la guerre. Avec la France et l'Allemagne, nous allions, non sans une certaine prétention, faire la leçon aux Américains. Les Etats-Unis ne s'en soucient guère et, outre une perte de prestige, nous subissons également un préjudice économique. La Flandre sera la première à en souffrir car l'industrie wallonne livre, sans trop de problèmes de conscience, des Minimis de la FN à la Grande-Bretagne.

Je demande aujourd'hui au premier ministre quelle est la position actuelle du gouvernement. Dimanche, le ministre de la Défense – et, dans une moindre mesure, celui des Affaires étrangères – déclarait que si une guerre était lancée sans l'aval de l'ONU, notre espace aérien serait fermé. Le président du PS, M. Di Rupo, a encore confirmé cette position, alors que le premier ministre a d'emblée opposé un démenti.

La Belgique laissera-t-elle ou non des troupes américaines transiter par notre territoire? Pour ma part, peu importe: je tiens surtout à me faire une idée précise de l'attitude du gouvernement.

08.12 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): La N-VA estime qu'une guerre contre l'Irak est inacceptable car nous adhérons

ons standpunt geweest en zal dit blijven.

Met deze houding huldigt de N-VA niet alleen de “nooit meer oorlog”-gedachte maar is ze er eveneens van overtuigd dat er op dit ogenblik geen enkel zinnig argument kan worden aangehaald om deze preventieve oorlog in Irak te starten. Indien elk autoritair regime ter wereld met een militaire aanval omver moet worden geworpen, moet quasi de helft van de wereld gebombardeerd worden.

Deze oorlog heeft niet tot doel de democratie in Irak te herstellen, noch om een einde te maken aan het lijden van haar bevolking, laat staan om vrede te brengen in het Midden-Oosten. Deze oorlog draait alleen rond economische belangen, olie en wereldmacht!

Collega’s, onze gedachten moeten vandaag uitgaan naar de Iraakse bevolking en naar de Amerikaanse soldaten en hun families die wellicht niet allemaal achter deze oorlog staan. Vandaag is elke retoriek in de discussie over de verantwoordelijkheden misplaatst. Het wassen van de handen in onschuld door vele politieke leiders is storend. Vandaag past bescheidenheid en nederigheid omwille van het falen van elke democratische rechtsorde, van onze democratische rechtsorde en van de internationale rechtsregels en verdragen die tot op heden door de VN worden gecontroleerd. Dit is niet alleen een politiek falen, maar ook een menselijk falen.

Mijnheer de eerste minister, uw verklaring tijdens de persconferentie vanmorgen waarbij u voorhield dat u alles wat kon gedaan had om deze oorlog te vermijden, was totaal ongepast. Dit is des te meer ongepast omdat u en uw regering blijk geven van een grote hypocrisie in deze aangelegenheid. Dit is een regering die met het woord het pacifisme belijdt maar in de daden medeplichtig is aan de op dit ogenblik plaatsgrijpende agressie.

Mijnheer de eerste minister, zowel minister Michel als uzelf hebben de laatste dagen herhaaldelijk – overigens terecht – erop gewezen dat de Verenigde Staten zich met dit optreden buiten de internationale rechtsorde plaatst. Dit is een krachtige en terechte veroordeling, maar België is op zijn minst even schuldig. Op dit moment worden immers voor diezelfde ongerechtvaardigde oorlog wapens geleverd aan het Verenigd Koninkrijk en wordt het licht op groen gezet voor de verscheping van een groot deel van het oorlogstuig over ons grondgebied. Dit is hypocrisie van de bovenste plank.

De voorbije weken zagen wij immers de regeringspartijen Agalev en SP.A deelnemen aan verscheidene manifestaties tegen de wapentransporten. Daar waar de beslissingen worden genomen, bleek hun pacifistische houding echter iets minder consequent. De wapentransporten gaan door, met de goedkeuring van diezelfde SP.A en Agalev. Of mogen we ze deze week opnieuw verwelkomen op een manifestatie tegen de eigen beslissing?

De Nieuw-Vlaamse Alliantie is van oordeel dat in een belangrijke aangelegenheid als deze de politici voldoende terughoudendheid aan de dag zouden moeten leggen en zich niet schuldig mogen maken aan goedkope kreten en regelrecht bedrog ingegeven door electorale motieven. Daarom neemt collega Danny Pieters deze namiddag het initiatief om een opvolgingscommissie-Irak in het leven te roepen. In

au principe "plus jamais la guerre" et selon nous, en l'espèce, aucun argument pertinent ne justifie une intervention armée. Cette guerre n'a pour but ni de rétablir la démocratie en Irak, ni de libérer le peuple irakien, ni d'amener la paix au Moyen-Orient. Son seul mobile est le pétrole et le pouvoir.

En ce moment, nos pensées doivent aller vers la population irakienne et vers les soldats américains, dont beaucoup combattent en Irak contre leur gré.

Il convient que nous adoptions à présent une attitude modeste et humble, car l'ordre juridique démocratique a échoué, le nôtre autant que l'ordre international. La déclaration du premier ministre, selon laquelle il a fait tout ce qui était en son pouvoir pour éviter cette guerre, est inappropriée. Il s'agit à mes yeux de pure hypocrisie: les propos du gouvernement sont pacifistes mais ses actes ne le sont pas. Il condamne les Etats-Unis, tout en livrant des armes à la Grande-Bretagne. Le SP.A et Agalev sont en tête des manifestations mais cela ne les empêche pas d'autoriser les transports d'armes.

Je soutiens l’initiative de M. Danny Pieters qui en a appelé cet après-midi à la création d’une commission du suivi ‘Irak’ où siégeraient des membres de tous les groupes. Cette commission pourra poursuivre son contrôle même après la dissolution.

Concrètement, je demande au premier ministre de m’exposer la position du gouvernement dans son ensemble. Tous ses membres sont-ils sur la même longueur d’onde?

En restant fidèle au traité bilatéral de 1971, le premier ministre agit en contradiction avec la Constitution. Il s’agit en effet en l’espèce d’un accord secret qui n’a pas été approuvé par la Chambre

deze commissie zouden vertegenwoordigers van alle politieke partijen kunnen werken aan een consensueel standpunt van België in deze zaak. Een uitnodiging om op dit initiatief in te gaan, werd deze namiddag aan alle partijen bezorgd.

Mijnheer de voorzitter, ik zal besluiten. Deze opvolgingscommissie maakt ook na de ontbinding van de Kamers een politieke controle mogelijk. De regering kan dan ook in afwezigheid van het Parlement haar standpuntbepalingen toetsen aan de opvattingen van alle politieke partijen.

Ik eindig met twee concrete vragen aan de eerste minister. Ten eerste, wat is de houding van uw voltallige regering? Kunt u zeggen dat alle regeringspartners, ook Agalev en Ecolo, op dezelfde lijn zitten? Dulden zij vandaag dat de wapentransporten via Antwerpen verdergaan en dat ons luchtruim openstaat voor eventuele troepenbewegingen?

Ten tweede, ik wil u ook even interpelleren over het bilateraal Verdrag van 1971. U leest de andere landen de les dat zij de internationale rechtsregels niet respecteren, maar legt zelf onze Grondwet naast u neer. Dit bilateraal akkoord van 1971 is een geheim akkoord dat niet door de Kamers werd goedgekeurd, noch door de Koning werd bekrachtigd zoals de artikelen 109 en 167 van de Grondwet bepalen.

Dit zijn de twee concrete vragen die ik de eerste minister wil stellen.

ni n'a été sanctionné par le Roi.

De **voorzitter**: U ziet dat ik toch voldoende spreektijd toelaat, zoals mij werd gevraagd. U moet daarvan echter geen misbruik maken.

08.13 **Ferdy Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, de aanleiding voor mijn vraag zijn de wapenleveringen aan Groot-Brittannië. Ik sluit mij volledig aan bij wat Peter Vanhoutte over andere aspecten heeft gezegd. Voor mij is "pacifisme, nooit meer oorlog" een leidinggevend motief. Voor mij is hier de logica dezelfde als bij de wapentransporten. Dit is voor mij eveneens een indirecte oorlogsdeelname.

Ik wil daarom de volgende concrete vragen stellen. Mijnheer de voorzitter, ik houd mij aan uw voorschrift dat we kort moeten zijn. Ten eerste, welke types werden geleverd en over welke hoeveelheden gaat het? Een tweede belangrijke vraag is op welke datum dit werd beslist. Een derde belangrijke vraag is hoe dit werd beslist? Er werd mij meegedeeld dat het enkel en alleen een beslissing is geweest van de minister van Buitenlandse Zaken en van niemand anders. Ten vierde, werd rekening gehouden met het Britse standpunt over Irak? De Daily Mail en andere Britse bladen melden dat deze wapens op dit ogenblik zeer geschikt zijn, dat ze zich nu reeds in Koeweit bevinden en dat ze daar ook zullen worden gebruikt in de oorlog tegen Irak.

Concreet betekent het dat deze Belgische wapens over enkele uren, dagen of weken zullen worden gebruikt om mensen te doden. Wat dat betekent mochten wij gisteren op de televisie zien, toen beelden uit 1991 werden getoond van hopen lijken die werden beschreven als hopen gebraden vlees. Het waren evenwel mensen. Welnu, dit gaat opnieuw gebeuren.

08.13 **Ferdy Willems** (VU&ID):En livrant des armes, la Belgique participe indirectement à cette guerre.

Mes questions à ce sujet seront concrètes. De quels types d'armes s'agit-il? Combien en seront-elles livrées? Quand et dans quelles circonstances a-t-il été décidé de cette livraison? A-t-il été tenu compte à cette occasion de l'attitude de la Grande-Bretagne à l'égard de l'Irak?

Ne peut-on en l'occurrence parler d'un acte de guerre indirect? On affirme à présent que des obligations et des contrats doivent être respectés. On avance même un argument économique: si nous ne livrons pas les armes, quelqu'un d'autre s'en chargera. C'est totalement absurde! On ne peut pas être pacifiste tout en livrant des armes!

Mijn vijfde en belangrijkste vraag is of dit geen indirecte oorlogsdaad is. De vaak gehoorde argumenten in verband met wapentransport en over de wapenleveringen naar Groot-Brittannië zijn: wij moeten onze verplichtingen nakomen, wij moeten onze contracten uitvoeren, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten zijn onze vrienden. Vandaag komt er nog een argument bij, een economisch argument, met name: iemand moet toch wapens leveren, want als wij het niet doen, zullen anderen het doen. Dat laatste is nonsens voor een land dat beweert pacifistisch te zijn en dat de vredesapostel is in de hele wereld.

Vandaag wapens leveren, goed wetende dat deze concreet zullen worden gebruikt in de oorlog tegen Irak, waartegen wij ons terecht hebben verzet, is niet meer logisch. Men kan niet tegelijk vredesduif en oorlogsstoker – dus wapenleverancier – zijn.

Aan vrienden geeft men geen moordtuigen. Hoe goed wij ook bevriend zijn met de Verenigde Staten en met Groot-Brittannië, het blijft een illegale oorlog door deze vrienden gevoerd. Dat bevestigde u herhaaldelijk, mijnheer de eerste minister.

Bovendien zijn er precedenten om de wapens niet te leveren. In 1991 weigerde België om obussen te leveren in de eerste Golfoorlog. Thans is er het precedent van Zweden dat nu reeds weigert, precies omdat het internationaal recht wordt geschonden, om wapens te leveren aan de Verenigde Staten. Dat zijn feiten.

Mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister, dit is de achillespees van wat ik steeds, ook vanuit de oppositie, een goed buitenlands beleid noemde. Wij moeten tegelijk vredesduif en wapenleverancier zijn. Dat kan echter niet. Herhaaldelijk zei ik dat er een reconversie nodig is. Niet alleen in Wallonië – dit is immers geen taalkwestie – maar ook in Vlaanderen is er wapenindustrie. België moet eraan denken om die wapenindustrie die ons steeds weer in gewetensnood brengt, eindelijk af te bouwen en tot reconversie over te gaan. Ik dring erop aan dat dit nu zou gebeuren en dat er niet wordt gewacht, zoals destijds met de steenkoolmijnen, tot het kalf is verdronken en tot de miserie compleet is.

On observe un paradoxe: au cours de la première guerre du Golfe en 1991, la Belgique a refusé de livrer des obus alors qu'elle soutenait la guerre. La Suède refuse à présent de livrer des armes aux Etats-Unis. La Belgique poursuit ses livraisons à la Grande-Bretagne alors qu'elle s'oppose à la guerre. Il existe donc des précédents qui démontrent qu'il est tout à fait possible de mettre un terme aux livraisons.

Je préconise la reconversion suivante: la Belgique - la Wallonie et la Flandre - doit démanteler son industrie de l'armement et ce, dès à présent.

08.14 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mevrouw en heren ministers, collega's, vandaag is de oorlog begonnen. België en het overgrote deel van de internationale gemeenschap hebben die oorlog niet kunnen verhinderen. Wij, de Vlaamse christen-democraten, vinden dat een mislukking. Wij steunen die oorlog niet, ten eerste, omdat er geen UNO-mandaat voor is. Op dat mandaat zijn wij altijd blijven aandringen. Ten tweede, wij vonden dat niet alle vreedzame middelen waren uitgeput. Ten derde, wij hebben geen voldoende argumenten gevonden om zo'n oorlog te beginnen. Ten vierde, er staan nog andere punten op de agenda inzake internationale vrede en veiligheid, de strijd tegen het internationale terrorisme, het Al-Qaeda terrorisme, de Palestijnse kwestie en de grote dreigingen in verband met proliferatie en het gebruik van massavernietigingswapens. Wij denken daarbij aan Noord-Korea.

Wij hopen als Vlaamse christen-democraten dat de oorlog van korte duur zal zijn, dat er zo weinig mogelijk militaire slachtoffers en burgerslachtoffers zullen vallen en dat de internationale

08.14 **Pieter De Crem** (CD&V): La Belgique et la communauté internationale ne sont pas parvenues à empêcher la guerre. Pour le CD&V, il s'agit d'un échec. Nous ne soutenons pas cette guerre. En effet, il n'y a pas de mandat de l'ONU, tous les moyens pacifiques n'ont pas été épuisés, il n'y a pas suffisamment d'arguments en faveur d'un conflit et, en outre, d'autres éléments sont également à l'ordre du jour. Je pense à la paix internationale, à la question palestinienne, à la lutte contre le terrorisme et Al Quaida, et aux dangers concernant le Traité de non-prolifération nucléaire.

gemeenschap snel de nodige eenheid en daadkracht zal vinden om de bevolking van Irak door humanitaire bijstand, door wederopbouw en door ontwikkelingssamenwerking, uitzicht te bieden op een nieuwe en betere toekomst.

Ten eerste stellen wij vast dat de Verenigde Naties in dat verband een actieve en leidende rol moeten blijven spelen, hoe erg het ook is dat die organisatie – voorzitter, u weet dat – niet bij machte is gebleken een oorlog te vermijden. Wij willen dat na het beëindigen van het conflict België het voortouw neemt, mijnheer de eerste minister, opdat de Verenigde Naties via een doelgerichte werking hun oorlogsvoorkomend wereldgezag opnieuw op zich zouden nemen.

Ten tweede stellen wij vast dat in tijden van oorlog ook de Belgische regering eenheid en daadkracht moet tonen. Een verdeelde regering, waarbij ministers elkaar tegenspreken, gedreven worden door electorale overwegingen en op de kap van een internationaal conflict aan binnenlands gewin werken, is voor ons ongepast.

Dat is wat ook de bevolking heeft moeten vaststellen in de Irak-crisis en de wijze waarop de regering die heeft aangepakt. Er was de fundamentele verdeeldheid in de regering. Ik breng in herinnering, onder meer: de troepentransporten. Ik breng ook in herinnering: de positie van de regering inzake Turkije. Die verdeeldheid is nu weer op een hoogtepunt, mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, inzake het gebruik van het Belgische luchtruim en het transport over ons grondgebied. Laten wij eerlijk zijn: in deze moeilijke tijden zijn er evenveel standpunten als er coalitiepartners zijn. Dat is niet goed.

Er zijn de uitspraken geweest van de ministers Michel en Flahaut die de groene coalitiepartners hebben gesterkt in hun overtuiging dat de Belgische regering zich keihard zou opstellen tegen de Verenigde Staten, zodra de oorlog zonder VN-mandaat zou uitbreken. Onze vraag, de vraag van het Parlement, de vraag van de meerderheid en van de oppositie is: heeft de regering daarover vandaag een duidelijk standpunt? Zijn alle coalitiepartners het eens? Ik raad u als parlementslid en als lid van de oppositie aan, mijnheer de eerste minister: hou de groenen in de gaten.

Ik heb hier gezien dat de verklaring van de heer Vanhoutte een aanval is op u, mijnheer de eerste minister, niet op de regering. Hier zijn een aantal duidelijke vragen gesteld. Ook wij willen een antwoord.

Ik sluit af met mijn tweede punt, mijnheer de voorzitter. Naast de verdeeldheid is er de onsamenhangendheid, die een constante vormt en nu een hoogtepunt kent in de tegenstelling tussen een evidente levering van minimi's aan Groot-Brittannië. Groenen en SP.A-collega's, u bent lid van de regeringsclub. U levert minimi's aan Groot-Brittannië. Deze minimi's worden ingezet in het conflict in Irak en toch zegt u dat dit van minder belang is dan het vrijmaken van het luchtruim voor Amerikaanse vluchten.

Ten slotte, mijnheer de voorzitter, kom ik tot de derde weg van collega Eyskens, het onder voogdij plaatsen van Irak. Het is gisteren in de pers eens te meer naar voren gebracht. Wij willen dat in het

Nous espérons que la guerre sera de courte durée et qu'il y aura aussi peu que possible de victimes civiles et militaires. Nous espérons que les actions nécessaires seront déployées rapidement, à l'échelle internationale, pour offrir un meilleur avenir à l'Irak.

L'ONU doit continuer à exercer un rôle actif et directeur. Après la guerre, la Belgique doit prendre l'initiative pour que les Nations Unies, en fonctionnant adéquatement, assument à nouveau leur autorité planétaire en matière de prévention des conflits.

En temps de guerre, le gouvernement doit faire montre d'unité et de dynamisme. A la perspective des élections, les dissensions au sein du gouvernement sont tout à fait inopportunes. C'est pourtant le spectacle qu'il montre à la population dans le cadre de la crise irakienne. Les avis étaient partagés en ce qui concerne le transport de troupes américaines et l'attitude à l'égard de la Turquie. Ces divergences de vue sont aujourd'hui plus manifestes encore à propos du survol de notre espace aérien. Chaque partenaire de la coalition s'est forgé sa propre opinion sur la question. Le gouvernement a-t-il adopté un point de vue clair et tous les membres du gouvernement le partagent-ils? Après avoir entendu l'intervention de M. Vanhoutte, je recommande au premier ministre de tenir quoi qu'il en soit les Verts à l'œil.

L'incohérence dépasse également l'entendement. La livraison de fusils mitrailleurs Minimi à la Grande-Bretagne semble aller de soi et revêtir bien moins d'importance que la préservation de notre espace aérien, même pour les Verts et les socialistes.

naoorlogse tijdperk het voorstel van collega Eyskens wordt overwogen en dat België, hoe moeilijk dit ook zal zijn, een rol kan spelen in de wederopbouw van Irak.

Mijnheer de eerste minister, dit land heeft meer dan ooit nood aan een betrouwbare regering die eenheid en daadkracht vertoont. Het land, maar ook de internationale gemeenschap verwacht dit van u. Geef vandaag alstublieft dat belangrijke teken van betrouwbaarheid.

Après la guerre, il faudra envisager la proposition de M. Eyskens de mettre l'Irak sous tutelle. La Belgique a plus que jamais besoin d'être dirigée par un gouvernement crédible. Notre pays et la communauté internationale le souhaitent. M. le premier ministre, envoyez-nous aujourd'hui cet important signe de crédibilité.

08.15 **Raymond Langendries** (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, ce n'est pas la hauteur du perchoir ou de la tribune qui fait l'élévation du débat. Je vous le dis très calmement mais aussi très sincèrement: je pense que ce moment de l'histoire méritait une plus grande importance que celle que vous lui accordez.
(Applaudissements)

08.15 **Raymond Langendries** (cdH): Mijnheer de Voorzitter, het niveau van de bespreking heeft niets te maken met het niveau van het voorzittersgestoelte of van het spreekgestoelte. Maar ik denk dat dit historisch ogenblik meer aandacht verdiende dan u er aan besteedt. *(Applaus op de banken van de oppositie)*

Votre place de premier citoyen du pays était au perchoir. Celle des différents orateurs était à la tribune, tout comme celle de la réponse du gouvernement. Importance de ce moment de l'histoire: la logique de guerre a tué la logique de paix. Importance de ce moment de l'histoire parce que depuis 03.20 heures ce matin, des victimes innocentes et des soldats risquent de mourir, des familles s'apprêtent à vivre durement, nous espérons le plus brièvement possible, des moments gravissimes. Importance de ce moment de l'histoire où notre pays, membre de l'Organisation des Nations Unies, membre de l'OTAN, membre de l'Union européenne se trouve confronté, comme toutes les autres nations du monde, à un désastre majeur car cette guerre, nous le savons tous et nous en sommes tous conscients, est illégitime, illicite.

Notre gouvernement, dans les circonstances de cette crise, avait été digne et courageux. Cela avait été souligné par un certain nombre d'observateurs internationaux mais aussi par des ministres des Affaires étrangères et non des moindres. Cependant, je dois vous dire que les derniers jours de l'action du gouvernement nous ont étonnés mais surtout déçus par l'incohérence des déclarations de deux ministres importants de ce gouvernement, le ministre des Affaires étrangères et le ministre de la Défense nationale, qui ont dit "blanc" le dimanche et ont été obligés par votre action à dire "noir" 48 heures plus tard. Nous sommes déçus mais pas surpris parce qu'en définitive, monsieur le premier ministre, ce qui s'est passé est à l'image de ce qui a eu lieu à plusieurs reprises dans votre action gouvernementale.

On peut parler d'incohérence, on peut aussi parler d'improvisation parce que vos deux ministres ont été livrés à eux-mêmes dans le cadre d'une improvisation médiatique devant la télévision et à un moment tout de même un peu suspect sur le plan de la campagne électorale, ce à quoi on doit réfléchir, ce à quoi on doit penser. Mais c'est de votre faute, n'est-ce pas? Dans ces circonstances, le dimanche, le jour de la réunion aux Açores des trois va-t'en-guerre,

De oorlogslogica heeft het gehaald van de vredeslogica. Onschuldige slachtoffers zullen sterven en families gaan harde tijden tegemoet.

Mijnheer de eerste minister, ons land, dat lid is van de Verenigde Naties, van de NAVO en van de Europese Unie, wordt geconfronteerd met een rampzalige situatie omdat deze oorlog onwettig en ongeoorloofd is. De regering had een waardige en moedige houding aangenomen. We zijn nochtans ontgoocheld over het regeringsoptreden van de laatste dagen, en meer bepaald over de incoherente houding van de ministers van Buitenlandse Zaken en van Landsverdediging die tegenstrijdige verklaringen aflegden. We zijn ontgoocheld, maar niet verrast, want het stemt overeen met het beeld dat we van uw regeringsbeleid hebben. Uw ministers hebben geïmproviseerd.

Hoe is het mogelijk dat u in dergelijke omstandigheden, op de dag van de vergadering op de Azoren, de regering niet heeft bijeengeroepen om uw standpunt te bepalen?

alors que nous savions tous que cette réunion des Açores serait le point de départ de la guerre, comment peut-on imaginer que vous n'ayez pas réuni votre gouvernement pour définir l'attitude de celui-ci dans ces circonstances de guerre, ce qui concerne la problématique du transit sur notre territoire? Ce n'était pas la première fois mais ce sera sans doute la dernière sous cette législature qu'on peut considérer que vous avez joué à la Ligue d'impro, non pas "un pro" comme professionnel mais "impro" comme improvisation.
Enfin, dois-je vous dire que dans ces circonstances, entendre que la décision d'aujourd'hui d'autoriser le survol et le transit sur notre territoire a été prise, d'après nos informations, sans concertation avec un partenaire gouvernemental, c'est aussi un élément d'incohérence en matière d'action gouvernementale.

Het was dus improvisatie troef. Bovendien zou de beslissing van vandaag, waarbij de toestemming wordt verleend voor het gebruik van ons luchtruim en voor de doorvoer over ons grondgebied, zonder enige vorm van overleg met uw regeringspartners zijn genomen.

Si nos informations sont exactes – mais c'est vous qui pourrez nous dire si cela a été ou non le cas, je pense à ECOLO-AGALEV –, …

(…)

08.16 **Raymond Langendries** (cdH): J'attends que le premier ministre nous réponde sur des rumeurs. Il n'est pas bon que des rumeurs circulent dans une Assemblée comme celle-ci.

Pour terminer, je souhaiterais vous dire, monsieur le premier ministre, que dans un moment aussi important que celui-ci, dans des circonstances aussi exceptionnelles que celles-ci, nous n'allons pas, nous, jouer la difficulté. Je pense qu'en de telles circonstances, les forces politiques de ce pays doivent resserrer les rangs. Quand le gouvernement a, dans le cadre de cette crise, pris des décisions courageuses et dignes, notre parti vous a soutenu, sans restriction.

Nous souhaitons – c'est une demande que nous formulons comme parti d'opposition – être informés de la manière que vous pensez être la plus adéquate. Nous savons en effet qu'il y a des clauses secrètes, des traités secrets ou des éléments "secret défense" qu'il n'est pas bon de lâcher dans la nature. Nous vous laissons donc le soin de déterminer comment vous le ferez. Peut-être par la commission existante du Sénat, dont vous avez été à l'origine, mais peut-être aussi par le fait de pouvoir réunir – car la commission du Sénat reste la commission du Sénat – les responsables des partis, tant de la majorité que de l'opposition, pour dire exactement dans quelle situation nous nous trouvons, quels sont les éléments de discussion que vous avez eus avec la France et avec l'Allemagne, y compris les demandes des Etats-Unis. Nous pensons en effet que pour être bien informés, nous avons besoin de connaître l'ensemble des éléments de ce dossier, même s'ils ne sont pas publics.

08.16 **Raymond Langendries** (cdH): In dergelijke omstandigheden moet men de zaken niet nodeloos moeilijk maken. Men moet integendeel de rangen sluiten.

Mijnheer de eerste minister, wij willen dat u ons in kennis stelt van alle elementen van het dossier, en dat op de manier die u het meest aangewezen acht gelet op de omstandigheden.

08.17 **Dirk Van der Maelen** (SP.A): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, de eerste gedachten van de SP.A-fractie gaan uit naar de bange burgers van Irak. Gisterennacht hebben voor de eerste keer de sirenes geloeid in Bagdad. Weer vallen er bommen op Bagdad. Onschuldige vrouwen en kinderen zoeken de schuilkelders op. Hoeveel slachtoffers zullen er vallen, nacht na nacht?

Deze morgen was ik geschandaliseerd toen ik via CNN vernam dat president Bush na zijn aankondiging op televisie ging slapen. Ik wens u veel slapeloze nachten, mijnheer de president.

08.17 **Dirk Van der Maelen** (SP.A): Au SP.A, nos premières pensées sont allées vers les citoyens irakiens terrorisés. À nouveau, les sirènes hurlent et les bombes pleuvent sur Bagdad. Combien de victimes vont-elles encore tomber?

J'ai été scandalisé d'apprendre que le président Bush était allé se

Ten tweede, dat is een illegale en een foute oorlog. België heeft die oorlog niet gewild. Wij hebben alles gedaan om hem te vermijden. Een oorlog kan namelijk nooit een oplossing zijn.

Die oorlog is illegaal omdat hij gestart is zonder een VN-resolutie, zonder bedreiging voor de Verenigde Staten of het Verenigd Koninkrijk en tegen de zin van de meerderheid van de Veiligheidsraad. Die oorlog is een foute oorlog omdat hij een stommiteit is. De oorlog was en is niet nodig voor de vernietiging van de massavernietigingswapens in Irak. Die oorlog is een roekeloze onderneming, want hij zet het Midden-Oosten in brand. Die oorlog wakkert het terrorisme aan.

Om al die redenen veroordeelt de SP.A-fractie die oorlog en zullen wij ons deze namiddag begeven onder de protesterenden voor de Amerikaanse ambassade.

Ten derde, uit de vele debatten en de vele contacten die ik de afgelopen dagen heb gehad, is het duidelijk dat de meerderheid van de bevolking ook wil dat er een einde gemaakt wordt aan de wapentransporten over het Belgisch grondgebied.

Mijnheer de eerste minister, ik wil u het volgende vragen. Kunt u en wilt u, op basis van de akkoorden, een einde maken aan de wapentransporten? Als u dat kunt, verzoek ik u om dat ook daadwerkelijk te doen. Als dat niet mogelijk mocht zijn, vraag ik u om de akkoorden te herzien en voor te leggen, zoals dat in een democratie hoort, aan het Belgisch Parlement.

Ik sluit af met de toekomst.

Mijnheer de eerste minister, wat betreft de onmiddellijke toekomst, vraag ik dat, als u vanavond samen zit met uw collega's staats- en regeringsleiders, u gezamenlijk een humanitair initiatief plannen. Het is duidelijk dat de komende uren en dagen duizenden, tienduizenden, zelfs honderdduizenden vluchtelingen zich zullen aanbieden aan de grenzen van Irak. Die mensen moeten een menswaardige opvang krijgen.

Voor de iets verdere toekomst vraag ik u met aandrang om van dat dossier-Irak, wat betreft de heropbouw en wat men de "institution building" noemt, een dossier van de VN te maken.

Ik denk dat wij, Europeanen, en wij, Belgen, het niet kunnen maken om mee te werken aan de heropbouw en de institutionele structuur van het nieuwe Irak, wanneer dat niet gebeurt in een VN-kader. Ik wil geen Amerikaanse militaire leider. Ik wil geen Amerikaanse civiele leider. Dit moet gebeuren onder de leiding van de Verenigde Naties. Voor de nog verdere toekomst denk ik dat het hoog tijd is dat wij, Europeanen, de koppen bij mekaar steken en blijven werken aan een nieuwe internationale rechtsorde die gebaseerd is op respect voor de rechtsorde, met werkzame internationale instellingen. Voor onszelf in Europa hoop ik dat wij hieruit de les trekken dat ons continent dringend nood heeft aan een eensgezind buitenlands beleid, als het kan met de vijftien, als het niet kan met een paar landen. We hebben dat nodig om van de wereld weer een veilige plaats te maken.

coucher après son annonce à la télévision. Je lui souhaite de nombreuses nuits sans sommeil.

Cette guerre est illégale et mauvaise. La Belgique a tout fait pour l'éviter. La guerre a été déclenchée malgré l'absence de résolution des Nations Unies, malgré l'absence de menace pour les Etats-Unis et le Royaume-Uni et contre l'avis de la majorité au Conseil de sécurité. Elle n'était pas nécessaire pour éliminer les armes de destruction massive. C'est une entreprise inconsidérée qui attisera les passions terroristes. Pour toutes ces raisons, nous condamnons cette guerre.

La majorité de la population souhaite que les transports d'armes cessent. Le premier ministre y mettra-t-il un terme? Les traités de l'OTAN lui permettent-ils de le faire? Dans la négative, ces traités peuvent-ils être revus et soumis au Parlement?

Dans un avenir proche, le premier ministre devra ébaucher un plan humanitaire, en concertation avec les dirigeants du monde. Les milliers de réfugiés irakiens doivent bénéficier de conditions dignes.

Dans un avenir plus lointain, l'ONU devra ouvrir un dossier pour la reconstruction de l'Irak. Celle-ci ne pourra avoir lieu en dehors du cadre des Nations Unies. Je refuse l'intervention de toute autorité américaine, civile ou militaire.

Dans un avenir éloigné, nous, Européens, devrons garantir un nouvel ordre international s'appuyant sur des institutions internationales opérationnelles. Notre continent a besoin d'une politique étrangère commune. Si nous n'y parvenons pas à quinze, nous devrons y parvenir avec un nombre réduit de membres. Nous

devons restaurer la sécurité dans notre monde.

08.18 **Vincent Decroly** (indépendant): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, chers amis du PS, d'ECOLO et du MR, je peux évidemment, à quelque moment que ce soit, m'engager à vous prêter ma voiture et nous pouvons passer contrat à ce sujet-là. Mais dès le moment où vous m'annonceriez, monsieur Verhofstadt, que la voiture que je vous prête en vertu de ce contrat, vous allez l'utiliser pour perpétrer un assassinat, serais-je encore tenu par l'engagement que j'ai pris?

Oser poser la question pour l'ensemble des gens qui nous observent aujourd'hui à l'extérieur de cette enceinte, c'est y répondre, mais manifestement pas pour vous, ni pour ceux d'ECOLO, du PS et du MR qui, aujourd'hui, mais un peu tard, s'inquiètent du transit par les infrastructures portuaires, routières et autres, d'armes et de troupes américaines en route pour une offensive qui avait été annoncée de longue date et qui continue à être illégale.

Oui, cette guerre est totalement illégale! On n'est absolument pas dans le seul scénario possible de recours à la force, celui d'un mandat donné par les Nations Unies ou la situation de la légitime défense. Cette guerre est prédatrice car il est aujourd'hui de notoriété publique que c'est bien le contrôle des ressources énergétiques qui est en jeu. Cette guerre est, en plus, totalement stupide, plus stupide peut-être encore que les autres, puisque, manifestement, les inspections, leur poursuite acharnée et le harcèlement qu'elles auraient pu faire continuer à planer sur le régime de Bagdad auraient certainement été une meilleure manière d'arriver aux objectifs affichés de désarmement du dictateur de Bagdad.

En droit international public, on ne peut ni mener une offensive, ni menacer de recourir à la force sans l'aval des Nations Unies, mais on ne peut pas non plus, madame Durant, monsieur Michel, madame Onkelinx, faciliter le recours d'autrui à la force.

Or, ces transits par nos infrastructures, le 21 novembre 2002, le 23 janvier 2003 et le 27 février 2003, ici, dans cette assemblée, vous, monsieur Van der Maelen, parlementaire pacifiste, vous, chers amis d'ECOLO et du PS, parlementaires inquiets par les développements actuels, vous, vous avez voté contre la proposition claire et simple, non pas nécessairement de dénoncer ces traités, mais de suspendre les autorisations délivrées à l'armée américaine dans les préparatifs qui étaient en cours! Cette proposition simple et de bon sens, vous l'avez rejetée par trois fois, par des votes qui sont "objectivables" aujourd'hui et vérifiables dans ce qu'ils ont constitué à ces trois dates précises!

Pendant ce temps, votre gouvernement arrêtait les pacifistes préventivement. On vous a beaucoup entendu protester à ce sujet, mais au moment des votes concrets que vous auriez pu émettre, ici, au gouvernement, pour faire arrêter cela, on ne vous a pas retrouvés!

Alors, monsieur le premier ministre, au-delà de la campagne électorale qui manifestement fait monter un peu de pression sur les bancs socialistes – et là, il y a manifestement, monsieur Mayeur,

08.18 **Vincent Decroly** (onafhankelijke): Ik kan mij ertoe verbinden mijn auto uit te lenen, maar als de heer Verhofstadt mij zegt dat hij er een moord mee zal plegen, ben ik dan nog gebonden door die verbintenis? Het antwoord ligt voor de hand, behalve voor de PS, de MR en Ecolo.

Deze oorlog is onwettelijk, omdat er hier geen sprake is van een enig mogelijk scenario van gewelddadige interventie in het kader van een UNO-resolutie, en evenmin van wettige zelfverdediging. Deze oorlog is een ware rooftocht omdat hij tot doel heeft de controle op de energiebronnen in handen te krijgen. Deze oorlog is ook onzinnig, omdat er betere manieren waren om de dictator van Bagdad tot ontwapening te dwingen, zoals hem bedreigen of anderszins intimideren.

Men mag het gebruik van geweld door een ander niet vergemakkelijken. Maar hier in dit halfrond hebben de parlementsleden van de PS, de MR en Ecolo tot drie maal toe tegen een resolutie gestemd waarin de regering wordt gevraagd de toepassing van de overeenkomsten tussen ons land en de Verenigde Staten gewoonweg op te schorten en niet toe te staan dat de Amerikanen onze infrastructuur gebruiken voor de doorvoer van hun materieel en personeel. En terzelfder tijd liet de regering de pacifisten preventief aanhouden.

Ik begrijp dat dit de socialisten enigszins verontrust, zoals altijd trouwens als de verkiezingen dichterbij komen.

Ik maak mij vooral zorgen omdat we de klok vijftig jaar terugdraaien, naar een tijdperk

quelque chose qui vous travaille, une fois tous les quatre ans à trois semaines des élections –, ce qui provoque mon inquiétude à moi, aujourd'hui, c'est que nous sommes en train de programmer un bond de 50 ans en arrière, un bond vers la situation de jadis où un Etat pouvait, tout à fait unilatéralement, évaluer les menaces qui pesaient éventuellement sur lui et, seul, choisir les moyens qu'il estimait utiles pour y répondre! C'est cela qui est en train de se passer! C'est ce précédent-là que nous sommes en train de voir se développer sous nos yeux!

Alors, monsieur Michel, vous avez été courageux au plan international et dans les enceintes, notamment de l'OTAN il y a quelques semaines, où vous n'avez pas toutes les cartes en main, où ce n'est pas vous qui avez la barre en main!

J'affirme qu'ici, où votre souveraineté gouvernementale est pleine et entière et en particulier en ce qui concerne l'utilisation du territoire de notre Etat par une armée étrangère, vous avez privilégié une attitude d'autruche et une attitude de lâcheté alors que, peut-être là plus qu'ailleurs, on attendait aussi votre gouvernement.

Monsieur le président, pour conclure, les parents de Julie et Mélissa ont inscrit sur une affichette qui a été diffusée, une citation d'Albert Einstein qui dit: "le monde est dangereux à vivre, non seulement à cause de ceux qui agissent mal, mais aussi à cause de ceux qui regardent et laissent faire".

Je vous laisse méditer sur l'application de cette citation par rapport à la situation qui a prévalu au cours des trois derniers mois où à trois reprises, vous avez rejeté la proposition de suspendre ces autorisations de transit par notre territoire.

waarin een staat nog het recht had op eigen houtje een dreigend gevaar in te schatten en zelf de middelen te kiezen om dit af te wenden.

Hoewel de heer Michel niet alle troeven in handen had, getuigde hij bij de NAVO toch van de nodige moed. Maar hier in dit halfrond, waar onze soevereiniteit volledig is, geeft hij de voorrang aan een laffe struisvogeltactiek.

De ouders van Julie en Melissa namen destijds een citaat van Einstein over: "De wereld is gevaarlijk, niet zozeer door hen die slecht handelen, maar door hen die lijdzaam toezien."

Denk daar maar eens over na.

08.19 **Frieda Brepoels** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik ben heel blij dat ik hier nog een precieze vraag kan stellen aan de eerste minister in verband met de levering van Minimi's aan de Britse troepen. Ik had ze heel graag aan minister Michel gesteld maar die stond afwezig gemeld voor vandaag.

Mijnheer de eerste minister, wij kunnen niet begrijpen dat na wat er gebeurd is rond Nepal deze regering een beslissing neemt tot het afleveren van een licentie voor het leveren van Minimi's aan de Britse troepen, temeer daar in de wapenwet heel duidelijk staat dat wij niet leveren aan landen die verwikkeld zijn in gewapende conflicten. Ik weet dat u direct gaat opwerpen dat er aan NAVO-partners uiteraard wel geleverd wordt. Hier zijn echter heel speciale omstandigheden. Ik vind dat de regering in dit verband getuigt van een hypocriete houding vermits zij het militair transport via de haven van Antwerpen maar ook het leveren van wapens toestaat en op die manier niet alleen onrechtstreeks maar ook rechtstreeks steun verleent aan deze oorlog. Dit staat in schril contrast tot de deelname van heel wat regeringsleden en parlementsleden uit de meerderheid aan de vredesbetogingen.

Tijdens de eerste Golfoorlog weigerde de toenmalige regering wapens te leveren aan Groot-Brittannië. Wat mij merkwaardig lijkt, is dat op dat ogenblik de regering steun verleende aan de Golfoorlog maar niet overging tot het goedkeuren van leveren van wapens. Nu zou de regering de oorlog niet steunen – tenminste niet met

08.19 **Frieda Brepoels** (VU&ID): Après la question des livraisons d'armes au Népal, l'année passée, il est inconcevable que des armes de type Minimi soient livrées aux troupes britanniques. La loi sur les armes interdit pourtant explicitement la livraison d'armes à des pays impliqués dans un conflit armé. A présent, il y a suffisamment de circonstances exceptionnelles pour écarter l'argument selon lequel il s'agit de livraisons à un allié de l'OTAN.

Le gouvernement fait preuve d'hypocrisie: aucune arme ne pourrait être transportée sur notre territoire mais rien ne semble s'opposer à la livraison de Minimi. Il n'est pas tenu compte du signal de la population qui manifeste pour la paix.

Lors de la Guerre du Golfe de 1991, les Etats-Unis ont pu

woorden – maar wel overgaan tot het leveren van wapens. Het waren toen de socialisten en meer bepaald de voorzitter van de socialisten, Frank Vandenbroucke, die vonden dat dit vanuit hun ideologische overtuiging niet kon. Ook de heer Van Dienderen van Agalev vond dat het zelfs niet zou kunnen als de Britten dat drie keer vroegen. Blijkbaar kan dit vandaag wel. Ik zou graag van de eerste minister willen vernemen wat er precies beslist is. Hoeveel Minimi's worden er geleverd? Door wie werd dit beslist, door het kernkabinet, door de Ministerraad, door minister Michel alleen? Heeft hij dit voorgelegd aan de regering en in welke mate verschilt de situatie van vandaag volgens u van die ten tijde van de Golfoorlog?

compter sur le soutien de notre gouvernement en parole mais, à l'époque, les livraisons d'armes n'ont jamais été autorisées. Voilà à présent la situation inversée: nous frisons véritablement l'absurde.

Qu'a-t-il été décidé précisément et par qui? Quel rôle le ministre Michel joue-t-il? De combien d'armes de type Minimi est-il question? Pourquoi des armes sont-elles livrées aujourd'hui, contrairement à 1991?

08.20 **Daniel Féret** (FN): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, il y a quelques mois, à l'annonce de la volonté américaine de déclarer une nouvelle fois la guerre à l'Irak, vos ministres des Affaires étrangères et de la Défense nationale ont adopté, tant à l'OTAN qu'à l'ONU, une attitude de refus de la guerre, attitude que mon parti, le Front national, a saluée et approuvée naturellement. Naturellement, puisqu'en 1991 déjà, je m'étais rangé clairement dans le camp de la paix alors que les socialistes, les libéraux et les sociaux-chrétiens à l'époque étaient dans le camp des va-t'en-guerre.

Mais je ne suis pas dupe: le choix de votre gouvernement de ne pas suivre Georges Bush dans sa folie meurtrière était dicté, M. Louis Michel l'a dit, par des raisons de politique intérieure. Vous n'avez fait que suivre l'opinion publique belge parce qu'elle ne vous a pas laissé le choix.

Dans le même temps, votre gouvernement laissait transiter par le port d'Anvers, le matériel américain de destruction massive, ce qui constitue, vous en conviendrez, une position pour le moins ambiguë.

Maintenant que la guerre contre l'Irak a réellement commencé, vous avez mis fin à la cacophonie gouvernementale concernant l'utilisation de notre espace aérien en autorisant le survol de notre pays par les escadrons de la mort britanniques et américains.

Que reste-t-il, monsieur le premier ministre, de l'attitude prétendument courageuse de votre gouvernement? Attitude qui aurait dû naturellement vous amener à poser un geste fort et d'abord à quitter l'OTAN où nous n'avons, depuis bien longtemps, plus rien à faire. Mais, n'est pas de Gaulle qui veut.

Dans l'édition de ce matin d'un grand quotidien francophone, la présidente du cdH comparait la réaction du premier ministre belge à celle d'un chien qui aboie mais qui fait "coucouche panier" dès qu'on élève la voix. Pour rester dans l'allégorie canine, je dirais, monsieur le premier ministre, qu'on attendait de vous que vous soyez Milou dans une nouvelle aventure de Tintin et vous n'êtes finalement que le Rantanplan de Dalton W. Bush.

Je termine par une question puisqu'il en faut une, c'est le règlement: combien d'humiliations devrons-nous encore subir pour acquérir enfin la volonté de nous dégager de la tutelle d'un Oncle Sam

08.20 **Daniel Féret** (FN): Het FN staat achter de afwijzing door de ministers van Buitenlandse Zaken en van Landsverdediging van het Amerikaanse voornemen om de oorlog te verklaren aan Irak. Dat was al zo in 1991, toen PS en MR nog kozen voor het kamp van de vechtjassen.

Wij laten ons echter geen zand in de ogen strooien. Die keuze werd ingegeven door vereisten van binnenlandse politiek: de regering heeft geluisterd naar een publieke opinie die haar geen keuze liet. Tegelijkertijd liet ze toe dat Amerikaans massavernietingingsmaterieel via Antwerpen werd getransporteerd. Nu de oorlog is begonnen, komt een eind aan die kakofonie en geeft men de Britse en Amerikaanse doodseskaders toestemmeng om over ons grondgebied te vliegen.

Wat is er nog over van de moedige houding die men eerst aannam en die had moeten leiden tot een sterk signaal, namelijk de uitstap uit de NAVO? We kunnen natuurlijk niet allemaal De Gaulle zijn.

De premier haalt niet het niveau van Bobby in een nieuw avontuur van Kuifje, hij is niet meer dan de Rataplan van Dalton W. Bush.

Hoeveel vernederingen moeten we nog ondergaan voor we het juk

assassin?

08.21 **Muriel Gerkens** (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, il est évident que, pour nous aussi, cette guerre entamée très tôt ce matin est illicite et illégitime, puisqu'elle se situe en dehors du cadre des Nations Unies. La primauté du droit international des Nations Unies sur le droit national est une chose évidente pour nous tous, mais cette primauté vaut également pour les dispositions et les engagements au sein de l'OTAN, ainsi que pour les engagements que nous aurions pu prendre ou que nous avons pris dans la lutte contre le terrorisme puisque cette primauté du droit international de l'ONU est totale.

Se servir d'arguments juridiques pour justifier, comme on le disait ce matin à la radio, une autorisation de transit ou de survol du territoire pour du matériel américain nous semble difficilement envisageable Nous devons être prudents et ne pas revêtir des décisions politiques de faux arguments juridiques. Donc, j'aurais aimé obtenir des informations sur les demandes qui sont parvenues au gouvernement belge. Qu'a-t-il répondu et de quelle manière cette réponse a-t-elle été formulée et acceptée?

Cette guerre est également présentée comme étant la lutte contre la dictature pour défendre les valeurs démocratiques et l'installation d'un régime démocratique en Irak. Nous partageons évidemment cet objectif, mais cette lutte n'a évidemment de sens que si, pour la faire aboutir, on utilise les outils démocratiques, ce qui nous ramène à nouveau à l'utilisation du cadre des Nations Unies. Nous demandons donc au gouvernement, par la voix de son premier ministre, de s'investir un maximum avec la France et l'Allemagne qui ont été nos relais au sein du Conseil de sécurité des Nations Unies pour, malgré ce qui s'est passé ce matin, élaborer, forcer au niveau européen, un signal alternatif de paix.

Avec l'Union européenne, nous devons demander avec insistance et obtenir que la gestion de l'après-Saddam se déroule dans le cadre des Nations Unies. Il est hors de question que cela s'inscrive dans une démarche bilatérale entre l'Irak et ceux qui l' attaquent aujourd'hui.

Par ailleurs, nous voulons vous demander de mettre en place un statut temporaire pour les réfugiés de guerre qui arriveront inévitablement chez nous, ainsi qu'une politique d'aide humanitaire vis-à-vis de la population irakienne dont nous ne pouvons que partager de très loin le sort qui lui est réservé aujourd'hui.

08.22 **Jean-Pol Henry** (PS): Monsieur le président, au moment où une guerre éclate dont on ne peut mesurer les conséquences, que ce soit en Irak ou ici, permettez-moi, comme d'autres l'ont fait, de regretter que ce sujet ne soit abordé que par un jeu de questions et de réponses. Même si cela avait été prévu ce matin ou hier, on pouvait quand même changer la manière de travailler plutôt que de ramener cela à un mini-débat que certains ont déjà ramené à un

van de moorddadige Uncle Sam afgooien?

08.21 **Muriel Gerkens** (ECOLO-AGALEV): Voor ons is het duidelijk dat de oorlog die vanochtend vroeg is begonnen onwettelijk en onrechtmatig is. Het is overduidelijk dat het internationaal recht van de Verenigde Naties voor gaat op het nationaal recht. Die voorrang geldt ook waar het om onze verbintenissen binnen de NAVO gaat en inzake de strijd tegen het terrorisme. Juridische argumenten aanvoeren om te rechtvaardigen dat toestemming werd verleend voor de doorvoer over ons grondgebied of het gebruik van ons luchtruim, houdt dus geen steek. Het heeft geen zin met valse juridische argumenten te schermen om de politieke redenen achter die beslissing te verbergen. Wij vernemen graag wat de regering op de Amerikaanse vraag heeft geantwoord.

Sommigen stellen deze oorlog voor als een strijd tegen de dictatuur. Die strijd kan maar zinvol zijn als daartoe democratische middelen worden ingezet. Wij vragen dus dat de regering alles in het werk zou stellen om, samen met Frankrijk en Duistland, te ijveren voor een alternatief vredessignaal op het Europese niveau, om er met de Europese Unie op aan te dringen dat het beleid in het tijdperk na Saddam zou worden gevoerd in het kader van de VN, om een tijdelijk statuut in te voeren voor de oorlogsvluchtelingen die naar ons land zullen komen en humanitaire initiatieven te nemen ten gunste van de Irakese bevolking.

08.22 **Jean-Pol Henry** (PS): Wanneer er een oorlog uitbreekt waarvan men de gevolgen niet kan inschatten, kan ik enkel maar betreuren dat de bespreking daarover in het parlement wordt gereduceerd tot een minidebat,

débat belgo-belge.

Aujourd'hui, nombre d'hommes, de femmes et d'enfants vont subir ou subissent déjà physiquement et psychologiquement les conséquences de la plus détestable entreprise que l'homme puisse engendrer. Avant toute chose, je souhaiterais que l'on pense prioritairement à ceux qui seront les victimes innocentes d'une guerre que nous condamnons et qui, malgré l'ensemble des efforts conjoints pour trouver une solution diplomatique pour l'éviter, a bel et bien lieu

Je voudrais profiter des circonstances, monsieur le premier ministre, pour vous expliquer clairement la position de mon parti et de mon groupe.

L'action militaire menée par l'administration Bush est en contradiction avec la charte, les résolutions et les objectifs de Nations Unies. Par-là même, le risque d'anéantir les principes sur lesquels est fondé l'ordre international existe. La politique ultra-sécuritaire et militaire du président américain engage dès à présent l'avenir d'un peuple, l'avenir d'une région et la stabilité du monde. Cette politique galvaude également malheureusement le capital de sympathie qu'avaient enregistré les Etats-Unis après le 11 septembre 2001 et le peuple américain ne mérite pas cela.

Le recours à la force sans l'aval de l'ONU est une décision grave. Alors que le désarmement de l'Irak était en cours et que les inspections démontraient qu'elles étaient une alternative crédible pour désarmer ce pays, l'évidence était qu'il fallait agir au nom de la primauté du droit, en vertu d'une conception égalitaire et humaniste des rapports entre les peuples et les nations en vue de favoriser la voie diplomatique, laquelle n'a jamais été complètement épuisée, comme l'a souligné d'ailleurs le rapport de M. Hans Blix au Conseil de sécurité des Nations Unies ce mercredi 19 mars 2003.

Par ailleurs, que les choses soient claires, qu'il n'y ait pas de confusion dans les esprits, nous ne soutenons pas la dictature de Saddam Hussein ni Saddam Hussein lui-même ni sa famille, mais la meilleure manière de parvenir à l'objectif poursuivi par les Nations Unies, à savoir le désarmement de la dictature irakienne, aurait été de poursuivre et d'approfondir les inspections. C'est une autre logique qui a été choisie et qui est en contradiction avec le droit international.

S'il est vrai, et certains l'ont souligné, notamment mes collègues du SP.A, que le transit d'armes et le survol d'avions militaires nous interpellent, il importe avant tout que la Belgique consolide à tout prix le camp de la paix, en particulier avec ses partenaires que sont l'Allemagne et la France, avec qui nous avons mené le combat à l'OTAN et que nous avons ensuite soutenus aux Nations Unies. Paris, Berlin, Bruxelles doivent collaborer le plus étroitement possible et tenter d'adopter des positions communes afin de consolider un mouvement capable de soulager les souffrances et de redonner un espoir à toutes les populations du monde qui refusent la logique de guerre.

Pour le parti socialiste, pour notre groupe, le souci humanitaire prime aujourd'hui. Quelle qu'en soit la durée, une guerre est toujours désastreuse, en particulier pour les populations civiles. Tous les

dat door sommigen al tot een louter Belgisch debat werd teruggebracht.

Vandaag zou ik willen dat onze aandacht in de eerste plaats uitgaat naar degenen die de fysieke en psychologische gevolgen zullen ondergaan van de meest afschuwelijke machine die de mens ooit heeft uitgevonden. De door de regering Bush gevoerde militaire actie, die volledig in strijd is met het Handvest van de Verenigde Naties, dreigt de grondslagen waarop de internationale rechtsorde stoelt, teniet te doen. Dat beleid brengt de toekomst van een volk en een regio in het gedrang en bedreigt de stabiliteit in de wereld. Het gebruik van geweld zonder de instemming van de UNO is een zwaarwichtige beslissing. De inspecties vormden nochtans een geloofwaardig alternatief. Ter wille van de naleving van het recht moest naar een diplomatieke oplossing worden gestreefd. Op dat stuk restten er nog mogelijkheden, zoals uit het verslag Blix van 19 maart bleek. Wij steunen noch de dictatuur van Saddam Hoessein, noch Saddam Hoessein zelf, maar het voortzetten van de inspecties ware de beste manier geweest om tot een ontwapening van de Iraakse dictatuur te komen.

De doorvoer van wapens en het gebruik van ons luchtruim door militaire vliegtuigen doen bij ons vragen rijzen, maar belangrijk is vooral dat België de rangen van het vredeskamp versterkt. Voor de PS primeren vandaag humanitaire overwegingen. Al het mogelijke moet worden gedaan om de slachtoffers te helpen. Wij steunen het idee van de minister van Landsverdediging om het leger voor te bereiden op het verlenen van humanitaire hulp aan de Iraakse bevolking. De PS heeft de inspanningen van de regering tot op heden gesteund, en ook de initiatieven van

moyens doivent être mobilisés pour assister les victimes, que ce soit en Irak ou ailleurs.

Il importe que nous soutenions toute organisation susceptible de soulager les souffrances des personnes qui seront affectées par cette guerre. Dans cette optique, je ne peux que confirmer mon soutien à la suggestion présentée par le ministre de la Défense, à savoir s'employer dès à présent à préparer par l'armée un soutien humanitaire à la population irakienne qu'une dictature, d'un embargo et maintenant une guerre laissent exsangue.

Je vais terminer, monsieur le président. Le groupe socialiste a toujours soutenu, monsieur le premier ministre, les efforts du gouvernement jusqu'à ce jour. Il en va de même pour les initiatives politiques et les entreprises diplomatiques développées par l'Allemagne et par la France et aussi celles menées par tous les autres pays oeuvrant dans la voie d'une solution pacifique en réponse à la crise actuelle. La Belgique doit donc s'inscrire dans une politique cohérente avec ces pays. Elle doit également tirer les leçons politiques des événements présents et passés. Trois partenaires européens se sont ainsi dégagés et qui ont développé une nouvelle approche de la diplomatie européenne, une diplomatie qui n'a pas été soutenue par de nombreux gouvernements mais qui, heureusement, a l'assentiment des opinions publiques. Cette nouvelle orientation est importante: elle peut dégager des pistes d'avenir car elle permet d'envisager la constitution d'un noyau dur et cohérent pour mener à une Europe renforcée sur le plan politique et sur le plan militaire.

Monsieur le président, chers collègues, l'aspect humanitaire reste et restera prioritaire. Avec nos partenaires européens, il nous appartiendra de mettre toutes nos volontés au service de la paix. Nous resterons vigilants quant à l'attitude du gouvernement et nous soutiendrons toutes les initiatives qui permettront la restauration de la suprématie des règles de droit international sur le recours à la force.

08.23 **Pierre Chevalier** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, waarde collega's, zoals reeds door andere collega's gezegd is het onvermijdelijke of wat zich aankondigde als het onvermijdelijke, blijkbaar gebeurd. België en de Belgische regering, daarin gesteund door deze meerderheid en uiteraard door de VLD, maar ook door het grootste deel van de oppositie, heeft zich altijd verzet tegen de oorlogslogica die werd gehanteerd door de administratie van huidig president Bush. Wij hebben altijd gezegd dat wij ons wensten en blijvend wensen in te schrijven in de internationale rechtsorde en ook dat we aangegane overeenkomsten wensten te blijven respecteren.

Men heeft jammer genoeg gekozen voor een andere weg. Men heeft niet gekozen voor datgene wat wij zo hartstochtelijk en met velen wilden. Hier is al gezegd door een aantal collega's dat wij geïsoleerd waren. Dat is onjuist. De grote meerderheid binnen de internationale gemeenschap, de meerderheid binnen de Veiligheidsraad zien dit zo. Herinner u, collega's: men heeft het zelfs niet aangedurfd om het tot een stemming te laten komen. De grote meerderheid in de internationale gemeenschap wenste het voortzetten van de inspecties, gebonden aan een strikte kalender. Maar men heeft gekozen – ik heb het reeds gezegd – voor een andere weg. Nu

Frankrijk en Duitsland. België moet ten aanzien van die landen een consequente houding aannemen. De drie Europese landen die achter een nieuwe diplomatieke aanpak op Europees niveau staan - en daarbij kunnen rekenen op de steun van de bevolking - zijn een belangrijke weg ingeslagen, die kan leiden tot de totstandkoming van een harde en permanente kern.

Het humanitaire aspect blijft prioritair. Wij zullen de initiatieven van de regering van nabij volgen en nagaan of bij het gebruik van geweld het internationaal recht wordt nageleefd.

08.23 **Pierre Chevalier** (VLD): Ce qui paraissait inévitable s'est finalement produit. Le gouvernement s'est continuellement opposé à la logique de guerre du gouvernement Bush. Avec la majorité de la communauté internationale et du Conseil de sécurité des Nations Unies, le gouvernement a œuvré sans cesse en faveur de la poursuite des inspections des armes selon un calendrier strict.

Cette guerre est un échec non seulement pour les Nations Unies, mais aussi pour l'Union européenne, dont les Etats membres ont consacré davantage d'énergie à leurs divergences d'opinion qu'à la définition d'une

moeten wij, zoals anderen reeds hebben gezegd, zoals de Franse minister van Buitenlandse Zaken Dominique de Villepin heeft gezegd, vaststellen dat deze oorlog een mislukking is. Dit is een mislukking, collega's, voor de Verenigde Naties. De VN hebben, collega Van der Maelen, hun onmacht geëtaleerd. Zij zullen een grote inspanning moeten doen als zij de verantwoordelijkheid op zich zullen willen nemen om Irak weer op te bouwen na de oorlog. Dit wordt een grote inspanning om opnieuw geloofwaardigheid te winnen als instrument om de wereldvrede te doen heersen.

Dit is ook een mislukking voor de Europese Unie. Indien de lidstaten van de Europese Unie de energie hadden gebruikt die zij nu hebben gestopt in het elkaar bevechten en het ruzie maken met elkaar, om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen, we zouden verder gestaan hebben. Ik hoop, mijnheer de eerste minister, dat u vanavond op de Europese top er alles voor zult doen opdat dit niet zou ontaarden in een onvruchtbare ruzie, maar dat we integendeel opnieuw kunnen komen tot een gemeenschappelijk Europees standpunt. Collega's, we zullen daarvoor meer dan een tandje moeten bijsteken, ook in de Europese Conventie. Wij proberen daar een gemeenschappelijk buitenlands veiligheidsbeleid te definiëren. We zijn nog niet tot echte harde conclusies gekomen, ook niet in de werkgroep onder leiding van Jean-Luc Dehaene. Ik denk dat we ambitieuzer moeten zijn.

Laat ons hopen, collega's, dat deze oorlog een mislukking zal zijn voor één persoon, namelijk voor Saddam Hoessein, dat voor hem deze oorlog een echte mislukking zal zijn. Ik ben ervan overtuigd dat ik ook kan spreken in naam van de duizenden of miljoenen manifestanten in gans de wereld die ook – ik spreek niet van extremisten – de wens uitdrukten dat deze man verdween opdat dat land opnieuw de vrede zou kunnen kennen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, collega's, ik zou u willen vragen, mijnheer de eerste minister, dat België een belangrijke en vooraanstaande rol zou kunnen spelen binnen de Europese Unie, binnen de internationale gemeenschap, om tot de wederopbouw te kunnen komen van dat land, om hulp te bieden aan de bevolking die nu reeds tientallen jaren de gegijzelde is van dat regime en dat een volk is – dat kan ik u verzekeren, mijnheer de eerste minister – dat veel beter verdient.

position commune. J'espère que le premier ministre plaidera tout à l'heure, lors du sommet européen, en faveur d'une position européenne commune. Au sein de la Convention européenne, nous devons également tendre à une politique extérieure et de sécurité commune.

Il faut espérer que cette guerre sera également un échec pour Saddam Hussein, ce qui constitue peut-être l'unique point sur lequel le gouvernement Bush, notre gouvernement et des millions de manifestants peuvent s'accorder. Je demande instamment que la Belgique joue un rôle de premier plan dans l'aide humanitaire et la reconstruction de l'Irak après la guerre.

08.24 **Daniel Bacquelaine** (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, monsieur et mesdames les vice-premiers ministres, mes chers collègues, nous vivons effectivement des jours d'une gravité exceptionnelle. La guerre est déclarée avec, inévitablement, son lot de souffrances et ce, quel que soit le nombre de victime car chaque vie perdue est évidemment une perte totale et définitive. Nous ne pouvons qu'espérer que cette guerre soit la plus courte possible, qu'elle épargne le plus de vies possible et que nous puissions retrouver un état de paix.

Monsieur le premier ministre, monsieur le vice-premier ministre, ministre des Affaires étrangères, nous avons apprécié, bien entendu, votre ténacité, votre détermination à faire en sorte que l'on puisse privilégier la voie pacifique jusqu'à l'ultimatum du président des Etats-Unis, qui était en fait une véritable déclaration de guerre, dans la nuit de lundi à mardi.

08.24 **Daniel Bacquelaine** (MR): De oorlog is verklaard, de toestand is ernstig. Elk verloren leven is voorgoed verloren. Wij hopen dat de oorlog zo snel mogelijk voorbij zal zijn. Mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken, wij hebben uw volharding om de weg van de geweldloze oplossing te verkiezen op prijs gesteld. Samen met Frankrijk en Duitsland hebben wij voor vrede gekozen. Deze keuze werd gesterkt door de verklaringen van Hans Blix over de effectieve ontwapening van Irak. Alleen een

Jusqu'à cet ultimatum, nous avions le choix entre la paix et la guerre et nous avons, comme la France et l'Allemagne, choisi la paix, la voix pacifique. Nous étions confortés dans ce choix par Hans Blix, le chef des inspecteurs, qui nous montrait combien les possibilités du désarmement pacifique de l'Irak étaient réelles. Tous les moyens étaient donc utiles pour privilégier la paix. Nous avons mené cette pression maximum avec la France et l'Allemagne en déclarant combien la voie pacifique était la seule pouvant maintenir la cohésion de la communauté internationale.

Aujourd'hui, la guerre est évidemment signe d'échec. Quelle que soit notre aversion pour le régime dictatorial de Saddam Hussein, pour le régime cruel de ce dictateur, nous pensons que la guerre est un échec aussi bien pour l'Irak que pour toutes les situations de crise dans le monde. La déclaration faite par le président américain dans la nuit de lundi à mardi signe en réalité le début véritable de cette guerre qui va évidemment faire des victimes.

Nous demeurons les amis et les alliés du peuple américain comme du peuple britannique. Si nous avons ce désaccord avec ces deux pays, ce sont notre amitié avec ces peuples et notre gratitude pour le sang versé par les Américains au 20ème siècle dans notre pays et en Europe, qui nous autorisent à dire, avec franchise et sincérité, que cette guerre n'est pas la réponse appropriée au désarmement de l'Irak. Elle n'est pas non plus, il faut le rappeler, la réponse appropriée au combat légitime contre le terrorisme. Au contraire, la fracture dans le régime de la légalité internationale peut justifier, à leurs yeux, des actes de terroristes de tout bord. Cette fracture de la légalité internationale est dommageable à tous les points de vue.

Néanmoins, nous devons nous battre, avec la France et l'Allemagne, pour reconstruire la paix dans le respect de nos engagements juridiques, de notre solidarité vis-à-vis de nos partenaires et nous ne pouvons, me semble-t-il, poser d'actes ou de gestes qui viendraient rompre cette solidarité internationale et la nécessité de reconstruire une cohérence internationale. En d'autres termes, nous ne pouvons isoler notre pays si nous voulons lui garder la possibilité de mener une œuvre salutaire pour regagner et reconstruire la paix. Or, nous sommes dans cette phase actuellement.

Nous devons mettre la même ténacité, la même conviction que celles dont nous avons su faire preuve pour privilégier la voie pacifique, au service de la reconstruction de la paix. Et si nous avons perdu, momentanément, la paix, nous devons évidemment tout mettre en œuvre pour la regagner dans le concert des nations, dans le concours des Nations Unies avec l'Europe, dans laquelle nous devons jouer un rôle de fer de lance pour reconstruire la paix et permettre au peuple irakien, débarrassé d'une dictature sanguinaire, de construire son propre avenir, de gérer sa propre liberté et sa souveraineté, sa souveraineté qui est, pour nous, garante d'un développement pacifique ultérieur.

Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre des Affaires étrangères, je fais appel au rôle que vous ne manquerez pas de jouer pour être les artisans de cette reconstruction de la paix dans le concert des Nations Unies.

geweldloze aanpak kan de internationale samenhorigheid vrijwaren.

Vandaag ervaren wij de oorlog als een mislukking. Wij blijven de vrienden en de bondgenoten van de bevolking van de Verenigde Staten en van Groot-Brittannië maar deze breuk in de internationale legaliteit is in alle opzichten schadelijk. Wij moeten met Frankrijk en Duitsland onze volharding en onze samenhorigheid ten dienste stellen om de vrede te herstellen. Als we de vrede verloren hebben, moeten we ze opnieuw veroveren en het Iraakse volk in staat stellen zijn vrijheid en zijn soevereiniteit beleven.

08.25 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, wees gerust: ik zal onmiddellijk een antwoord geven op alle punten van de verschillende uiteenzettingen, die werden gehouden. Ik geef mijn antwoord uiteraard namens de regering.

Ik zou willen ingaan op de mening van de regering over de gebeurtenissen sinds vanochtend en de vraag beantwoorden hoe we dat bekijken tegenover de acties die we de voorbije maanden hebben gevoerd. Straks zou ik over dat punt nog iets specifiek willen zeggen, voornamelijk over de woorden die bepaalde collega's hier hebben gebruikt. Soms vroeg ik mij bij bepaalde toespraken af of de beslissingen die we de voorbije dagen, weken en maanden hebben genomen, wel nuttig zijn geweest voor onze zoektocht naar een vredevolle oplossing. Was wat de heer Michel, de heer Flahaut en de volledige regering hebben gedaan, de moeite wel waard? Heeft men in dit land trouwens vroeger ooit al gepoogd dergelijke acties te ondernemen? Moeten wij deze lijn voortzetten?

Ik zou specifiek ook willen spreken over de vragen die werden gesteld over de transitvluchten. Er werden immers concrete vragen over deze vluchten gesteld. Ik zou bovendien willen spreken over de Minimi's en dergelijke meer. Ik zou willen eindigen met het punt, dat vandaag misschien het meest schrijnende is, schrijnender nog dan de retoriek die vandaag werd vertoond, met name het gebrek aan Europese eenheid.

Collega's, die Europese eenheid had volgens mij nochtans het verschil kunnen maken tussen oorlog en vrede. Indien er de voorbije weken en maanden een eengemaakte Europese Unie was geweest, hadden wij wellicht wel niet met zekerheid kunnen stellen dat er vrede zou zijn geweest. Wij hadden niet met zekerheid kunnen stellen dat diplomatie de bovenhand had gehaald op oorlog. De kansen zouden echter wel immens veel groter zijn geweest dan de minimale kansen die we de voorbije weken hebben gekregen. De kansen zouden groter zijn geweest om het pad van de vrede te vinden.

Mijnheer de voorzitter, met de Europese top die over enkele uren begint, in het vooruitzicht, denk ik dat ik op het einde van mijn uiteenzetting dieper moet ingaan op dit gebrek aan Europese eenheid.

Sinds juni 2002 heeft de Belgische regering als enig lid van de Europese Unie het probleem van Irak aangekaart in de Europese Raad. Binnen de Europese Unie vonden twee collega's, die nu in de Europese Raad de grote opposanten zijn, het niet nodig om over het dossier te praten. Het dossier kwam in september-oktober 2002 voor de eerste keer op de tafel van de Europese Unie. Toen waren de posities al ingenomen in de Raad Algemene Zaken. Toen was aan de toestand in feite al niets meer te doen. Dat is vandaag de realiteit in de Europese Unie.

Ik vind het mooi dat hier verschillende uiteenzettingen worden gegeven, waarin de Belgische regering allerlei zaken wordt verweten. Men vraagt bijvoorbeeld of de Belgische regering op het einde wel consequent is, nu zij de internationale verbintenissen en verdragen wil naleven. Men beseft echter niet dat wij wel alleen iets op gang

08.25 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: En entendant certaines questions, je me suis demandé si nos efforts des semaines passées valaient vraiment la peine. D'un point de vue historique, notre attitude a été inédite mais devons-nous encore la maintenir? Le manque d'unité européenne nous a en tout cas joué des tours. Une Union européenne solide pouvait offrir des perspectives de paix bien plus grandes. Depuis juin 2002, le gouvernement belge a été le seul Etat membre européen à évoquer la question de l'Irak au Conseil européen mais aucun pays n'a jugé utile d'approfondir cette matière. Lorsque le dossier a été réinscrit à l'ordre du jour en septembre ou en octobre 2002, il était déjà trop tard et chacun avait pris position au Conseil des Affaires générales.

Seule une politique étrangère et de défense commune en Europe peut changer cet état de fait. Une Europe dont quatre membres siègent au Conseil de sécurité des Nations Unies et y adoptent des positions contradictoires, et qui par ailleurs ne dispose pas d'un bras armé, n'obtient guère de résultats. L'ironie veut que le mouvement pour la paix puisse dès lors donner lieu à la création d'une armée européenne.

L'intervention de M. Van Hoorebeke est celle qui m'a le plus choqué. Sommes-nous vraiment des couards, incapables de refuser le passage de convois américains? Je vais vous énumérer immédiatement tous les arguments qui justifient ces convois. Il s'agit d'un accord de 1971 que le ministre de la Défense a amplement commenté au sein du groupe de travail "opérations militaires". *(Tumulte)* A l'OTAN, la Belgique a tenté de redresser la situation et a au moins obtenu que l'Alliance se limite à des mesures de protection en faveur de la Turquie.

kunnen brengen. Wij kunnen misschien zelfs iets op gang brengen in samenwerking met Frankrijk en Duitsland. Die landen moeten uiteraard de leiding nemen. Zij zijn immers lid van de VN-Raad. Uiteindelijk kunnen we echter op wereldvlak pas echt iets doen, wanneer er een eengemaakt defensie- en buitenlands beleid van de Europese Unie is. Dat weten jullie allemaal. Toch wijzen jullie met de vinger naar de Belgische regering. Vandaag staat het defensie- en buitenlands beleid nog in zijn kinderschoenen. Het is vandaag door een heleboel leden van de Europese Unie zelfs niet gewild. Dat is de realiteit vandaag. Men zou willen dat we in de Veiligheidsraad iets te zeggen hebben over het beleid van de Verenigde Staten van Amerika. In de Veiligheidsraad zitten echter slechts vier Europese leden: twee permanente en twee facultatief gekozen leden. Zij verdedigen dan nog twee verschillende richtingen.

Ze hebben het zelfs niet over een eigen Europese defensiecapaciteit om hun argumenten kracht bij te zetten. Een buitenlands beleid zonder Europese defensie en zonder defensiebeleid is nonsens. Dat is misschien de paradox die we vandaag meemaken. De vredesbeweging van vandaag zal leiden tot een Europese defensie binnen 5 of 10 jaar. Dat is de eerste conclusie die ik wil trekken. Ik wilde ze eigenlijk tot op het einde bewaren. Ik stop echter nog niet.

Mijnheer Van Hoorebeke, ik zal eerst iets anders zeggen. Het is uw betoog dat mij het meest geschokt heeft vanmiddag. U hebt ons hier beschouwd als lafaards. We waren volgens u de voorbije dagen en weken de lafaards die niet in staat zouden zijn om tegen de Amerikanen te zeggen dat ze hun transits en vluchten boven ons luchtruim niet kregen en die niet in staat zouden zijn om als enige land zijn internationale verplichtingen niet na te leven. We kunnen er trouwens niets aan doen. Ik zal u trouwens straks alle argumenten geven. (*Protest van de heer Van Hoorebeke*) Mijnheer Van Hoorebeke, u kan straks repliceren. Ik zal u straks alle argumenten geven. Men doet hier alsof we een akkoord uit 1971 geheim zouden houden. Dat is nochtans reeds in het lang en in het breed uitgelegd door de minister van Landsverdediging, met name in de werkgroep voor Militaire Operaties in het Parlement. (*Rumoer*)

Mijnheer de voorzitter, ik moet zeggen dat ik mijn reactie op de vraag van de heer Van Hoorebeke volledig meen. Ik verwijs naar de discussies die we binnen de NATO gehad hebben. België heeft de vorige weken, vaak heel alleen, getracht om de zaken bij te sturen. België heeft de zaken ook bijgestuurd. De beslissing van de NATO is immers uiteindelijk beperkt geworden tot protectieve maatregelen ten voordele van Irak.

Wanneer ik mijn antwoord op de verschillende vragen begin, dan wil ik eerst en vooral zeggen dat ik in elk geval over de grond van de zaak, over de aanval op Irak, geen tegengestelde meningen heb gehoord in het Parlement, zoals die vandaag wel bestaan in andere parlementen van de Europese Unie. Wij zijn inderdaad vaak met moeilijke beslissingen geconfronteerd. Deze beslissingen kunnen soms overkomen als tegenstellingen. Ik wil dat zelfs grif toegeven. Dat is ook het geval in alle fracties hier in het Parlement. Ik zal niet verwijzen naar het diplomatic news dat ik hier op mijn bank liggen heb. Hierin zegt een lid van de oppositie van de Kamer "que la guerre est nécessaire". Hij zegt dat de oorlog noodzakelijk is. Dat is de titel van het interview. Daarjuist kwam de volksvertegenwoordiger

Sur le fond, c'est-à-dire la guerre en Irak, je n'ai pas entendu au sein de cette Assemblée d'opinions contradictoires, à l'exception de celle du seul membre de l'opposition qui a déclaré dans une interview qu'il fallait déclencher la guerre était nécessaire, tout en affirmant exactement le contraire dans cette enceinte.

hier net het tegenovergestelde zeggen. Ik begrijp dat allemaal. Ik laat het daar liggen. Ik wil één ding zeggen over de grond van het dossier dat hier vandaag voorligt.

Je pense qu'au sein de ce Parlement, à part quelques exceptions exprimées lors de cette séance plénière, il y a une unanimité, une unité de vues sur le fond du dossier: nous regrettons les opérations militaires qui sont menées aujourd'hui contre l'Irak et qui ont débuté il y a quelques heures. Nous avons tout fait pour éviter leur déclenchement et notre gouvernement déplore la tournure prise par ce dossier irakien.

Wat de kern van het dossier betreft, heerst er in het Parlement grote eensgezindheid. Wij wilden militaire operaties tegen Irak voorkomen. Wij betreuren die operaties. De regering vindt het jammer dat een en ander op die manier is verlopen. Wij vinden dat niet alles in het werk werd gesteld om tot een diplomatieke uitvoering van de resolutie 1441 te komen. Ik geloof dat ik het standpunt van heel deze assemblee vertolk wanneer ik zeg dat een diplomatieke oplossing tot de ontwapening van het Iraaks regime had kunnen leiden, wat het enige doel van de resolutie is. Ik heb een kopie gevraagd van het verslag dat de heer Blix dinsdag bij de Veiligheidsraad heeft ingediend. Het betreft een historisch document waaruit blijkt dat de oorlog vermeden had kunnen worden. De twaalf ontwapeningstaken worden erin uiteengezet, gekoppeld aan een duidelijk tijdschema. Door het ultimatum is al dat werk voor niets geweest.

Nous continuons à estimer que toutes les tentatives n'ont pas été entreprises ces dernières semaines et ces derniers mois pour assurer une solution pacifique, diplomatique de cette crise, sur base de la résolution 1441 ou sur base d'une autre nouvelle résolution beaucoup plus détaillée et qui a été débattue ces derniers jours en Conseil de sécurité.

Nous restons convaincus, et je pense exprimer l'opinion de toute cette assemblée cet après-midi, que la voie diplomatique, par le biais des inspecteurs en désarmement, pouvait conduire au désarmement du régime irakien, ce qui était le seul but repris dans les résolutions.

Monsieur le président, j'ai demandé des copies du rapport que M. Blix a déposé et distribué au Conseil de sécurité ce mardi. Je pense qu'il s'agit d'un document historique, un document qui démontre, en détail, page après page, qu'une solution pacifique, diplomatique était possible en quelques mois et que la guerre pouvait être évitée.

Ce document de Hans Blix qui va être distribué, est basé sur douze tâches de désarmement suivant une méthodologie spécifique et conformément à un calendrier clair.

Tout ce travail est tombé à l'eau suite à l'annonce de l'ultimatum de lundi passé.

Wij denken en wij menen inderdaad dat er een unieke kans is gemist, collega's, om in de voorbije dagen – op basis van die duidelijke ontwapeningskalender – die twaalf tasks van Blix over te nemen in een resolutie, die te koppelen aan vervaldata en op die manier week na week, sta na stap, Saddam Hoessein en zijn regime te testen op de ontwapening waarin resolutie 1441 voorzag. Dat was de weg die men, naar onze overtuiging en naar de overtuiging van Frankrijk, Duitsland en de meerderheid van de leden van de Veiligheidsraad – er is nooit een meerderheid geweest voor een resolutie om een militaire operatie te beginnen –, de voorbije weken en dagen had moeten bewandelen.

On a laissé passer une opportunité unique pour intégrer les douze points avancés par Hans Blix dans une résolution et soumettre le régime de Saddam à un contrôle permanent quant au respect de la résolution 1441. Telle est la voie que nous aurions dû suivre au cours des derniers jours et qui avait d'ailleurs l'assentiment de la majorité au sein du Conseil de sécurité.

Le gouvernement déplore aussi une deuxième chose, c'est que le régime irakien et Saddam Hussein n'aient pas fait primer l'intérêt du peuple irakien. En fait, c'était sans doute l'ultime moyen d'éviter la mort, comme cela a déjà été souligné à de multiples reprises ici cet après-midi, de centaines et malheureusement probablement de milliers de victimes innocentes.

De regering betreurt dat het belang van de bevolking niet primeert voor de Irakese regering en Saddam Hoessein. Ze beschikten over de middelen om te voorkomen dat er duizenden onschuldige slachtoffers vallen. België evenals Frankrijk en

En conséquence, nous nous trouvons dans une logique de guerre

que, je le répète encore une fois, la Belgique a toujours essayé d'éviter, entre autres avec ses partenaires français et allemands.

Collega's, een derde punt dat ik namens de Belgische regering wil zeggen, is dat wij hopen dat het gewapend conflict onschuldige slachtoffers zal sparen. Ik wil vandaag ook nog klaar en duidelijk zeggen dat, zelfs indien de omvang van de schade kan worden beperkt – wat we allemaal hopen maar wat wij vrezen dat niet het geval zal zijn –, dit niet onze oorlog zal zijn. Het gaat hier immers – en ik ben nogmaals klaar en duidelijk – om een oorlog die elke rechtvaardiging mist en zich buiten het multilaterale kader en buiten de regels van de Verenigde Naties afspeelt.

Ten vierde, niettegenstaande het voorgaande, vind ik dat we onmiddellijk moeten denken aan de humanitaire hulp die we moeten leveren. Die hulp moet onmiddellijk op gang komen. België wil met betrekking daarop zijn volle verantwoordelijkheid opnemen. Wij willen dat doen onder de koepel van de Verenigde Naties zoals de heer Van der Maelen het naar voren heeft gebracht. Dat moet ook zo zijn wanneer we spreken over reconstructie, maar we moeten in eerste instantie denken aan de humanitaire hulp onder de koepel van de VN.

Het vijfde standpunt dat ik namens de regering naar voren wil brengen, is het volgende. Ik ben er daarnet misschien al wat passioneel emotioneel op doorgegaan. Wij, als regering, begrijpen de verontwaardiging van veel landgenoten over de verhouding en de houding van de Verenigde Staten en het Verenigde Koninkrijk. Wij delen trouwens die verontwaardiging en dit is soms tot uiting gekomen in de regering, bij de coalitiepartners. Deze verontwaardiging is het gevolg van het feit dat men wist dat een diplomatieke oplossing mogelijk was en dat men ze willens nillens niet heeft gevolgd. Ik ben echter ook klaar en duidelijk wat die verontwaardiging betreft. Ik heb het reeds in januari gezegd en ook herhaald in het debat in de Kamer in februari. Die verontwaardiging mag niet betekenen dat België zich zomaar zou onttrekken aan zijn verdragsrechtelijke verplichtingen. Ik heb het dan specifiek over het punt dat zonet door verscheidene onder u werd aangehaald, met name het akkoord van 19 juli 1971.

De minister van Landsverdediging heeft daarover al een aantal inlichtingen verstrekt. Mijnheer Van der Maelen, ik zal u alle bijkomende inlichtingen geven opdat er geen enkel misverstand meer kan bestaan. Ik hoop dat we in de volgende legislatuur even kunnen terugkomen op de procedure die ik als eerste minister heb voorgesteld aan de fractieleiders van deze Kamer. Die procedure strekt ertoe hen een veiligheidsmachtiging toe te kennen. Dat zou mij besparen dit vandaag te moeten lezen of een aantal elementen te geven. Dat zou toelaten u of aan andere collega's die in de raad zouden worden aangeduid, zoals we dat trouwens doen met de Senaat, dankzij die veiligheidsmachtiging alle informatie over te maken.

Op basis van dit akkoord en meer bepaald van artikel 1, lid 2, hebben de Verenigde Staten na een aantal eerste beperkte transits waarover ik u hier in dit Parlement in januari heb ingelicht, op

Duitsland hebben altijd geprobeerd de oorlogslogica, waarin we ons nu toch bevinden, te verhinderen.

Nous espérons que le conflit fera le moins de victimes innocentes possible. Même si la guerre ne devait occasionner que des dégâts limités, elle ne sera jamais la nôtre. Rien ne justifiait cette guerre et elle est menée en dehors du cadre multilatéral de l'ONU. Nous envisageons néanmoins l'envoi d'une aide humanitaire en Irak sous l'égide de l'ONU.

Le gouvernement comprend l'indignation exprimée par de nombreux compatriotes à l'égard de l'attitude des Etats-Unis. Ce sentiment a également été exprimé au sein du gouvernement mais la Belgique n'a pas pour autant le droit de se soustraire aux obligations qu'elle est tenue de respecter en vertu des traités. Aux termes de l'accord du 19 juillet 1971, les Etats-Unis ont le droit d'activer une ligne de communication en temps de guerre pour assurer le transport de matériel. Le transport du 29 janvier en est une illustration. A cet effet, ils ne doivent pas demander l'autorisation du gouvernement. Celui-ci n'a donc jamais pris de décision à ce sujet. L'accord du gouvernement est uniquement requis en l'absence de tensions internationales. Depuis le 12 septembre 2001, l'OTAN juge la situation internationale tendue.

L'accord subsiste puisque les deux partenaires sont tenus par leurs obligations dans le cadre de l'OTAN. L'accord peut être dénoncé à condition d'observer un délai de préavis de six mois à partir de la notification. Je suis disposé à fournir de plus amples informations en commission de la Chambre.

Je n'ai pas hésité à demander

29 januari een communicatielijn geactiveerd waarlangs zij hun materiaal laten transiteren. Volgens de bepalingen van het akkoord van 1971 is hiervoor geen toelating vereist van de regering. Er werd hierover nooit enige regeringsbeslissing genomen. De toestemming van Belgische zijde waarover ik in dit halfrond als eerste heb gesproken op 17 januari, is enkel nodig voor het vastleggen van een datum voor het openen van een communicatielijn wanneer men zich niet zou bevinden in een periode van internationale spanning. In het kader van de NAVO bevindt men zich reeds in een dergelijke periode sinds 12 september 2001.

Het akkoord van 1971 blijft van kracht zolang wij, de beide partijen, gebonden blijven door NAVO-verplichtingen. De bewering van sommigen dat de regering de communicatielijn moet blokkeren kan slechts op voorwaarde dat het akkoord van 1971 wordt opgezegd dat door Pierre Harmel en John Eisenhower junior werd ondertekend. Het akkoord voorziet in een dergelijk scenario. Het laatste artikel, artikel 15 van het akkoord, stipuleert een opzegtermijn van 6 maanden na de notificatie van de opzegging. Mijnheer de voorzitter, ik heb er geen probleem mee dat naar analogie met de Senaat de kamercommissie opnieuw bijeenkomt waar ik bijkomende en meer gedetailleerde informatie over dit akkoord van 1971 kan leveren. In alle duidelijkheid en klaarheid herhaal ik echter dat ons land juridisch gehouden is om het akkoord van 1971 te respecteren, meer bepaald inzake de transits. Een communicatielijn is voorbereid. In een periode van internationale spanning kan deze lijn door de VS geactiveerd worden. Sinds de aanslagen van 11 september 2001 leven we in internationale spanning en in de activering van artikel 5 van de NAVO.

Mijnheer de voorzitter, collega's, we moeten de zaken goed gescheiden houden. Ik heb geen schrik gehad om samen met de ministers Michel en Flahaut meer dan een week lang in de NAVO tegen 17 collega's in – Frankrijk maakt geen deel uit van de DTC – het hoofd te bieden en te eisen dat er eerst duidelijke waarborgen kwamen alvorens defensieve maatregelen ten voordele van Turkije toe te kennen. Nog nooit is in ons land toen en nu zo'n klare taal gesproken in verband met buitenlandse politiek. We hebben dat niet alleen gedaan. We hebben dat gedaan in solidariteit met Frankrijk en Duitsland. We zullen dat in de toekomst blijven doen. De houding die wij aannemen, ook inzake de aspecten van het gebruik van ons grondgebied, transit en luchtruim zijn exact dezelfde als deze gehanteerd door Frankrijk en Duitsland en werden in nauw overleg met beide landen afgesproken. Wij moeten proberen samen de oorlog nog te vermijden. We moeten samen ervoor blijven ijveren om opnieuw tot vrede te komen. We zullen in elk geval die solidariteit met Frankrijk en Duitsland voortzetten als de basis van het beleid om daartoe te komen.

Ik ga in op de gestelde vragen.

Cela signifie concrètement que le ministre des Affaires étrangères a reçu, hier soir, une pré-notification des Etats-Unis concernant les survols et il m'a informé qu'il les a autorisés.

Par ailleurs, pour ce qui est des mouvements de transit de matériel militaire, je puis vous informer qu'aucun transit n'est prévu pour le moment dans le cadre de la ligne de communication ouverte en vue pendant toute une semaine au sein de l'OTAN, avec MM. Michel et Flahaut, des garanties claires préalablement avant de marquer notre accord sur des dispositifs défensifs en faveur de la Turquie. La Belgique n'a jamais pris une position aussi claire en matière de politique étrangère. Tout comme la France et l'Allemagne, nous défendrons nos positions et nous continuerons à œuvrer pour la paix.

De minister van Buitenlandse Zaken heeft gisteravond een voorafgaande kennisgeving van de Verenigde Staten ontvangen met de vraag om het Belgisch luchtruim te gebruiken. Hij heeft mij laten weten dat hij hiervoor

du déclenchement des opérations militaires en Irak. Selon les informations que j'ai reçues des autorités américaines, s'il y a des nouveaux mouvements de transit dans les mois qui viennent, ceux-ci se dérouleront dans le cadre de ravitaillements.

toestemming heeft gegeven.

Via de permanente communicatielijn werd tot nu toe nog geen melding gemaakt van een geplande doorvoer van militair materieel over het Belgisch grondgebied met het oog op het begin van de militaire operaties in Irak. De Amerikaanse overheid heeft mij laten weten dat als er de komende maanden nieuwe transporten worden georganiseerd, die bedoeld zullen zijn voor bevoorrading.

Ten derde, ik kom tot de vragen met betrekking tot de Minimi's. Het Verenigd Koninkrijk is EU- en NAVO-partner. Wij kennen aan die landen steeds vergunningsaanvragen toe wanneer zij binnenkomen in ons land. Dat is precies dezelfde procedure als in alle andere landen van de Europese Unie.

Men moet mij niet komen vertellen dat men dat niet weet, want in de verslagen die voorgelegd worden aan het Parlement, staat vermeld dat er aan het Verenigd Koninkrijk achtentwintig vergunningen werden toegekend in het jaar 2000 en drieënvijftig in het jaar 2001. Minimi's, het wapen waarover wij het hebben, wordt door ons land reeds geleverd aan het Verenigd Koninkrijk sedert 1990 en is overigens opgenomen in de verschillende verslagen die werden vermeld.

Het is dus totaal verkeerd, mijnheer de voorzitter, dit thans te isoleren en te stellen dat wij niet consequent zijn met onze initiële houding in dit dossier. Trouwens, de nieuwe wet die werd goedgekeurd en in welk verband een koninklijk besluit werd uitgevaardigd, garandeert dat de leveringen aan EU-partners in de toekomst, zelfs volgens de vereenvoudigde procedure goedgekeurd door het Parlement, zonder enig probleem kunnen worden voortgezet. U herinnert zicht wellicht, mijnheer Van der Maelen, dat wij soms met minstens een NAVO-partner meer moeilijkheden hadden toen wij de wet uitschreven.

Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn betoog eindigen op dezelfde manier als ik het begon. Wij zullen de lijn van de voorbije maanden blijven aanhouden en die ik in december, januari, februari en deze maand telkens verdedigde in dit Parlement. Wij zullen, samen met Frankrijk en Duitsland, ook vanavond duidelijk maken dat er een verandering moet komen in de aanpak van de Europese Unie met betrekking tot de internationale crisissen. Wij zullen vooral duidelijk maken dat als wij ooit kunnen komen tot een Europees veiligheids- en defensiebeleid, wij eindelijk zullen wegen op de wereldgebeurtenissen en eindelijk op een meer productieve manier de wereldgebeurtenissen zullen kunnen determineren, in plaats van voortdurend afhankelijk te zijn van de overzijde van de Atlantische oceaan.

La livraison d'armes de type Minimi au Royaume-Uni n'est pas en contradiction avec notre position. Des autorisations pour des livraisons d'armes sont toujours octroyées à des membres de l'UE et de l'OTAN. Il en va de même dans tous les pays de l'UE. Les rapports parlementaires mentionnent 28 autorisations au Royaume-Uni en 2000, et 53 en 2001. Nous livrons déjà des armes de type Minimi à ce pays depuis 1990. Il est erroné d'isoler cette question aujourd'hui. Par ailleurs, la nouvelle loi et l'arrêté royal qui s'y rapporte garantissent également la livraison à des partenaires de l'UE à l'avenir.

Nous continuerons à suivre la même voie. Avec la France et l'Allemagne, nous continuerons à indiquer clairement qu'une autre approche s'impose dans l'UE si nous voulons mener une véritable politique de défense et de sécurité européenne et influer productivement sur les problèmes mondiaux.

De **voorzitter**: Voor de leden die wensen te repliceren zal ik min of meer dezelfde sprekerslijst volgen.

Ik vestig uw aandacht erop, mijnheer Vanhoutte, dat ik elke spreker een ruime spreektijd gunde. Thans verzoek ik de sprekers evenwel meteen door te dringen tot de kern van hun repliek. Wij mogen twaalf of dertien replieken verwachten.

08.26 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren van de regering, over een aantal punctuele elementen ben ik het niet helemaal met u eens.

Ten eerste, op 12 september 2001 werd artikel 5 alleen maar van kracht in relatie tot Afghanistan, maar niet tot Irak.

Ten tweede, ik raad u aan de notulen erop na te houden van de vergaderingen en de bijeenkomsten waar minister Flahaut toelichting gaf over de geheime akkoorden. Ik kan u verzekeren dat dit ondermaats was, zoniet niets betekenend.

Laat het duidelijk zijn dat de leden van Agalev – zowel van de fractie als van de politieke partij – tegen de wapentransporten zijn en blijven. Deze oorlog is immers illegaal en wij willen terzake niet medeplichtig zijn.

Wij blijven geloven in vreedzame oplossingen. Wij vragen dan ook van u, mijnheer de eerste minister, de formele bevestiging dat de transporten met onmiddellijke ingang worden opgeschort. Opschorten is perfect mogelijk omdat u alleen op die manier handelt in de lijn van de internationale verbintenissen en het internationale recht. Indien u die transporten blijft uitvoeren, handelt u in strijd met het internationale recht. Wij kiezen vandaag niet voor militaire oplossingen. Wij kiezen niet voor een sterk militair Europa. Wij zullen ons dan ook om 17.00 uur en ook de komende dagen aansluiten bij de talrijke mensen die op straat komen, die in dit land en overal ter wereld voor de vrede opkomen, opdat hun stem ook in dit Parlement en in de regering gehoord zou worden.

08.26 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Je ne suis pas du tout d'accord sur quelques points. Le 12 septembre 2001, l'article 5 est entré en vigueur uniquement concernant l'Afghanistan et non pas l'Irak. A la lecture du procès-verbal de la commission du Sénat, on découvre d'ailleurs que les informations dont disposait le ministre Flahaut au sujet des accords secrets laissaient grandement à désirer.

Nous nous opposerons toujours aux transports d'armes car cette guerre est illégale et nous ne voulons pas en être complices. Nous demandons au premier ministre de confirmer formellement la suspension des transports. C'est la seule manière, pour la Belgique, de respecter le droit international.

Nous n'opterons pas aujourd'hui pour une solution militaire ou pour une Europe militairement forte. À 17 heures, nous nous joindrons aux nombreux citoyens qui manifesteront pour la paix.

08.27 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil in drie punten reageren op het triestige spektakel dat de meerderheid hier vandaag heeft geleverd. Ten eerste, wil ik de aandacht vestigen op een Belga-bericht van 19 maart, gisterenavond om 20.37 uur, waarin meegedeeld werd – ik lees het voor: "Voor de PS is het niet aanvaardbaar dat troepen of militair materiaal bestemd voor de illegale oorlog in Irak door ons land trekken." Ik heb vandaag die stelling niet horen verdedigen door de heer Henry.

Mijnheer Henry, u hebt dat vandaag niet geëist. Dat is niet erg, want, ten tweede, u bent terzake voorbijgestreefd door de SP.A die hier vandaag de Nobelprijs voor schijnheiligheid behaalt. Ik hoor de heer Van der Maelen hier met de krop in de keel en de tranen in de ogen zeggen: wij gaan straks betogen voor de vrede. En dan zegt hij: mijnheer de eerste minister, kunt u het overvliegen en de transporten van het Amerikaanse leger verbieden? Alsof u het antwoord niet kent, mijnheer Van der Maelen. Zit uw partij niet in de regering? Al twee maanden tolereert u die troepentransporten. Nu komt u zeggen – dat is het toppunt – dat ze moeten stoppen. Natuurlijk, zij zijn allemaal voorbij, u kunt ze misschien tegenhouden wanneer ze terugkeren!

08.27 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Hier soir, l'agence Belga a signalé que le transport de troupes ou de matériel militaire à des fins de guerre était inacceptable pour le PS. Je n'ai entendu aucun commentaire de la part de M. Henry à ce sujet. Sur ce point, il a de toute façon été pris de vitesse par le SP.A. M. Van der Maelen a expliqué, la gorge serrée, qu'il participerait également à la manifestation. Il a demandé au premier ministre s'il pouvait interdire les transports. Comme s'il ne connaissait pas la réponse! Entre-temps, les convois ont pris fin. Il pourra peut-être les arrêter quand ils reviendront.

Mijnheer de voorzitter, ten derde en ten laatste, hoor ik hier de groenen zeggen dat het moet gedaan zijn met die troepentransit. Ik heb de eerste minister horen zeggen: “Monsieur Michel, ministre des Affaires étrangères, a autorisé le survol.”

Ik vraag aan de groene ministers – zij hebben tenminste de moed om hier aanwezig te zijn want de SP.A-ministers zie ik hier zelfs niet –, de heer Tavernier en mevrouw Durant of zij de redenering volgen van hun fractie? Neemt u al dan niet ontslag? Ik dank u bij voorbaat voor uw antwoord.

Il me reste une dernière question à l’adresse des ministres écologistes, car les ministres SP.A n’ont même pas eu le courage de se présenter ici: adhérez-vous au raisonnement de vos groupes respectifs? Démissionnerez-vous ou pas?

08.28 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de eerste minister, de opdracht van een eerste minister is toch ontzettend frustrerend. U hebt hier gedurende een kwartier, twintig minuten op de u kenmerkende gedreven wijze ons allemaal willen overtuigen van het feit dat uw regering eensgezind achter uw houding staat. De repliek van de heer Vanhoutte en vooral de reactie op de banken van Agalev en Ecolo was meer dan duidelijk. U hebt de fractie van Agalev-Ecolo vandaag niet meer achter u. Gisteravond heeft mevrouw Aelvoet, een gewezen minister van uw regering, op een debat in Leuven gezegd dat wanneer Amerika tot een eenzijdige agressie zou overgaan er problemen zouden ontstaan in verband met de wapentransporten. Dat is de houding, mijnheer Tavernier en mevrouw Durant, van Agalev en Ecolo. Ik verwacht inderdaad ook een antwoord van u op de vraag of u de eerste minister en de regering verder steunt.

Ten tweede, mijnheer de eerste minister, ik vergeef u uw emotionele uitval naar mij. Ik heb alle begrip voor uw gedrevenheid, maar ik begreep het niet echt want ik heb altijd op dezelfde golflengte gezeten, namelijk het bilateraal verdrag van 1971 is een geheim verdrag. Wat belet u vandaag om dit verdrag publiek kenbaar te maken? Waarom kan dit in Duitsland? Waarom kan dit in andere landen? U hebt het niet voorgelezen. U hebt enkel het slot, artikel 15, voorgelezen waarin het gaat over de opzeggingstermijn. De inhoudelijke artikelen hebt u ons onthouden.

Mijnheer de eerste minister, wat weerhoudt u ervan om een bilateraal verdrag dat niet besproken is in het Parlement, dat niet werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en derhalve niet tegenstelbaar is aan de rechtsonderhorigen, publiek te maken? Ik wil daarop graag nog een antwoord van u krijgen.

08.28 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): La tâche du premier ministre doit être très frustrante. Il tente de nous convaincre que le gouvernement soutient son programme mais la réaction des écologistes prouve le contraire.

L’accord bilatéral de 1971 est resté secret. Qu’est-ce qui empêche le premier ministre de rendre son contenu public aujourd’hui? C’est pourtant permis dans d’autres pays. Qu’est-ce qui l’empêche de divulguer un accord bilatéral qui n’a pas fait l’objet de discussions au Parlement, qui n’a pas été publié au *Moniteur belge* et qui n’est, dès lors, pas opposable aux Belges?

08.29 **Ferdy Willems** (VU&ID): Mijnheer de eerste minister, een zeer eenvoudige vaststelling. Met onze wapens zullen over enkele uren, dagen, weken in Irak oorlogsslachtoffers worden gemaakt. Oorlogswetgeving doet alle andere dingen wijken. Het heeft geen zin daarvoor economische belangen in te roepen. Nood breekt wet. Ik heb u aangetoond dat het mogelijk is: België heeft in 1991 obussen geweigerd voor de Golfoorlog. Zweden weigert vandaag wapens aan de Verenigde Staten om dezelfde reden. Ik heb absoluut geen antwoord gekregen op de vraag of men nu eindelijk aan reconversie toe is van de wapenindustrie. Een land als het onze, dat zich in volle gewetensernst pacifistisch opstelt – in Vlaanderen en in Wallonië – kan niet langer een leverancier zijn van wapens. Dit is een contradictio in terminis, dit is de achillespees van uw regering en daar gaat u niet onderuit kunnen. Ik heb daarop geen enkel antwoord

08.29 **Ferdy Willems** (VU&ID): À cause de nos armes, des victimes vont tomber en Irak. La guerre prime tout le reste, même l’économie. En 1991, la Belgique avait refusé de livrer des obus destinés à la guerre du Golfe. Aujourd’hui, la Suède refuse également les livraisons d’armes. Un pays pacifiste comme la Belgique ne peut pas rester un fournisseur d’armes. Quand va-t-on enfin s’employer à mettre en oeuvre la reconversion de

gekregen. Ik vraag u nogmaals daar dringend werk van te maken nu het nog kan en niet te wachten – zoals bij de steenkool – tot de boel al om zeep is om het toch nog te proberen redden.

08.30 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, uw hoop was natuurlijk de onze dat dit conflict op een andere manier kon worden opgelost. Wij hebben de meerderheid daarin altijd gesteund. Onze hoop is nu nog groter dat een rechtvaardige vrede tot stand komt. Dat is het gevolg van iedere oorlog.

We hebben een interessant betoog van u gekregen, mijnheer de eerste minister.

In de eerste plaats hebt u zich gericht tot uw minister van Landsverdediging, die nog nooit uitleg heeft gegeven over het verdrag van 1971. Wij hebben vandaag van u gehoord wat het verdrag van 1971 is. De heer Flahaut heeft dit nog nooit gedaan.

Vervolgens hebt u zich verhuld achter het gebrek van een eengemaakt Europa. Dat was een voorwendsel om de verdeeldheid in uw eigen regering te kunnen verdoezelen. Dat is eigenlijk de essentie van dit debat. De vraag is wat de bevolking wil. U wilde een modelstaat naar voren brengen, maar wat is het model van democratie? Dat mensen een antwoord krijgen op uw vraag. Ik zal nu de vraag stellen waarop heel het land wacht. Mijnheer Tavernier, mijnheer Vanhoutte, Agalev, gaat u akkoord met het antwoord van de eerste minister? Blijft u in de regering – ja of neen – wetende dat het luchtruim wordt gebruikt en wetende dat er nog transporten zullen komen? Blijft u in de regering? Dat is de vraag, mijnheer Tavernier.

U blijft in de regering? Zeer goed, dan raad ik u nu aan om te gaan stappen in de betoging die de heer Vanhoutte heeft aangekondigd. U zult niet gestapt, maar gestoofd worden door een fundamenteel gebrek aan geloofwaardigheid. Niemand gelooft u nog. Dit is ongelooflijk. U bent tegen alles, maar als puntje bij paaltje komt – voor Francorchamps, voor sigaretten ging u uit de regering stappen – blijft u tegen uw principe "geen oorlog, geen participatie" in de regering zitten. Proficiat, we zullen ze op de avond van 18 mei tellen.

08.31 **Raymond Langendries** (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, je n'ai pas eu – et je peux le comprendre – le moindre élément de réponse sur le fait que j'ai souligné que le premier ministre n'avait pas pris ses responsabilités pour indiquer à son gouvernement quelle devait être le prise de position en cas de guerre.

Ensuite, les rumeurs sont toujours là, n'est ce pas? Vous avez bien indiqué qu'en ce qui concerne la décision, c'est le ministre des Affaires étrangères qui vous a fait part de ce qu'il avait décidé d'autoriser.

Vous n'allez pas me faire croire, monsieur le premier ministre, qu'il ne vous avait pas consulté avant? On se consulte toujours. Le ministre des Affaires étrangères a sûrement consulté les autres partenaires de sa majorité. La rumeur serait qu'il ne les aurait pas tous consultés. Cette rumeur est-elle confirmée ou infirmée?

l'industrie de l'armement?

08.30 **Pieter De Crem** (CD&V): Nous avons toujours soutenu le premier ministre dans l'espoir que la guerre n'aurait pas lieu. Aujourd'hui, nous espérons encore plus ardemment que l'on établira une paix juste.

Le premier ministre nous a fourni des précisions sur le traité de 1971. Le ministre de la Défense ne l'avait jamais évoqué.

Le premier ministre a mis en avant les dissensions au sein de l'UE pour cacher les dissensions au sein de son propre gouvernement.

Tout le monde attend une réponse à la question suivante: M. Tavernier restera-t-il au gouvernement sachant que les transports se poursuivront et que l'on utilisera notre espace aérien?

Je vous conseille alors de rejoindre les manifestants. Vous étiez prêt à démissionner pour Francorchamps et les cigarettes et à présent vous restez à votre poste. Vous n'êtes pas crédible. Nous compterons les voix le 18 mai.

08.31 **Raymond Langendries** (cdH): Ik kreeg niet het minste antwoord op mijn vraag over de houding van de eerste minister, die zijn verantwoordelijkheid niet op zich heeft genomen en zijn regering niet heeft verduidelijkt welk standpunt ze moest innemen.

De geruchten werden dus niet ontkend. De minister van Buitenlandse Zaken heeft meegedeeld waartoe hij toelating heeft gegeven. U zal toch niet beweren, mijnheer de eerste minister, dat hij u niet geraadpleegd heeft? Mijnheer de

Monsieur le ministre des Affaires étrangères, je vous demande si, avant de prendre la décision, vous avez consulté tous les partenaires de la majorité.

08.32 **Louis Michel**, ministre: Monsieur Langendries, j'ai pris la décision. Cela fait partie de ma responsabilité. Je ne l'ai pas caché et on vient de le dire clairement.

08.33 **Raymond Langendries** (cdH): Vous ne répondez pas à ma question.

08.34 **Louis Michel**, ministre: Evidement que si!

08.35 **Raymond Langendries** (cdH): Monsieur le président, puis-je poser la question autrement?

Madame Onkelinx, pour le PS, on vous a consulté? Oui. Pour le SP.A, sans doute aussi.

Madame Durant, pour ECOLO, vous a-t-on consulté?

08.36 **Isabelle Durant**, ministre: Nous avons reçu la réponse, c'est tout.

08.37 **Raymond Langendries** (cdH): Vous avez reçu la réponse, c'est tout. Merci. Donc, les rumeurs sont bien confirmées. Merci beaucoup. C'est extraordinaire.

08.38 **Colette Burgeon** (PS): (…)

08.39 **Raymond Langendries** (cdH): Madame Burgeon, vous n'allez pas me faire l'injure de dire que je ne suis pas sérieux quand il s'agit d'être sérieux. Et vous me permettrez aussi de faire remarquer un certain nombre de vérités dans cette Chambre.

08.40 **Louis Michel**, ministre: Monsieur Langendries, puisque vous m'avez posé une question, j'aimerais vous en poser une à mon tour. Jusqu'ici, je vous ai beaucoup entendu, mais je ne connais toujours pas votre position.

08.41 **Raymond Langendries** (cdH): Je connais celle de Di Rupo aussi. Si vous voulez bien, je le dirai à la fin de mon intervention.

Je ne peux pas non plus ne pas poser la question de savoir si M. Vanhoutte a bien parlé au nom du groupe AGALEV. Je n'ai pas entendu ECOLO mais bien AGALEV. Monsieur Tavernier, vous devriez normalement tirer les conclusions de cela aussi.

Plus sérieusement, monsieur le premier ministre, dans 18 jours, les Chambres seront dissoutes et le gouvernement sera un gouvernement d'affaires courantes.

minister van Buitenlandse, bevestigt u de geruchten of niet?

08.32 Minister **Louis Michel**: Ik ben open geweest over de beslissing die ik in het kader van mijn bevoegdheden heb genomen.

08.35 **Raymond Langendries** (cdH): Ik zal het anders stellen. Mevrouw Onkelinx, voor de PS, werd u geraadpleegd? Ja. Wellicht geldt dat ook voor de SP.A. Mevrouw Durant, voor Ecolo, werd u geraadpleegd?

08.36 Minister **Isabelle Durant**: Wij hebben het antwoord gekregen, dat is alles.

08.37 **Raymond Langendries** (cdH): Dank u, mevrouw. Daarmee zijn de geruchten bevestigd.

08.39 **Raymond Langendries** (cdH): Mevrouw Burgeon, u moet toch toestaan dat ik enkele waarheden verkondig in deze Vergadering.

08.40 Minister **Louis Michel**: Mijnheer Langendries, tot nu toe hebben wij u al veel gehoord, maar ik ken nog steeds uw standpunt niet.

08.41 **Raymond Langendries** (cdH): Ik zou nu aan de heer Vanhoutte kunnen vragen of hij in naam van Agalev heeft gesproken!

De Kamers worden over 18 dagen ontbonden en de regering zal de lopende zaken afhandelen. Wat stelt u in het vooruitzicht na 8 april opdat de parlementsleden de

Vous avez proposé de réunir la commission des Affaires étrangères de manière à pouvoir donner certaines indications plus précises par rapport notamment à l'accord de 1971 et aux éléments classés "secret défense" qui pourraient aider utilement tout le monde dans sa prise de position. Ces éléments sont bien connus du gouvernement mais pas de l'opposition. Je voudrais vous demander ce que vous envisagez à l'issue de ce 8 avril – Chambres dissoutes, gouvernement d'affaires courantes – pour avoir une capacité d'entendre le Parlement ou des représentants du Parlement s'exprimer dans des situations que personne pour l'instant ne peut prévoir. Personne ne peut dire dans quelle situation nous serons d'ici 18 jours sur le plan de la guerre.

Enfin, je répète une dernière fois notre souhait en tant qu'opposition, comme cela a déjà été fait dans d'autres circonstances importantes dans notre pays, d'être tenus au courant et invités à la concertation dans le cadre des décisions que vous prendrez avec votre gouvernement.

gelegenheid zouden hebben zich uit te spreken over situaties die niemand kan voorzien?

Ik herhaal dat wij, als oppositie, de wens uiten dat wij op de hoogte worden gehouden en aan het overleg kunnen deelnemen.

08.42 **Dirk Van der Maelen** (SP.A): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, collega's, ik heb hier daarnet een pleidooi gehouden om na het debacle van Irak opnieuw te beginnen werken aan een nieuwe wereldordening gebaseerd op werkzame internationale instellingen en respect voor de internationale rechtsorde. Respect voor de internationale rechtsorde begint bij het respect voor de afgesloten verdragen. In de internationale rechtsorde zijn verdragen wetten die moeten worden nageleefd.

Ik ken de tekst van het verdrag van 1971 niet, daarvoor is een clearance vereist waarover bij mijn weten alleen de eerste minister, de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Defensie beschikken. De premier heeft voorgelezen dat de enige manier om een einde te maken aan de wapentransporten bestaat in het opzeggen van het akkoord. Het akkoord kan slechts opgezegd worden indien de twee partijen akkoord zijn en mits het naleven van een periode van zes maanden. Dat betekent dus dat het niet mogelijk is om de wapentransporten nu op te zeggen. Als legalist en als aanhanger van de internationale rechtsorde kan ik niet anders dan mij daarbij neerleggen. Wij weten allemaal dat het conflict in Irak een onderdeel is van een nieuwe Bush-doctrine. Het is niet alleen Irak dat op de lijst van de as van het kwaad staat. Als de kliek rond Bush zijn buitenlands beleid in de volgende maanden en jaren gaat doorzetten, dan gaan we binnenkort of binnen een aantal maanden geconfronteerd worden met een nieuw vergelijkbaar conflict, wat mij ertoe brengt om hier en nu te zeggen dat dit een probleem is. De transporten over ons grondgebied vormen een probleem dat we helaas nog zullen meemaken. Daarom dring ik er opnieuw op aan – ik heb dat ook daarstraks in mijn eerste uiteenzetting gedaan – dat dit verdrag zou worden herzien, dat dit Parlement weet wat er in het nieuwe verdrag staat en dat het nieuwe verdrag bepaalt dat transporten kunnen worden verboden indien het transporten zijn voor operaties die gebeuren zonder VN-mandaat. Dit is een punt waar ik de komende weken en maanden op aandring en zal blijven aandringen.

08.42 **Dirk Van der Maelen** (SP.A): J'ai préconisé, il y a quelques instants, l'établissement d'un ordre mondial fondé sur le respect de l'ordre juridique international, qui commence par le respect des conventions conclues.

Le texte de la convention de 1971 m'est inconnu. Le premier ministre vient d'en citer des passages dont il ressort qu'il ne peut être mis fin aux transports que lorsque l'ensemble de l'accord est dénoncé, ce qui requiert l'assentiment des deux parties et l'observation d'une période de préavis de six mois. Il ne peut donc pas être mis fin aux transports. Je m'y résigne donc. (*Vives protestations sur les bancs du Vlaams Blok*)

Nous n'ignorons toutefois pas que le problème se reproduira. En effet, la guerre contre l'Irak constitue un premier pas dans la voie d'une nouvelle doctrine de M. Bush: la lutte contre "l'axe du mal". De nouveaux conflits sont imminents, et le problème des transports d'armes se reproduira donc assurément. C'est pourquoi il faut revoir la convention. Il faut y insérer une clause permettant d'interdire les transports d'armes. Je continuerai à insister sur ce

08.43 **Vincent Decroly** (indépendant): Monsieur le président, monsieur Van der Maelen, quelle pitrerie, depuis plusieurs semaines, de vous entendre vous prévaloir de l'ordre juridique international et, en même temps, continuer à défendre l'idée qu'un traité de 1971 est un traité très supérieur, dans l'ordre juridique international, à la Charte des Nations Unies et permettrait à notre pays de maintenir des autorisations de transit pour une armée et du matériel d'un Etat qui est en train d'en agresser un autre, en situation totale de flagrant délit. Cela ne tient absolument pas debout! N'importe qui, examinant clairement la situation devant laquelle nous sommes et ayant une notion élémentaire de la hiérarchie des normes en droit – et notamment en droit international public –, monsieur Van der Maelen, n'importe qui se rendrait compte qu'un pays, quel qu'il soit, ne peut pas faciliter, même en vertu d'un prétendu traité, une agression comme celle qui a débuté il y a peu de temps!

Peu importe finalement car ce qui arrive aujourd'hui est l'illustration de la technique de marketing politique du gouvernement arc-en-ciel: cacophonie, décalage systématique dans le temps et manie du secret, tels sont les trois piliers de la nouvelle culture politique que vous avez mise en œuvre.

Cacophonie puisque votre gouvernement, une fois de plus, ici comme à l'extérieur, joue à la fois la partition du pouvoir et le chant des résistants.

Décalage dans le temps parce que quand il aurait fallu suspendre ces autorisations, en vertu du droit international et de l'ordre juridique international, monsieur Van der Maelen, on a entendu MM. Michel et Flahaut clamer à qui voulait les entendre "pas un soldat belge, pas un avion en Irak". Alors qu'évidemment, à ce moment, personne ne demandait, personne n'a jamais demandé cela. Aujourd'hui, tout ce qui devait transiter est en action sur le territoire irakien, dans une guerre illégale, et vous exigez ou feignez d'exiger, chers amis d'ECOLO et du PS, l'arrêt de ces autorisations. C'est vraiment de la pitrerie!

Sur les ventes d'armes, sur l'AGCS, sur la circulaire d'expulsion d'anciens détenus étrangers et maintenant sur le traité de 1971, le troisième pilier de votre culture politique est cette manie du secret! Manie du secret qui est aussi un élément tout à fait en contradiction avec les promesses de ce gouvernement et de cette majorité, notamment au lendemain des élections de 1999, où l'un des thèmes porteurs était la réconciliation du politique avec le citoyen et la restauration d'un minimum de cohérence entre des discours, des actes mais aussi des votes au Parlement.

08.44 **Daniel Féret** (FN): Monsieur le président, je serai très bref. En ce qui concerne le président américain, je voudrais citer un grand auteur européen, Pierre Gripari, qui disait: "empêcher un alcoolique de boire, c'est le début du fascisme". Le démocrate que je suis considère qu'il aurait mieux valu laisser M. W. Bush continuer à picoler. C'eût été moins dangereux pour la paix dans le monde.

Monsieur le premier ministre, la question que j'ai posée tout à l'heure point au cours des semaines à venir.

08.43 **Vincent Decroly** (onafhankelijke): Maar dat is clownesk, mijnheer Vandermaelen! Het houdt toch geen steek, zelfs voor iemand die maar een elementaire kennis heeft van de hiërarchie der normen, zich te beroepen op de internationale rechtsorde en meer waarde te hechten aan een verdrag van 1971 dan aan het Handvest van de Verenigde Naties.

Dit illustreert de marketingtechnieken van de paarsgroene regering die gebaseerd zijn op kakofonie (de regering volgt de partituur van de macht en heft het lied van de weerstand aan), op een verschuiving in de tijd (wanneer men de verdragen had moeten schorsen, riep men “geen Belgische soldaten naar Irak” terwijl dat nooit ter sprake was gekomen, en nu de agressie plaatsvindt, vraagt men de verdragen te herzien) en op een obsessionele geheimhouding (inzake wapenverkopen, de GATS, de verdragen van 1971). Dit alles gaat in tegen de beloften om de burger en de politiek met elkaar te verzoenen en om een minimum aan samenhang te bereiken.

08.44 **Daniel Féret** (FN): Voor de wereldvrede was het beter geweest dat W. Bush was blijven pimpelen!

Wanneer gaan we de mogelijkheid herbekijken om uit de NAVO te stappen en deel te

reste sans réponse. Elle est pourtant claire. Notre pays va-t-il reconsidérer la nécessité ou non de continuer à adhérer à l'OTAN et envisager l'opportunité de participer à une force militaire européenne qui pourrait s'opposer avec efficacité à la folie meurtrière d'un ex-alcoolo mal sevré? Pour ceux qui douteraient de l'exactitude de mon diagnostic, je leur conseille d'écouter W. Bush en version originale sur CNN.

08.45 **Muriel Gerkens** (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, dans la réponse que vous nous avez donnée au nom du gouvernement, j'apprécie la part de cohérence intervenue dans la position belge, qui a été de s'opposer à la guerre et de veiller à le faire savoir tant au niveau de l'Union européenne et de l'OTAN qu'à l'intermédiaire de nos partenaires au sein des Nations Unies. J'apprécie qu'avec autant de cohérence, vous déclariez que notre pays va continuer à prôner la voie de la paix et mettre l'accent sur l'aspect humanitaire pour accompagner la population irakienne.

Par contre, je n'ai pas entendu de réponse à ma question concernant la mise en place d'un statut temporaire pour les réfugiés de guerre qui pourraient arriver – et qui arriveront, selon moi – sur notre territoire.

Je voudrais faire une remarque à propos du transit et du survol. Monsieur le premier ministre, vous faites référence à un accord conclu entre la Belgique et les Etats-Unis en 1971, c'est-à-dire à l'époque de la guerre froide. Cet accord est donc peut-être démodé et il conviendrait sans doute de le revoir. Nos collègues de l'opposition, là-bas, doivent le connaître puisque c'est eux qui l'ont signé!

En fait, vous nous avez donné deux réponses concernant le transit et le survol. La première, c'est l'existence de cet accord, cette ligne de communication, que nous sommes obligés de respecter. Mais l'autre réponse, monsieur le premier ministre, c'est que notre pays veut respecter son alliance avec la France et l'Allemagne.

Il y a donc une réponse juridique que je ne partage pas avec vous, parce que la Charte des Nations Unies stipule que son cadre, son contexte et son droit sont supérieurs à ceux qui lient deux Etats qui en font partie, même si ces deux Etats se lient au sein de l'OTAN.

Votre analyse politique, par contre, est sujette à discussion. A ce propos, ce que j'ai envie de vous dire au nom du groupe ECOLO-AGALEV, c'est qu'il faut saisir cette occasion d'alliance avec la France et l'Allemagne pour revoir cette possibilité de transit et de survol. En effet, à ceux qui ont décidé d'attaquer, et qui vont peut-être décider de poursuivre une guerre, il faut que l'on puisse, ensemble, opposer le respect du cadre des Nations Unies.

08.46 **Patrick Moriau** (PS): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, je suis triste parce que je trouve lamentable la manière dont ce débat s'est déroulé. Nous sommes retombés dans le petit débat belgo-belge et mesquin! Je voudrais rappeler ici que ce dont il s'agit, c'est avant tout de milliers et de milliers de victimes innocentes! C'est vrai, monsieur Langendries, ce n'est pas la hauteur

nemen aan een Europese krijgsmacht die zich kan verzetten tegen het dodelijk gestook van een alcoholist die nog niet volledig droog staat!

08.45 **Muriel Gerkens** (ECOLO-AGALEV): Wat ik in het antwoord op prijs heb gesteld, is het coherente standpunt van ons land, dat zich in de internationale instanties kant tegen de oorlog en op één lijn blijft met zijn Europese partners.

Ik heb geen antwoord gekregen met betrekking tot mijn vraag over de toekenning van een tijdelijk statuut voor vluchtelingen die naar ons land zouden komen.

Wat de doorvoer over ons grondgebied en het gebruik van ons luchtruim betreft, waarvoor naar een - trouwens misschien achterhaald - akkoord van 1971 wordt verwezen, worden twee soorten antwoorden gegeven: enerzijds moet men zich aan het akkoord houden en anderzijds willen wij ons bondgenootschap met Frankrijk en Duitsland behouden. Ik ben het niet eens met het juridische antwoord, omdat ik vind dat het Handvest van de Verenigde Naties de overhand moet hebben op de akkoorden tussen Staten, maar de politieke analyse is vatbaar voor discussie: nu er sprake is van een bondgenootschap met Frankrijk en Duitsland, moet men de gelegenheid te baat nemen om de eventuele doorvoer over ons grondgebied en het eventuele gebruik van ons luchtruim te herzien.

08.46 **Patrick Moriau** (PS): Ik ben teleurgesteld omdat de typische Belgische en kleingeestige manier waarop het debat werd gevoerd en de nieuwe term "propere oorlog", het feit dat er tienduizenden slachtoffers zullen

de la tribune mais la teneur des interventions qui élève le débat!

Monsieur le président, je suis triste parce que derrière les nouveaux vocables que nous allons entendre de "guerre propre", de "dommages collatéraux" et de "frappes chirurgicales", il y aura toujours, et encore une fois, des milliers de victimes, en majorité des femmes et des enfants qui, après une dictature, deux guerres atroces et douze ans d'un embargo qui fut une honte pour la communauté internationale, vont subir un déferlement de ce que l'on appelle désormais des bombes "intelligentes", comme ce fut le cas dans l'abri d'Almirya à Bagdad le 13 février 1991 ou à Al Abiyya en région kurde en 1993.

Monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, courageusement, la Belgique, avec la France et l'Allemagne et d'autres, a mené un combat cohérent. 70% des Etats sont contre cette guerre illégitime, 85% de la population mondiale rejette la guerre de Bush. Le respect des règles internationales a été bafoué. Nous n'avons pas à rougir de ce combat; au contraire, cela nous invite à être d'autant plus vigilant.

Parce qu'elle ne croit plus à une conception multilatérale du monde, l'administration Bush a pris le risque d'une guerre illégale, au mépris du droit international, au risque d'embraser toute une région et de provoquer un choc de civilisations. Les manifestations qui se déroulent actuellement au Caire en sont déjà révélatrices.

Il faudra dès lors reconstruire, non seulement en Irak, mais à l'échelon de l'Europe, de la planète, pour un monde basé sur le respect et le dialogue entre les peuples, un monde soumis à l'Etat de droit et non à la loi de la jungle comme certains le souhaitent.

Il faudra combattre pour ces institutions aujourd'hui méprisées mais qui pourtant font l'honneur de l'humanité.

En attendant, je ne peux que souhaiter que cette guerre se termine le plus vite possible, qu'elle fasse le moins de victimes possible, en évitant, mais hélas, j'en doute, une catastrophe humanitaire.

Certes, nous aurons droit à des tas d'informations "bidons", cela a déjà commencé, je suis même sûr que l'on découvrira de l'anthrax dissimulé, mais par qui?

Les GI's pourront alors entrer dans Bagdad, sans doute applaudis par M. Fournaux, avec colliers de fleurs et drapeaux étoilés offerts à la population par les sociétés de communications, si efficaces, comme ce fut le cas au Koweit en 1991 ou dans d'autres lieux de conflits.

Même la guerre de la communication n'est pas propre et je pense en ce moment – je suis d'accord avec vous et nous sommes à vos côtés, monsieur le premier ministre – que notre devoir est de tout mettre en œuvre pour l'aide humanitaire car on en aura certainement bien besoin.

vallen naar de achtergrond zal verdringen. Die mensen hebben al twee oorlogen meegemaakt, zijn al tien jaar het slachtoffer van een schandalig embargo en worden nu ook nog met "intelligente bommen" bestookt.

Wij hoeven ons niet te schamen voor de moedige strijd die we met Duitsland en Frankrijk hebben gevoerd tegen een oorlog waartegen 70% van de Staten en 85% van de wereldbevolking gekant is.

De regering Bush kiest voor de confrontatie tussen twee beschavingen, wat niet zonder risico is. We zullen een nieuwe wereldorde moeten opbouwen, gebaseerd op een dialoog tussen de volkeren en beheerst door het recht, niet door geweld; we zullen moeten ijveren voor instellingen die vandaag misprezen worden.

Ik kan alleen maar wensen dat deze oorlog zo snel mogelijk wordt beëindigd en zo weinig mogelijk slachtoffers maakt, maar ik twijfel daaraan.

Daarnaast krijgen we een propagandaoorlog over ons heen die al evenmin proper is.

Zoals de eerste minister denk ik dat het onze plicht is alles op alles te zetten voor de humanitaire hulp.

De **voorzitter**: De laatste repliek in dit minidebat komt van collega Chevalier.

08.47 **Pierre Chevalier** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, collega's, indien ik nog

08.47 **Pierre Chevalier** (VLD): De VLD steunt deze regering in haar

niet duidelijk geweest zou zijn tijdens mijn uiteenzetting, zeg ik in alle duidelijkheid dat de VLD deze regering steunt in haar respect voor de internationale rechtsorde en voor de engagementen die wij hebben aangegaan.

Als de gelegenheid zich zou voordoen om overeenkomsten die ons binden, te herzien, dan moet dat gebeuren in alle sereniteit, en niet onder de druk van de omstandigheden, mijnheer Van den Eynde. Ik zal dat evenmin doen door mij te laten meeslepen. Ik wil mij noch door extreemlinks, noch door extreemrechts laten meeslepen.

respect voor de internationale rechtsorde en de aangegane engagementen. Deze engagementen worden best herzien als de mogelijkheid zich voordoet, maar dat moet in alle sereniteit gebeuren en niet onder druk van de omstandigheden. Ik wil me daarbij niet laten leiden door extreemlinks of extreemrechts.

08.48 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): (…)

08.49 **Pierre Chevalier** (VLD): De slogan “België uit de NAVO” en “De NAVO uit België” is niet mijn agenda, en u weet dat zeer goed. Nogmaals zeg ik u in alle duidelijkheid dat als de gelegenheid zich voordoet om die overeenkomsten te herzien, wij dat in alle sereniteit zullen doen, maar niet omdat extreemlinks of extreemrechts dat wilt.

Ten tweede, ook aan de heer de Crem wil ik iets zeggen. Mijnheer De Crem, al maanden probeert u al uw eigen klein politiek spelletje te spelen om binnen deze regering boel te maken tussen de groenen, de liberalen en de socialisten. Mag ik u nu eindelijk eens aanraden om daarmee te stoppen en aandacht te hebben voor de echte problematiek? De problematiek is deze oorlog. U bent in dit debat de laatste maanden al drie of vier keer van mening veranderd. Ik heb u op de tribune en in de commissievergadering al horen zeggen dat wij geen resolutie nodig hadden. Ik heb u al horen zeggen dat wij zo mee konden stappen. Ik heb uw partij ook al zien meestappen in die betoging en ik wens u daarom ook niet te assimileren met Abou Jahjah die in deze betoging meegaat.

08.49 **Pierre Chevalier** (VLD): Vervolgens wil ik de heer De Crem vragen om op te houden met zijn politieke spelletjes en zijn gestook tussen de regeringspartijen en zijn aandacht te richten op het echte probleem, namelijk de oorlog. Dit is het moment om naar consensus te streven, zoals ook de heer Eyskens al aangaf. De heer De Crem zou zijn voorbeeld beter volgen. *(Protest van de heer De Crem)*

08.50 **Pieter De Crem** (CD&V): (…)

08.51 **Pierre Chevalier** (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik besluit als volgt. Ik denk dat het moment gekomen is om een consensus te zoeken over die ernstige materie.

Mijnheer De Crem, om die reden heb ik de uiteenzetting van de heer Eyskens – die op dit moment jammer genoeg niet hier is – van vanmorgen in het journaal des te meer kunnen appreciëren. De heer Eyskens zei: “Het is nu het moment om ons achter de regering te scharen.” Mijnheer De Crem, dat zou u beter doen, in plaats van kleine Belgische ruzietjes te maken.

08.52 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

De **voorzitter**: Het is niet omdat iemand geviseerd wordt, dat het een persoonlijk feit is.

De eerste minister wilt nog even reageren.

08.53 **Pieter De Crem** (CD&V): (…)

De **voorzitter**: Neen, mijnheer De Crem. De verschillende sprekers hebben zich hier gericht tot de ene en de andere. Dat is geen persoonlijk feit. Ik kan u het woord niet geven voor een persoonlijk feit.

08.54 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Monsieur le président, je voudrais dire deux choses. La première à M. Langendries qui a demandé s'il était possible de trouver un moyen de s'informer mutuellement. Normalement, on utilise pour cela le groupe de travail "Opérations militaires" du Sénat. Mais je suis d'accord de venir devant le Bureau du parlement mercredi prochain pour envisager un autre moyen d'information. La deuxième à Mme Gerkens pour lui signaler que nous allons examiner sa demande à propos du statut.

Enfin, je connais la longue expérience politique de M. Langendries et son habileté à interroger les membres de cette assemblée.

08.54 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: De heer Langendries wil dat er een middel wordt gevonden voor de uitwisseling van de informatie. Hiervoor bestaat een werkgroep Militaire operaties in de Senaat. Maar ik stel voor volgende week een vergadering van het Bureau van de Kamer bij te wonen om een efficiënter middel te overwegen.

Op de vraag van mevrouw Gerkens antwoord ik dat wij de statuten zullen onderzoeken.

Ik wil alleen maar het volgende zeggen op de vraag die hij gesteld heeft en ook op het punt dat door de heer Vanhoutte is aangehaald. Opschorten kan niet. Ik heb u duidelijk uitgelegd waarom. De punten met betrekking tot de overvluchten zijn inderdaad ter sprake gekomen. Ik heb ze u gegeven. Ik heb u gezegd wat daarover bij ons is besproken. Wat ik u heb gezegd is het standpunt van de hele regering en van de leden in de regering van de zes meerderheidspartijen. Ik kan niet klaarder en niet duidelijker zijn.

Il est impossible de suspendre les accords et j'ai déjà amplement expliqué pourquoi. En ce qui concerne le survol de notre territoire, je vous ai fait part de l'ensemble des éléments qui ont été discutés. Je puis uniquement vous confirmer qu'il s'agit du point de vue du gouvernement et de tous ses membres.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Mondelinge vragen (*voortzetting*)
Questions orales(*continuation*)

De **voorzitter**: Wij gaan verder met de vragen. Ik heb nu de vraag van Danny Pieters, maar dat blijkt niet te gaan. Wie gaat daarop antwoorden, mijnheer de eerste minister?

08.55 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, zou iemand anders op die vraag mogen antwoorden? Ik heb een Benelux-top die al twintig minuten bezig is. Dit is ter voorbereiding van de Europese Raad; dat is een traditie. Ik zou graag daarheen gaan. Het gaat over de verklaring tot grondwetsherziening. Mme Onkelinx va le faire.

08.55 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Un collègue du gouvernement peut-il répondre en mon nom? Je dois me rendre d'urgence au sommet du Benelux organisé en préparation au sommet européen.

De **voorzitter**: Mevrouw Onkelinx, komt u tot bij mij.

08.56 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zou collega Chevalier die het nu al is afgetrapt, willen zeggen dat wij gezegd hebben dat wij de meerderheid binnen de meerderheid altijd steunden, maar wat hebben wij nu gezien?

Ik zie dat minister Tavernier aan het overleggen is met de heer Vanhoutte met de vraag of hij gaat betogen. Die betoging is reeds 22 minuten bezig. Wij vragen heel duidelijk aan de Agalev-fractie of aan de Agalev-minister wie er nu gelijk heeft. Heeft de minister die de

08.56 **Pieter De Crem** (CD&V): Nous demandons à Agalev de nous indiquer clairement qui a raison: le ministre qui a soutenu le gouvernement ou le groupe? Nous demandons qu'Agalev se retire du gouvernement.

regeringsbeslissing heeft gesteund om alles toe te laten gelijk? Of heeft de Agalev-fractie gelijk? Met andere woorden, blijft u in de regering of blijft u er niet in? In elk geval vragen wij het ontslag van Agalev uit de regering. We doen dat omwille van de geloofwaardigheid, beste vrienden.

09 Vraag van de heer Danny Pieters aan de eerste minister over "de verklaring van herziening van de Grondwet" (nr. P262)
09 Question de M. Danny Pieters au premier ministre sur "la déclaration de révision de la Constitution" (n° P262)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid)
(La réponse sera fournie par la vice-première ministre et ministre de l'Emploi)

09.01 **Danny Pieters** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik zou willen beginnen met een voorafgaande parenthesis.

Het is toch een merkwaardige situatie. We waarschuwen vooraf dat een vraag die geboekt wordt voor de premier, wellicht niet in aanmerking kan komen omdat we ervan uitgaan dat hij slechts tot 16 uur hier zou zijn. De premier is hier fysiek aanwezig tot 17.20 uur. Een vraag die aan hem gericht is en mocht worden gesteld, wordt dan verwezen naar een andere collega uit de regering. Ik vind dat een merkwaardige situatie. Mijnheer de voorzitter, ik denk dat, als u eerlijk bent, u toch ook moet aanvoelen dat wat hier vandaag gebeurt, geen correcte manier van handelen is. Het zal wellicht gerechtvaardigd worden door de gebeurtenissen.

09.01 **Danny Pieters** (VU&ID): Il m'étonne que, dans un premier temps, une question adressée au premier ministre soit reportée parce qu'il n'est pas encore arrivé et que, dans un deuxième temps, il y soit répondu par la ministre Onkelinx parce que le premier ministre doit une nouvelle fois s'absenter. Voilà qui n'est pas sérieux.

De **voorzitter**: De premier heeft ons verwittigd. Om 16.45 uur is er een Benelux-top begonnen in de omstandigheden van de Europese top. U kent de Europese aangelegenheden. Ik heb u gevraagd of u ermee akkoord ging dat mevrouw de vice-premier mocht antwoorden. Ze was geen vragende partij. Laten we het dan ook zo beschouwen.

Le **président**: Je vous ai demandé si vous acceptiez que la vice-première ministre réponde.

09.02 **Danny Pieters** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, dat is het probleem niet. Het probleem is dat u aanvaardde dat de premier hier niet was om 14.15 uur, zonder dat hij zijn afwezigheid gemeld had. Wij hebben ons laten rollen met de ogen open. U wist dat heel goed. Wij wisten dat heel goed. Wij spelen het nu alsof het een ongeluk is. Dat is niet juist. Laten we het daar maar bij laten.

Ik kom tot de inhoud. Gisteren blijkt er een overleg te hebben plaatsgevonden in het kernkabinet. Vanochtend zou de regering een akkoord bereikt hebben over de artikelen die voor herziening vatbaar kunnen worden verklaard. Misschien lijkt het punt in de globale context onbelangrijk, maar binnen de Belgische context is de verklaring tot herziening van de grondwet niet niets.

Ik stel vast dat van de artikelen van de Grondwet die de vorige keer voor herziening vatbaar zijn verklaard – het waren er een twintigtal – in de voorbije vier jaar 4 tot 5 punten zijn gerealiseerd, naar gelang van de manier waarop men telt. Daarvoor zijn er twee verklaringen. Eén kan zijn dat de nieuwe meerderheid vindt dat die 15 overgebleven punten niet moesten gerealiseerd worden. Dat is het perfecte recht van een constituante. Uit de pers vernemen we echter dat die 15 punten weer opgevoerd worden. Dat doet mij stellen dat

09.02 **Danny Pieters** (VU&ID): Hier, nous avons pris connaissance par l'entremise de la presse de la liste des articles de la Constitution soumis à révision. Sur la vingtaine de points mentionnés dans la déclaration précédente, cinq ont été concrétisés. Les autres ont à nouveau été insérés à la liste.

Est-il exact que la révision de la Constitution concerne huit domaines? Je n'ai repéré aucun article se rapportant à la nouvelle réforme de l'Etat. Cette réforme de la Constitution ne sera pas mise à profit pour jeter les bases constitutionnelles de la nouvelle loi électorale. Quels ont été les critères utilisés pour établir cette liste?

men blijkbaar 20 punten wilde veranderen, maar dat men daar slechts voor 5 op de 20 in is geslaagd. Dat is ook ongeveer het resultaat van de Lambermont-akkoorden.

Wat de toekomst betreft, mevrouw de vice-eerste minister, klopt wat wij in pers vernemen? Het wordt blijkbaar eerst aan de pers gecommuniceerd en pas daarna aan het Parlement. Klopt het dat er een achttal werkterreinen zijn – het heet nu blijkbaar chantiers – waarop men de Grondwet zou wijzigen? Ik zie nergens een invulling van wat naar verluidt opgenomen is in het programma van de VLD en wat ook leeft in Spirit-SP.A-kringen, met name dat er door een nieuwe staatshervorming de residuaire bevoegdheid bij de Gemeenschappen wordt gelaten. Dat is trouwens nu reeds voorzien door de Grondwet; we moeten alleen maar een transitionele bepaling aanpassen. Ik vind daarvan niets terug. Ik ben misschien slecht ingelicht door de pers.

Ik vind ook andere aangelegenheden niet terug. Ik vind bijvoorbeeld geen grondwetswijzing om uw kieshervorming door te voeren terug. Aangezien het Arbitragehof gezegd heeft dat de beperkte splitsing van kiesarrondissementen zoals die nu is doorgevoerd, ongrondwettig is, zou u die misschien ook best opvoeren in uw lijstje van artikelen die voor herziening vatbaar zijn.

Ik zou, met andere woorden, graag weten wat de criteria van de regering zijn geweest om te komen tot de opsomming van die artikelen.

09.03 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, de Ministerraad heeft deze ochtend een ontwerp van verklaring tot herziening van de Grondwet goedgekeurd. In totaal worden er 61 voorstellen tot wijziging gedaan. Zij slaan op de volgende punten.

Een eerste voorstel gaat over de hervorming van het tweekamerstelsel, zoals afgesproken in het akkoord betreffende de politieke vernieuwing van 26 april 2002. Door dit voorstel kan de Kamer de emanatie worden van de federale besluitvorming. De Senaat kan dan worden samengesteld op basis van afvaardigingen van Gewesten en Gemeenschappen.

Een tweede voorstel betreft de mogelijkheid om de in de Grondwet voorgeschreven termijnen van bijeenkomst en ontbinding van Kamer en Senaat te herzien. Zo krijgt de volgende grondwetgever de kans de datum, waarop de Kamers elk jaar van rechtswege bijeenkomen, te vervroegen. De ontbinding van de Kamer hoeft, zo de Grondwet wordt gewijzigd, in de toekomst niet automatisch de ontbinding van de Senaat tot gevolg te hebben. De Senaat zal worden samengesteld vanuit de parlementen van de Gemeenschappen en Gewesten. Deze instellingen worden om de vijf jaar verkozen. Tegelijkertijd wordt de kans gecreëerd om de duur van een legislatuur in de Kamer te wijzigen.

Een derde voorstel houdt de versterking van de democratie in. De mogelijkheid wordt gecreëerd om de leeftijd voor verkiesbaarheid te verlagen tot 18 jaar. De Gewesten kunnen de bevoegdheid krijgen om gewestelijke volksraadplegingen te organiseren voor de aangelegenheden, waarvoor zij bevoegd zijn. Zij kunnen ook de bevoegdheid krijgen om zelf de verkiezing van binnengemeentelijke,

09.03 **Laurette Onkelinx,** ministre: Ce matin, le Conseil des ministres a approuvé une déclaration reprenant 61 propositions de révision de la Constitution. Ces propositions concernent la révision du système bicaméral, la révision des modalités de convocation et de dissolution des chambres, la date à laquelle les chambres sont convoquées de plein droit, la possibilité de dissoudre le Sénat sans dissoudre la Chambre, l'abaissement de l'âge d'éligibilité, la modification de la durée de la législature de la Chambre, les consultations populaires régionales, la régionalisation des compétences en matière d'organes intracommunaux, le renforcement du contrôle de l'administration, les juridictions internationales, les compétences de la Cour d'arbitrage, la possibilité d'accorder une autonomie constitutive à la Région de Bruxelles-Capitale et à la Communauté germanophone et le remplacement de la

territoriale organen te regelen.

Een vierde voorstel gaat over de versterking van het toezicht op het bestuur. Door dit voorstel ontstaat de mogelijkheid om internationale rechtscolleges, zoals bijvoorbeeld het Internationale Strafgerechtshof, in de Grondwet op te nemen. Het beoogt ook de bevoegdheden van het Arbitragehof uit te breiden. Het Arbitragehof zal de benaming Grondwettelijk Hof krijgen. Het voorstel zal de wetgever ook toelaten bijkomende bevoegdheden aan het Rekenhof toe te kennen.

Een vijfde voorstel creëert de mogelijkheid om de constitutieve autonomie toe te kennen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en aan de Duitstalige Gemeenschap. Daarnaast kan de term "Raad" in de Grondwet worden gewijzigd tot "Parlement".

Een zesde voorstel schept de mogelijkheid om de procedure tot herziening van de Grondwet te wijzigen.

Tot het gehele ontwerp behoren ook vijftien bepalingen, die werden overgenomen van de verklaring tot herziening van de Grondwet van 1999. Hieronder hoort de uitbreiding van de waarborgen van de drukpers en andere informatiemiddelen op de afwijkingen op de integrale voorlezing van vonnissen door de rechter.

Er zijn ook dertien nieuwe voorstellen. Zij moeten onder meer de grondwettelijke verankering van de afschaffing van de doodstraf, de versterking van de bescherming van gehandicapten en de uitbreiding van de rechten van het kind mogelijk maken.

Het ontwerp zal bij Kamer en Senaat ter bespreking worden ingediend. Het zal samen met de verklaring van de twee andere takken van de wetgevende macht opnieuw worden besproken op de Ministerraad van vrijdag 4 april 2003. Na ondertekening door het Staatshoofd zal het ontwerp worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 8 april 2003. Na de publicatie zullen de Kamers van rechtswege ontbonden zijn.

dénomination « Conseil » par « Parlement ». Enfin, le gouvernement souhaite adapter la procédure de révision de la Constitution.

Quinze dispositions, parmi lesquelles l'élargissement de la liberté de la presse aux nouveaux médias, proviennent de la déclaration de révision de la Constitution de 1999. Les treize nouvelles dispositions portent notamment sur les droits de l'enfant.

Ces propositions seront soumises au Parlement pour discussion. Le Conseil des ministres se prononcera à ce sujet le 4 avril et le Parlement sera dissous le 8 avril, après publication au *Moniteur belge*.

09.04 **Danny Pieters** (VU&ID): Mevrouw de minister, ik besef dat u in dezen weinig schuld treft. Ik moet u ook loven met uw voorleeskunst, maar daar eindigt het ongeveer. Ik kon evengoed dezelfde tekst voorgelezen hebben, want het komt ongeveer overeen met de persmededeling van Belga. Wanneer een parlementslid in het Parlement een vraag stelt, en die duidelijk formuleert, dan mag hij toch verwachten dat hij een antwoord zal krijgen. Wanneer de hele procedure erop is afgestemd om iemand te laten antwoorden die niet op de hoogte is van de zaak of niet kan antwoorden, dan is dat eigenlijk hetzelfde als een vraag weigeren te beantwoorden. Ik begrijp dat er omstandigheden zijn en ik begrijp veel, maar ik begrijp niet dat men mij verhindert mijn vragen te stellen en een enigszins redelijk antwoord te krijgen.

09.04 **Danny Pieters** (VU&ID): Je me rends compte que la ministre n'en est pas vraiment responsable, mais les informations qu'elle nous lit sont à peu près les mêmes que celles communiquées par l'agence Belga. Demander à quelqu'un de répondre, s'il n'est pas en mesure de le faire, revient à refuser de répondre.

09.05 **Laurette Onkelinx**, ministre: Vous aurez un débat mardi. Tous les parlementaires de la majorité et de l'opposition auront l'occasion, en fonction des informations que je viens de rappeler, d'estimer si oui ou non, nous avons bien fait notre travail dans le cadre de la déclaration de révision de la Constitution.

09.05 Minister **Laurette Onkelinx**: Alle parlementsleden zullen de gelegenheid hebben te zeggen of wij al dan niet goed ons werk hebben gedaan!

09.06 **Danny Pieters** (VU&ID): Mevrouw de minister, met uw antwoord bevestigt u mijn stelling. U hebt op geen enkele wijze ook maar een begin van antwoord gegeven. Mijnheer de voorzitter, ik wil dat laten noteren. Ik wil veel vervangingen aanvaarden. Als iemand hier echter wordt opgevoerd met een tekst die op geen enkele manier antwoordt op de vraag, is dat geen beantwoorde vraag.

09.06 **Danny Pieters** (VU&ID): Ces déclarations me renforcent dans mes convictions.

De **voorzitter**: Mijnheer Pieters, alles wat u zegt, wordt steeds geacteerd.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, wat wilt u nu doen? Minister Picqué is aanwezig. Aangezien deze vergadering later uitgelopen is, stelt u de vraag aan minister Picqué? U hebt nu reeds twee keer tijdens deze vergadering gehoord dat de elementen van uw vraag werden aangehaald. Stelt u uw vraag aan minister Picqué of stellen we ze uit?

09.07 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zal respect opbrengen voor de instelling, respect dat u blijkbaar niet meer hebt. Het is de zoveelste maal dat u erin slaagt om samen met de eerste minister en in overeenstemming met de agenda van de eerste minister de werkzaamheden van de Kamer te regisseren zodat de moeilijke vragen voor de eerste minister door hemzelf niet moeten beantwoord worden. Ik ga zelfrespect opbrengen en respect voor de instellingen en zal mijn vraag een andere keer stellen op een ogenblik dat het de eerste minister zal believen te antwoorden.

09.07 **Yves Leterme** (CD&V): Pour la énième fois, l'agenda du premier ministre détermine le cours des travaux de la Chambre. Je témoignerai de davantage de respect à l'égard du Parlement que le président et je reporterai donc mes questions à la semaine prochaine.

De **voorzitter**: Dat is een uitstekend idee, mijnheer Leterme. Monsieur Picqué vous êtes libéré. Waar is minister Tavernier?

09.08 **Yves Leterme** (CD&V): Hij is aan het betogen, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Hij zou hier moeten zijn om vragen te beantwoorden betreffende de vogelpest en de drugsdoden.

09.09 **Yves Leterme** (CD&V): Daar trekt hij zich niets van aan.

De **voorzitter**: De minister was aanwezig.

09.10 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, het gezag ontbreekt u om te vragen dat minister Tavernier hier zou zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, vijf minuten geleden was minister Tavernier aanwezig.

09.11 **Yves Leterme** (CD&V): Ik stel vast dat hij er niet is!

De **voorzitter**: Ik heb hem gezien.

09.12 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dat is het resultaat van de manier waarop u het vragenuurtje organiseert en regisseert.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, het boeiende debat over Irak heeft twee uur geduurd. De Conferentie van voorzitters heeft dat gisteren met uw medeakkoord zo beslist. *(Minister Tavernier komt het halfrond binnen)*

Mijnheer Tavernier, uw aanwezigheid is vereist. De heer Vandeurzen wenst u te ondervragen.

10 Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de drugsdoden in Tongeren" (nr. P272)
10 Question de M. Jo Vandeuzen au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les cas de décès provoqués par la drogue à Tongres" (n° P272)

10.01 **Jo Vandeurzen** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het drugsdebat handelt uiteraard over meer dan alleen maar over cannabis. De drama's die zich in Tongeren hebben afgespeeld, het aantal drugsdoden die wij daar moesten betreuren, verdient absoluut de aandacht van de Kamer.

Mijnheer de minister, ik heb een wrang gevoel bij dit alles omdat wij een aantal maanden geleden in deze Kamer de discussie voerden over de wet die de verdeling van het vervangingsproduct methadon moet regelen. Deze wet verscheen in oktober in het Belgisch Staatsblad en het noodzakelijke uitvoeringsbesluit moet er dringend aan worden toegevoegd.

U nam aan deze discussie deel in een andere hoedanigheid en u herinnert zich wellicht dat wij stevig kritiek leverden op het voorstel omdat het via deze wet mogelijk werd om de toediening van methadon niet verplicht te koppelen aan de regeling van het maximumaantal patiënten dat een arts kon behandelen, aan zijn opleiding en aan het feit dat die arts ook moest zijn verbonden aan een gespecialiseerd centrum. Dat was voor ons een cruciaal punt omdat de behandeling met methadon – en dat bleek ook uit de consensusconferentie – slechts kan worden aangeraden als ook de sociale context van de drugsverslaafde kan worden aangepakt en als dat gebeurt in een goede setting.

De gebeurtenissen in Tongeren tonen aan dat shoppen, het vervaardigen van cocktails, het verhandelen en het lichtzinnig bekomen van methadon de keiharde realiteit is. Vandaar dat het van cruciaal belang is – ik herinner aan het pleidooi dat wij hierover reeds hielden – om de regelgeving absoluut te koppelen aan afspraken omtrent het maximum aantal patiënten dat een arts kan behandelen, zijn opleiding en aan zijn verbondenheid aan een centrum.

Vervolgens weet u zeer goed, mijnheer de minister, dat, wil men het shoppen vermijden, er absoluut een registratie moet kunnen gebeuren op het niveau van de verslaafde. Met alle respect voor de regels van de privacy, maar zonder dit instrument is het vermijden van shoppen door drugsverslaafden die op diverse plaatsen hun producten aankopen, onmogelijk.

Zowel voor de substitutieproducten als voor de registratie – thema's die ook in uw federale drugsnota werden opgenomen – is de timing die in uw nota was opgenomen al lang verstreken. De deadlines zijn al lang voorbij en in dat verband is mijn concrete vraag of men thans toe is aan maatregelen om het shoppen door drugsverslaafden te vermijden. Dat betekent registratie van de verslaafde op een goede manier, met respect voor de privacy.

10.01 **Jo Vandeurzen** (CD&V): Lorsqu'on entend les récentes informations concernant le nombre élevé de morts par overdose à Tongres, on regrette amèrement que les arrêtés d'exécution de la loi relative à la distribution de méthadone, publiée depuis octobre 2002, n'aient pas encore été pris.

Le CD&V a vivement critiqué cette loi car il estime que l'administration de méthadone doit être subordonnée à des conditions de la part du médecin traitant: il ne peut soigner qu'un nombre maximal de patients défini par la loi, doit avoir suivi une formation spécifique et être lié à un centre spécialisé. En effet, un traitement à la méthadone n'a de sens que si l'environnement social du patient est également appréhendé. Le cas de Tongres illustre les dangers d'une commercialisation trop libre de la méthadone. Un enregistrement minimal des toxicomanes est nécessaire pour réduire les risques d'utilisation inappropriée de la méthadone.

Le délai proposé par le gouvernement est dépassé depuis longtemps. Quand prendra-t-il des mesures en vue de prévenir le commerce illicite de méthadone? Le gouvernement instaurera-t-il un système d'enregistrement? Quand l'arrêté royal réglant cette matière paraîtra-t-il?

Is het koninklijk besluit dat de distributie van methadon moet regelen, met de voorwaarden omtrent het maximumaantal patiënten en omtrent de link van de behandelende arts met een gespecialiseerd centrum, eindelijk klaar? Slechts dan kan men vermijden dat dergelijke drama's zich herhalen.

10.02 Minister **Jef Tavernier**: Mijnheer de voorzitter, het is inderdaad belangrijk te weten waar wij thans staan.

Eerst en vooral werd er een registratiesysteem ontwikkeld, met name de minimale toxicomaniegegevens. Dat systeem wordt begeleid door het Wetenschappelijk Instituut voor de Volksgezondheid dat probeert de registraties te centraliseren en het systeem te uniformiseren. Rekening houdend met onze verschillende gemeenschappen is dat evenwel niet vanzelfsprekend. Daarnaast is er ook begeleiding door de Cel Gezondheidsbeleid Drugs die eind vorig jaar werd opgericht.

In hoeverre is de trajectbenadering in de drugshulpverlening operationeel? Er bestaan twee pilootprojecten. Het eerste bestaat in de uitbouw van negen crisiseenheden voor personen met middelen gerelateerde stoornissen. Er is de implementatie van de casemanager en er is een trajectbegeleider om de patiënten mee op te volgen.

Een tweede pilootproject betreft de uitbouw van de functie van zorgcoördinator binnen de overlegplatforms “Geestelijke Gezondheidszorg”. Die pilootprojecten – de negen crisiseenheden, de zorgcoördinator – zijn van start gegaan op 1 december 2002.

Wat de substitutiebehandeling of de methadonbehandeling betreft, kan ik het volgende zeggen. De wetswijziging werd eind vorig jaar gepubliceerd. Het koninklijk besluit dat daaruit volgt, werd ondertussen als ontwerp opgesteld en het werd een eerste keer besproken op een interkabinettenvergadering van 16 januari 2003. Op basis daarvan is de tekst wat aangepast. Er vindt een nieuwe interkabinettenvergadering plaats in de loop van volgende week. Het is mijn bedoeling om dit koninklijk besluit nog in deze legislatuur aan de Ministerraad voor te leggen. Zonder dat ik u het ontwerp van koninklijk besluit kan bezorgen, kan ik u wel zeggen dat in dat koninklijk besluit op de meeste van uw bezorgdheden een antwoord wordt gegeven. Vanaf het moment dat wij een fase verder zijn en wij inderdaad naar een meer definitieve tekst gaan die aan de Ministerraad kan worden voorgelegd, breng ik u op de hoogte en kan ik u die tekst bezorgen. Ik kan u wel zeggen dat het is gebaseerd op de consensusnota in verband met de methadonbehandeling. Ik denk dat we stappen vooruit hebben gezet en dat dit in de komende weken kan worden afgerond.

10.02 **Jef Tavernier,** ministre: Sous la direction de l'Institut scientifique pour la Santé publique, un système d'enregistrement uniforme a été développé pour tout le pays. La cellule "Politique de santé Drogues" veillera à sa mise en oeuvre.

En ce qui concerne l'accompagnement de parcours, deux projets pilote sont en cours depuis décembre 2002: l'un pour neuf unités de crise et l'autre pour un coordinateur de soins.

Le projet d'arrêté royal, avec les arrêtés d'exécution, se trouve en phase finale et sera encore examiné en Conseil des ministres au cours de cette législature. Le projet est fondé sur la note de consensus sur la méthadone et sera soumis très prochainement au Parlement.

10.03 **Jo Vandeurzen** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor het antwoord. Mijnheer de voorzitter, ik had die vraag ook ingediend voor de commissie voor de Volksgezondheid van volgende week. Normaal zou ik die vraag intrekken want ik heb het antwoord gekregen. Ik wil mijn vraag echter uitdrukkelijk handhaven omdat ik denk dat op mijn eerste vraag of het shoppen nu onmogelijk is omdat er registratie is van de drugverslaafde, het antwoord neen is, tenzij er tussen de bespreking van de drugwet enkele weken geleden en nu spectaculair wat is veranderd. Ik heb daarvan alleszins op het terrein niets gemerkt. Ik zou graag van u vernemen

10.03 **Jo Vandeurzen** (CD&V): Je maintiens ma question à ce sujet en commission parce que j'ai en réalité obtenu du ministre une réponse négative à ma question sur le "shopping". Le système d'enregistrement destiné à empêcher le commerce de méthadone illicite n'est, en effet, manifestement pas encore

wat die initiatieven zijn. Zijn ze operationeel? U had het over de toxicomanische gegevens. Ik zou graag zeer exact weten of we toe zijn aan een registratie van de drugverslaafden met de plaats waar en de wijze waarop ze worden behandeld. Dat is essentieel om het shoppen te vermijden. Het is een kwestie van dringendheid om dit operationeel te maken.

Ik kom tot uw tweede antwoord. Ik vind dat u aardig wat begint over te nemen van de paars-groene communicatiestijl. Op mijn vraag of de stringente voorwaarde uit de wet ook van toepassing is, heeft u geantwoord dat dit waarschijnlijk niet helemaal het geval is. Ik ben erg benieuwd om te weten wat die fameuze consensus is tussen de kabinetten. Wij weten dat in Vlaanderen en Wallonië wat dit betreft de meningen erg uiteenlopen. Ik heb u en uw voorganger daar zeer sterk op geattendeerd op het ogenblik dat wij die wet besproken hebben. Ik zou echt willen weten of het aantal patiënten per arts wordt geplafonneerd. Is er een inhoudelijk goede band van zo'n arts met het gespecialiseerde centrum? Om die reden, voorzitter, zou ik deze vraag volgende week graag opnieuw stellen. Het is te belangrijk om dit aspect zomaar te laten gaan.

opérationnel.

Je ne suis pas parvenu à savoir si les médecins qui fournissent cette méthadone devront respecter des conditions légales strictes. Il est de notoriété publique que les avis des Communautés divergent à cet égard.

De **voorzitter**: Ik denk dat het een goed idee is om in de commissie op dit debat terug te komen.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

11 Vraag van de heer Arnold Van Aperen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de vogelpest" (nr. P271)
11 Question de M. Arnold Van Aperen au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la peste aviaire" (n° P271)

11.01 **Arnold Van Aperen** (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat heel veel mensen problemen hebben met de vogelpest. Er liggen veel mensen wakker van, zeker in de grensstreken. Hier is slechts ongeveer 10% van de politici geïnteresseerd in de problematiek.

Vorige week is in de commissie uitvoerig over de vogelpest gesproken, ook in het Benelux-parlement dat vorig weekend is samengekomen. Er is gediscussieerd over de vraag of vogels, inzonderheid duiven, wel pluimvee zijn. Ik heb daar ook heel wat van geleerd.

De genomen beslissingen waren efficiënt en correct, zeker de voorzorgsmaatregelen. Intussen zijn natuurlijk andere maatregelen genomen. Er zijn labotesten gebeurd en er zijn versoepelingen doorgevoerd, maar als bijkomend element zijn er landen in Oost-Europa die geen kippen of eieren meer van ons wensen. Zij hebben een invoerverbod ingesteld. Ook daarover heb ik enkele vragen.

Ik ben van mening dat de huidige stand van zaken erg belangrijk is voor de handel, de hobby en de sport. Daarom heb ik enkele vragen, want ook duivenmelkers liggen hier wakker van.

Ik heb eerst enkele vragen over de handel en het bedrijfsleven. Zijn er nog vaststellingen van vogelpest op dit moment? Zijn er nog bedrijven in verdenking? Hoe zit het met de bufferzones en welke zijn de maatregelen en beperkingen?

11.01 **Arnold Van Aperen** (VLD): La peste aviaire inquiète de nombreuses personnes, surtout dans la région frontalière. Le problème a été longuement abordé en commission et au Parlement Benelux. La question est de savoir si les pigeons doivent être considérés comme de la volaille.

Les décisions prises sont efficaces et correctes. Entre-temps, certains pays ont frappé des produits belges d'une interdiction d'importation.

Quelle est la situation en ce qui concerne les constatations de contamination, les exploitations isolées, les zones-tampon et les autres mesures spéciales?

La volaille d'exposition, les pigeons et les autres oiseaux doivent-ils être enfermés? Qu'en

Wat de hobby en de sport betreft, hoe zit het met de markten van pluimvee, duiven en vogels? Kunnen die doorgaan? Wanneer? Moeten de sierkippen in bepaalde streken nog worden opgehokt? Moeten de vogels binnen blijven? Mogen duiven losvliegen? Mag men duiven gaan opleren? Worden er al prijskampen toegestaan? Zo niet, waarom niet? Om welke maatregelen gaat het en hoelang zijn ze nog van kracht? Dat beroert vele duizenden duivenmelkers, zeker nu, in de periode dat de jonge duifjes buitenkomen en moeten worden opgeleerd voor de snelheid en de langere afstanden.

Wat de uitvoer betreft, bestaat er nog een invoerverbod in landen van Oost-Europa en elders voor pluimvee en eventueel voor eieren?

Tot hier mijn vragen, mijnheer de minister. Ik hoop dat u mij daarop een antwoord kunt geven.

11.02 Minister **Jef Tavernier**: Mijnheer Van Aperen, u kent de toestand een beetje, dus ik moet eigenlijk geen chronologisch overzicht geven van wat er op 1 maart vanuit Nederland werd gemeld en welke maatregelen wij op 4 maart in België hebben genomen. U weet dat het bij ons wat begon te knellen toen op 10 maart een verdenking van aviaire influenza rees in Breskens en vooral op 11 maart, toen er een ernstige verdenking was in de gemeente Ravels, waarbij de gemeente Ravels en de gemeente Baarle-Hertog onmiddellijk als bufferzone werden aangeduid. Binnen die zone werd een aantal maatregelen afgekondigd. Dat gebeurde in duidelijk overleg met Nederland en vooral met de Europese Commissie.

Er werd, bijvoorbeeld, vanaf 13 maart een totaal vervoer- en exportverbod ingesteld van levend pluimvee en broedeieren. Het vervoer- en exportverbod werd op 18 maart opgeheven nadat op basis van de resultaten van de labo-onderzoeken met grote zekerheid kon worden gemeld dat het verdachte pluimveebedrijf in Poppel niet door vogelpest was getroffen. Honderd procent zekerheid was er niet.

Ondertussen zijn ook in de bufferzone reeds enkele maatregelen versoepeld. Vanaf 15 maart is het vervoer van eendagskuikens, afkomstig van een broeierij binnen de bufferzone, naar een pluimveebedrijf binnen de zone onder strenge voorwaarden toegelaten. Het verbod op afvoer van consumptie-eieren van pluimveebedrijven gelegen in de bufferzone, werd opgeheven. Vanaf 17 maart kan het slachtpluimvee van buiten de bufferzone in de corridor worden aangevoerd naar slachthuizen gelegen in de zone, zodat men voort kan werken.

Op 18 maart werd het vervoer van slachtpluimvee en broedeieren binnen de zone onder strenge voorwaarden weer toegelaten. De verwachting is dat de bufferzone Ravels-Baarle-Hertog op 24 maart kan worden vrijgegeven als de resultaten van de laatste laboratoriumonderzoeken bekend zijn. Er was op 4 maart voor het ganse Belgische grondgebied een verzamelverbod voor gevogelte ingesteld. Het gold ook voor alle duiven, dus voor tentoonstellingen, markten, prijskampen en dergelijke. Dit verbod is nooit van toepassing geweest voor het vervoer van eigen dieren, op voorwaarde dat daarbij het verzamelverbod niet met voeten werd

est-il des marchés et des concours? Pendant combien de temps les mesures sont-elles d'application? Certains pays pratiquent-ils toujours une interdiction d'importer?

11.02 **Jef Tavernier,** ministre: Dès le 4 mars, des mesures ont été prises. Le 10 mars, le premier cas présumé d'influenza aviaire a été déclaré à Breskens, le deuxième le 11 mars à Ravels. Une zone-tampon a dès lors été instaurée, en concertation avec les Pays-Bas et la Commission européenne. Le 18 mars, l'interdiction de transport et d'exportation instaurée le 13 mars a été levée, après que des tests en laboratoire ont révélé que l'entreprise de Poppel n'était, selon toute vraisemblance, pas contaminée.

Dans l'intervalle, une série de restrictions imposées au sein de la zone-tampon ont été levées. On peut s'attendre à une réouverture de la zone Ravels-Baarle-Hertog le 24 mars.

L'interdiction de rassemblement de volaille décrétée le 4 mars frappe les pigeons mais pas le transport de ses propres animaux - tant que ce n'est pas pour les réunir.

Nous avons l'intention de lever le plus rapidement possible l'interdiction de rassemblement. Il faut encore attendre quelque peu l'évolution aux Pays-Bas. J'espère pouvoir vous en dire plus après la concertation du 24 mars. Il faut espérer que d'autres pays lèveront leur interdiction d'importer. Aucun

getreden. Dat wil zeggen dat duivenmelkers zelf hun duiven konden opleren. Dat betekent dat er nooit een ophokverplichting geweest is voor duiven of pluimvee behalve in de bufferzone Ravels-Baarle-Hertog. Een verzamelverbod is een heikel punt. Vandaar dat we proberen om het in samenspraak met de Europese Commissie zo snel mogelijk op te heffen op het moment waarop de toestand en de onderzoeken het toelaten. Het is dus nog even afwachten, vooral omdat de toestand in Nederland eigenlijk niet gunstig evolueert. We willen zeker zijn. De verdere ontwikkeling afwachtend houden we op dit moment de opties open, ook de optie van het gedeeltelijk opheffen van het verbod. Ik hoop volgende week, op 24 maart, na overleg met de Europese Commissie een en ander te kunnen aankondigen.

Ik heb het u al gezegd, het vervoer- en exportverbod op nationaal niveau is intussen opgeheven. Via de informatie die we geven hopen we natuurlijk dat de landen die op een bepaald moment een importverbod hebben uitgevaardigd het importverbod opheffen. Ik kan u dan ook bevestigen dat er op dit moment in België geen gevallen zijn vastgesteld van aviaire influenza.

cas d'influenza aviaire n'a été rapporté en Belgique.

11.03 **Arnold Van Aperen** (VLD): Mijnheer de minister, ik dank u in elk geval voor het antwoord. De duivenmelkers moeten dus nog wachten. Soms moeten ze dat 's zondagsmorgens ook doen. Het opleren is echter van enorm belang. Dat is nog verboden, niet?

11.03 **Arnold Van Aperen** (VLD): Les colombophiles doivent donc attendre. Les entraînements sont-ils également interdits?

11.04 Minister **Jef Tavernier**: Opleervluchten waarbij duiven van verschillende hokken en duivenmelkers verzameld worden zijn verboden. Zelf met een mand de eigen duiven gaan opleren zonder verzameling is echter toegelaten.

11.04 **Jef Tavernier,** ministre*:* Non. En revanche, les vols d'entraînement de pigeons appartenant à différents colombophiles sont interdits.

11.05 **Arnold Van Aperen** (VLD): De bufferzone ligt op een kilometer van bij ons en dat is dus kritiek. Normaliter wordt die op maandag vrijgegeven?

11.05 **Arnold Van Aperen** (VLD): Quand la zone tampon sera-t-elle levée? Si tout se déroule normalement, peut-on envisager qu'elle le sera lundi?

11.06 Minister **Jef Tavernier**: Wij hopen dat maandag te kunnen aankondigen.

11.06 **Jef Tavernier,** ministre: Nous l'espérons.

11.07 **Arnold Van Aperen** (VLD): Dat is duidelijk. Dank u wel.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Ontwerpen en voorstellen
Projets et propositions

12 Wetsontwerp tot hervorming van de adoptie (I) (1366/15-16)
12 Projet de loi réformant l'adoption (I) (1366/15-16)

(Geamendeerd door de Senaat / Amendé par le Sénat)
Overeenkomstig artikel 68 van het Reglement wordt geen algemene bespreking in plenaire vergadering gewijd aan een wetsontwerp dat door de Senaat naar de Kamer is teruggestuurd, tenzij de Conferentie van voorzitters anders beslist.

Conformément à l'article 68 du Règlement, les projets de loi renvoyés à la Chambre par le Sénat ne font plus l'objet d'une discussion générale en séance plénière, sauf si la Conférence des présidents en décide autrement.

12.01 **Jacqueline Herzet,** rapporteur: Monsieur le président, je renvoie au rapport écrit.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1366/15)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1366/15)**

Het wetsontwerp telt 25 artikelen.
Le projet de loi compte 25 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 25 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 25 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

13 Wetsontwerp houdende toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan bepaalde ambtenaren van de fiscale administraties ter beschikking gesteld van de federale politie (1836/5)
13 Projet de loi octroyant la qualité d'officier de police judiciaire à certains fonctionnaires des administrations fiscales mis à la disposition de la police fédérale (1836/5)

(Geamendeerd door de Senaat / Amendé par le Sénat)
Overeenkomstig artikel 68 van het Reglement wordt geen algemene bespreking in plenaire vergadering gewijd aan een wetsontwerp dat door de Senaat naar de Kamer is teruggestuurd, tenzij de Conferentie van voorzitters anders beslist.
Conformément à l'article 68 du Règlement, les projets de loi renvoyés à la Chambre par le Sénat ne font plus l'objet d'une discussion générale en séance plénière, sauf si la Conférence des présidents en décide autrement.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1836/5)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1836/5)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

14 Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 357 en 362 van het Gerechtelijk Wetboek (2310/1-4)
14 Projet de loi modifiant les articles 357 et 362 du Code judiciaire (2310/1-4)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Le **président**: Mme. Lalieux, rapporteur, renvoie à son rapport écrit.

Vraagt iemand het woord? *(Nee)*
Quelqu'un demande-t-il la parole? *(Non)*

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2310/4)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2310/4)**

Het wetsontwerp telt 4 artikelen.
Le projet de loi compte 4 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

15 Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 92 van het Gerechtelijk Wetboek (2312/1-2)
15 Proposition de loi modifiant l'article 92 du Code judiciaire (2312/1-2)

(Ingediend door / Déposée par: Yves Leterme)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

15.01 **Thierry Giet,** rapporteur: Monsieur le président, bien qu'il s'agisse d'un rapport oral, je constate que celui-ci a été distribué. La commission de la Justice du 18 mars 2003 a procédé à l'examen de cette proposition de M. Leterme modifiant l'article 92 du Code judiciaire. Actuellement, l'article 92, §1er, 4° du Code judiciaire

15.01 **Thierry Giet,** rapporteur: De Commissie voor de Justitie heeft zich op 18 maart 2003 gebogen over het wetsvoorstel van de heer Leterme tot wijziging

prévoit que les infractions relatives à l'abandon de famille et à la non-présentation d'enfants sont examinées devant une chambre à trois juges.

Selon l'auteur de la proposition, il serait beaucoup plus efficace que ces infractions soient examinées par un juge unique. Aussi, la proposition vise-t-elle à dispenser le ministère public de l'obligation d'introduire les dossiers en question devant une chambre à trois juges en prévoyant, bien entendu, la possibilité pour le prévenu de demander cette chambre à trois juges.

Lors de la discussion des articles, l'intervention des différents parlementaires a souligné l'effet dissuasif des poursuites pénales sur la base de ces infractions et ont insisté sur le bien-fondé du texte. L'expérience montre en effet que la perspective d'une condamnation pénale peut inciter les parties à agir. Les tribunaux, plutôt que d'appliquer directement la loi pénale, ajourneront dès lors automatiquement et plusieurs fois de tels dossiers, afin d'amener le prévenu sous la pression de la loi pénale, en tout cas sous la crainte d'une condamnation pénale à payer une pension alimentaire ou à respecter le droit aux relations personnelles.

Avant de conclure, je voudrais remercier les services de la commission pour la célérité avec laquelle ils ont exécuté leur travail. Je précise à l'assemblée que la proposition de loi a été adoptée sans modification à l'unanimité des membres présents.

van artikel 92 van het Gerechtelijk Wetboek.

Krachtens dat artikel worden misdrijven betreffende familieverlating en het niet-afgeven van kinderen behandeld door een kamer met drie rechters.

Het voorstel wil die misdrijven laten behandelen door één rechter, waarbij de beklaagde de mogelijkheid behoudt te vragen dat zijn zaak door drie magistraten wordt beoordeeld.

Uit de discussie is gebleken dat die strafbepalingen een ontradend effect hebben. Het vooruitzicht van een rechterlijke beslissing kan de partijen ertoe aanzetten stappen te ondernemen. De rechtbanken zullen dergelijke dossiers dus automatisch verdagen om de beklaagde ertoe aan te zetten zich naar de wet te schikken

Ik wil de commissiediensten danken voor hun inzet. Het wetsvoorstel werd - ongewijzigd - unaniem goedgekeurd.

Le **président**: Je vous remercie pour ce rapport oral, monsieur Giet.

Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? *(Non)*

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) (**2312/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2312/1)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

16 Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 31 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken (2355/1-8)
16 Proposition de loi modifiant l'article 31 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire (2355/1-8)

(Ingediend door / Déposée par: Thierry Giet)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

16.01 **Servais Verherstraeten,** rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het voorstel dat door collega Giet en enkele anderen is ingediend, spruit eigenlijk voort uit een casus van een van de Nederlandstalige burgerlijke partijen in het proces Dutroux aan wie bijstand van een tolk geweigerd werd door de kamer van inbeschuldigingstelling voor het hof van beroep te Luik. Dat heeft de indieners niet onberoerd gelaten. De wet van 15 juni 1935 staat enkel bijstand van een tolk voor een onderzoeksgerecht voor beklaagden toe, doch niet voor een burgerlijke partij. Via verschillende hervormingen hebben de burgerlijke partij en het slachtoffer reeds een betere rechtspositie gekregen. Het is logisch dat ook in de voortzetting van deze terechte evolutie het ook voor onderzoeksgerechten mogelijk moet zijn een tolk aan te bieden aan de burgerlijke partij. Er werden in het voorstel nog amendementen ingediend om de strekking ervan uit te breiden. Anderzijds diende ook collega Erdman amendementen in in het kader van de hervorming van de rechtspleging voor het Hof van assisen, ten einde ook daar de burgerlijke partij de mogelijkheid te geven om een tolk te krijgen wanneer hij of zij de taal niet machtig is of doofstom zou zijn.

De minister van Justitie ging akkoord met het ingediende voorstel en de ingediende amendementen. Dat paste volgens de minister in een moderne opvatting van strafrechtspleging, waar de rol van de beklaagde en de burgerlijke partij gelijk zijn aan mekaar. De kosten voor de tolk vallen ten laste van de Staat. Budgettair was op dit moment moeilijk in te schatten wat de consequenties van dit voorstel zouden zijn. Dit voorstel werd eenparig goedgekeurd door de commissie.

16.01 **Servais Verherstraeten,** rapporteur: Cette proposition découle de ce que la partie civile néerlandophone dans le procès Dutroux n'a pas obtenu d'interprète devant la Chambre des mises en accusation de Liège. La loi du 15 juin 1935 n'attribue d'interprète qu'à l'accusé. Cette proposition, qui s'inscrit dans une saine logique, permet aux juridictions d'instruction d'également offrir les services d'un interprète à la partie civile.

Des amendements ont été présentés pour élargir la portée de la proposition. M. Erdman a présenté un amendement tendant à permettre à la partie civile d'également demander un interprète devant la Cour d'assise lorsqu'ils ne maîtrisent pas la langue ou sont sourds-muets. Le ministre de la Justice a marqué son accord sur la proposition et les amendements. Il la situe dans le cadre d'une procédure moderne où le rôle de l'accusé et celui de la partie civile sont équivalents.

Les frais inhérents à cette mesure sont à charge de l'Etat et sont actuellement difficiles à évaluer.

La commission a approuvé la proposition à l'unanimité

16.02 **Danny Pieters** (VU&ID): Voorzitter, mijn zeer grote waardering voor het werk van de heer Giet neemt niet weg dat ik hier toch een beetje problemen heb om dit zomaar zonder enig

16.02 **Danny Pieters** (VU&ID): Je me pose tout de même des questions à propos de cette

vraagteken te laten passeren. Wij staan hier toch voor een stuk emo-wetgeving. Er is een incident geweest. Dat incident heeft via een dringende procedure aanleiding gegeven tot een vrij fundamentele, nieuwe aanpak van de positie van een aantal partijen in gerechtszaken. Ik vraag mij toch af of dit allemaal zo wel overwogen is.

Ten gronde is het mogelijk dat er veel te zeggen is voor een gelijkschakeling van bijvoorbeeld de positie van iemand die aangeklaagd is en iemand die burgerlijke partij is. Daar kan iets voor te zeggen zijn. Zoals het in het verslag uitdrukkelijk staat, zit men hier met een omkering. Terwijl men zich vroeger verontrustte over het verstaan door de rechter van de taal van de betrokkenen, draait men het nu om. Door de amendementen heeft men dit een zeer brede toepassingssfeer gegeven. Nu zegt men dat men niet weet wat dit zal kosten. Dat is juist. Zo'n voorstel kan men nooit inschatten. In die mate is dit geen geldig argument tegen want anders moet men nooit zoiets invoeren.

Daarnaast moet men zich toch eens afvragen welke procedurele gevolgen dit zal hebben. Wat gebeurt er als men niet de juiste Urdu-tolk heeft? Gaat men dan de zaak schorsen? Er is ook een enorm verschil tussen de behandeling van geschreven stukken en de behandeling van mondelinge verhandelingen. Plotseling wordt de mondelinge verhandeling veel interessanter omdat men inderdaad overal een tolk krijgt. Ik vraag me toch af of we hier niet aan overacting doen. Er is een incident geweest. Dit incident werd zwaar gemediatiseerd en men reageert zeer sterk tegen dit incident door nu in alle gevallen, op alle mogelijke wijzen en in alle instanties in die tolk te voorzien.

Misschien versta ik het slecht en ik wil mij dan ook excuseren voor het feit dat ik niet heb meegedaan aan commissiewerkzaamheden, maar dat is nu eenmaal ons lot op dit ogenblik. Dat zal hopelijk veranderen. Voor alle ondervragingen en alle acties van onderzoeks- en vonnisgerechten moet de persoon waarover het gaat, als hij persoonlijk verschijnt – als burgerlijke partij, getuige of anderszins betrokken – van een tolk worden voorzien. Ik vraag mij toch of deze Kamer ten volle bewust is van de impact die deze maatregel zal hebben, niet alleen financieel maar ook op het vlotte verloop van de rechtszaken. Ik heb daarbij toch grote vraagtekens. Ik zou graag van de minister horen welke de cijfers zijn die hij daarop plakt en welke het effect is op de procedure. Volgens mij is dit allemaal wat te weinig bekeken.

16.03 **Fred Erdman** (SP.A): Mijnheer de voorzitter, ik denk dat wij in de eerste plaats de diensten moeten danken. Ik kan, als voorzitter van de commissie, niet genoeg onderstrepen op welke manier wij ze op het einde van deze legislatuur bijna tot dwangarbeid dwingen om tijdig bepaalde zaken te regelen, rekening houdend met het feit dat dit een bicamerale materie is en dus nog door de Senaat moet worden goedgekeurd. Ik wilde mij daartoe beperken, maar de heer Pieters daagt mij enigszins uit.

Ten eerste, dit is geen "emo-reactie", want tijdens de debatten – daarom heb ik zelf amendementen ingediend – is gebleken dat collega Van Parys, indertijd in zijn functie van minister, bij de bespreking van een voorstel van de collega's Duquesne, Viseur en

proposition de loi. Ne s'agit-il pas d'un exemple d'émo-législation, à la suite d'un incident concret? En a-t-on bien soupesé toutes les conséquences?

Même si certains arguments plaident peut-être en faveur d'une mise sur un pied d'égalité de l'accusé et de la partie civile, il s'agit ici plutôt d'un renversement. Jadis, on s'inquiétait en effet de savoir si le juge comprenait la langue de la personne concernée.

Il est normal que l'on ne puisse pas encore chiffrer le coût d'une telle mesure mais a-t-on déjà réfléchi aux conséquences sur le plan de la procédure? Va-t-on suspendre un procès parce que – par exemple - on ne trouve pas d'interprète urdu? Il convient également de tenir compte du traitement différent des pièces écrites et orales.

Ne s'agit-il pas d'une réaction quelque peu excessive? La mesure s'applique en effet à la quasi totalité des procédures judiciaires. La Chambre est-elle bien consciente de la portée de cette proposition, tant sur le plan financier que sur celui du bon déroulement des procès?

Le ministre pourrait-il nous en dire plus à ce sujet?

16.03 **Fred Erdman** (SP.A): Premièrement, cette proposition de loi ne procède pas d'une réaction émotionnelle. Nous avons en effet compris, lors des débats, combien le problème avait été sous-estimé par l'ancien ministre de la Justice, M. Van Parys. Ce point n'avait toutefois pas été résolu à l'époque.

Deuxièmement, l'actualité nous a rappelé l'utilité des interprètes.

Reynders over de versoepeling van de assisenprocedure, het probleem al had onderkend. Onder de motivering dat alle partijen op gelijke voet moeten worden gesteld, hadden zij de mogelijkheid geopend om in een tolk te voorzien. Alleen werd dit niet vervolledigd, blijkbaar door de discussie indertijd.

Ten tweede, mijnheer Pieters, ik kan u uit ervaring zeggen – spijtig genoeg misschien – dat men in sommige omstandigheden voor bepaalde raadkamers en KI's nu meer het defilé van de tolken heeft, dan het defilé van de advocaten. De nood brengt dat mee.

Ten derde, de minister van Justitie kan getuigen dat hij zelf een bijzondere inspanning heeft geleverd om, met betrekking tot een school voor het opleiden van tolken, te voorzien in de financiering, die oorspronkelijk was gedragen door onder meer de Lessius Hogeschool in Antwerpen en die nu voortgezet wordt dankzij de inspanningen die de minister daarvoor levert. Wij staan voor een realiteit.

U hebt misschien gelijk, maar ik kan u dat niet kwalijk nemen, dat u bij een eerste lezing dacht dat de situatie omgekeerd was en dat dit niet meer zo was wat de rechters betreft. Wij hebben dat nog rechtgetrokken, ook in laatste instantie en dankzij de diensten, bij het herlezen van de teksten. Dit is dus opgelost door een bijkomende wijziging. Ik pleit voor de optie die wij hebben genomen – niet alleen op dit vlak, maar in vele aspecten van het strafprocesrecht – om alle partijen op gelijke voet te beschouwen. Men kan niet pleiten voor de rechten van verdediging als men niet pleit voor de verdediging van de rechten van het slachtoffer. Dat was de doelstelling.

Ik dank collega Giet om in deze het initiatief te hebben genomen, ik dank trouwens de ministers voor de ondersteuning bij het geheel van de werkzaamheden en ik dank nogmaals de diensten voor de snelle afwerking.

16.04 **Vincent Decroly** (indépendant): Monsieur le président, au cours de ces huit années de mandat qui vont bientôt s'achever, cela ne m'a pas été donné souvent de baigner dans l'unanimité à peu près générale et je ne vais pas m'en priver, en tout cas pour quelques instants. Ceci répond à un besoin, c'est un besoin pressant, urgent depuis plusieurs années et qui a trait à la mise sur un pied d'égalité des parties privées aux procès. On vient d'une situation où, comme le consacre la Convention européenne des droits de l'homme, le principe d'égalité des armes, si on en gratte un peu le vernis, s'avère être surtout un principe d'équité et de procès équitable entre l'inculpé, singulièrement l'inculpé détenu, d'une part et, d'autre part, la puissance publique et les autorités de poursuite. Il faudra évoluer progressivement vers une extension de ce principe d'égalité des armes et de procès équitable, vers une idée d'égalité entre les différentes parties privées, à savoir la partie civile et la personne inculpée. Je pense que ceci en procède un petit peu, même si c'est très modestement. En effet, il s'agit d'un aspect extrêmement ponctuel de la procédure mais c'est un aspect nécessaire. J'ai toujours dit que quand on pouvait grappiller un centimètre, même quand il y a des kilomètres à rattraper et parfois des décennies à compenser, quand quelque chose progresse ne fût-ce que d'un centimètre dans le bon sens, mon job ici est de l'appuyer, en tout cas dans la mesure où le programme sur lequel j'ai été élu me le

Troisièmement, le ministre de la Justice a consenti des efforts en matière de financement des écoles chargées de la formation des interprètes judiciaires.

Le renversement apparent qu'évoquait M. Pieters à l'instant a été rectifié en dernière instance. Cela vaut donc également pour les juges. Je suis favorable à l'option que nous avons privilégiée, à savoir l'égalité de traitement pour toutes les parties.

Je remercie M. Giet pour son initiative, le ministre pour son soutien et les services de la Chambre pour la diligence dont ils ont fait preuve.

16.04 **Vincent Decroly** (indépendant): Ik denk dat dit voorstel tegemoet komt aan een dringende noodzaak om de partijen in een gerechtelijk proces op gelijke voet te behandelen. We moeten evolueren naar het principe dat de burgerlijke partij en de beschuldigde over gelijke middelen beschikken.

Met voorliggende tekst wordt een klein stapje in de goede richting gezet, maar ik betreur dat men nog steeds deze techniek aanwendt, terwijl iedereen destijds bereid was de strafrechtspleging verder te hervormen. In dit verband heb ik voorstel nr. 1154 ingediend, maar dat werd drie jaar lang in de ijskast gezet.

Ik zal dit voorstel dus goedkeuren

commande.

Ceci dit, je terminerai rapidement en disant que ces quatre dernières années, nous nous sommes attelés à respecter des engagements pris à l'unanimité sur ces bancs à la fin de la législature précédente, en élaborant ce qu'on a appelé un grand Franchimont. L'expression n'est pas neutre ni insignifiante puisqu'elle avait été inventée par l'actuel ministre de la Justice. À cette même tribune et à la fin de la précédente législature, face à la petite réforme de la procédure pénale qui avait pu être arrachée en 1998, il avait dit que c'était un bon projet mais qu'il fallait reconnaître tous ensemble que c'était un petit projet Franchimont par rapport à l'ampleur des attentes et même des besoins dans notre société. Je veux simplement regretter ici qu'au terme de ces quatre années, on en soit toujours à la technique des petits, voire des très petits pas, alors que, pourtant, dans des débats, dans des déclarations et des engagements d'avant les élections précédentes, tout le monde était d'accord sur l'idée d'aller plus loin et plus profondément en matière de réforme de la procédure pénale.

Par exemple, j'avais déposé une proposition qui, sans être révolutionnaire, me paraissait plus structurée et me semblait répondre à la source et de manière transversale à une série de problèmes. C'est celle qui porte le numéro 1154. Elle est restée trois ans au frigo. Je regrette que personne n'ait eu suffisamment conscience des engagements qui avaient été pris dans la majorité sortante pour accepter qu'elle puisse un jour être mise à l'ordre du jour de la commission de la Justice, pas même le président Erdman.

Ceci dit, je voterai cette proposition. Je terminerai par une remarque à l'adresse de M. Pieters. Si parmi les nombreux députés qui composent cette Chambre, il y en a certains qui ne peuvent pas être suspects de légiférer sous l'emprise de l'émotion, Thierry Giet doit certainement être de ceux-là.

16.05 **Thierry Giet** (PS): Monsieur le président, je voudrais d'abord remercier les services qui, effectivement, ont dû travailler rapidement mais aussi la commission.

Je suis aussi très sensible à l'appréciation élogieuse que je viens d'entendre.

Il faut évidemment reconnaître que c'est une actualité un peu désagréable qui est à l'origine de cette proposition de loi.

Je pense qu'il n'a été agréable pour personne de constater qu'une victime, et non la moindre, était quelque peu désemparée au sortir d'une audience.

Il appartenait donc au Parlement ou du moins à la Chambre des représentants de réagir rapidement et de tenter de corriger ou de combler une lacune qui, objectivement, était quelque peu passée inaperçue. C'est à travers un dossier médiatique que nous avons eu l'occasion de travailler.

Il faut donc fort modestement apprécier notre travail, tout en se disant que nous faisons sans doute oeuvre utile mais en reconnaissant aussi qu'on ne fait pas d'omelette sans casser d'œufs

en om in te gaan op wat de heer Pieters opmerkte, zou ik willen zeggen dat de heer Giet behoort tot die kamerleden die er niet van kunnen worden verdacht zich bij het opstellen van wetten door hun emoties te laten leiden.

16.05 **Thierry Giet** (PS): Ik wil vooreerst de diensten van de Kamer en de commissie danken voor het verrichte werk.

Men kan niet anders dan toegeven dat voorliggend voorstel er is gekomen naar aanleiding van een pijnlijke gebeurtenis die uitvoerig in de media aan bod is gekomen. Een - welbekend - slachtoffer verliet totaal ontredderd de rechtszaal. De Kamer diende snel te reageren en moest trachten in die leemte te voorzien. Er moest een politieke keuze worden gemaakt. Dat werk moet nog worden voortgezet en in dat verband kan het voorontwerp van "de grote Franchimont" een grote verbetering meebrengen.

Daarover zal het nieuwe

et que si au XXIème siècle, nous voulons une procédure pénale qui soit respectueuse de toutes les parties, c'est sans doute en payant le prix à un moment donné.

Il est clair qu'il y a là un choix politique à faire.

C'est aussi, très clairement, un travail à poursuivre, que ce soit au niveau de l'accès à la justice ou au niveau du travail en faveur de l'égalité des parties au procès.

Je pense pouvoir dire qu'une première lecture de l'avant-projet de réforme du Code de procédure pénale, appelé le "grand Franchimont" – quoique je n'aime pas cette expression –, peut améliorer beaucoup les choses.

Le travail parlementaire apportera sans doute des modifications, mais les grandes lignes de ce texte me paraissent aller dans le bon sens. C'est incontestablement un chantier pour le futur parlement et j'émets l'espoir qu'à partir du 19 mai ou dans les jours qui suivront, on pourra entamer ce travail en faveur d'une procédure pénale du XXIème siècle.

Parlement zich moeten buigen, en wij hopen dat dat snel na de verkiezingen kan gebeuren zodat wij kunnen beschikken over een strafrechtspleging zoals die er in de 21ste eeuw moet uitzien.

16.06 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega's, men heeft daarstraks aangehaald dat het eigenlijk een reactie is op een zaak die zich in de praktijk heeft voorgedaan. Sommigen hebben zelfs het woord lacune gebruikt. Het is een lacune die in de wet bestaat. Het is namelijk zo dat naar aanleiding van een behandeling van een zaak voor onderzoeksgerechten de benadeelde, burgerlijke partij – alhoewel ze is bijgestaan door een advocaat – niet is bijgestaan door een tolk en toch kan worden geconfronteerd met een taal die ze niet begrijpt.

Ik zou daarop het volgende willen antwoorden. Zowel mijn voorgangers als ikzelf waren zich bewust van dit probleem. We hebben stappen ondernomen om te zorgen voor een vertaling met betrekking tot de bijstand van de slachtoffers. Het beste bewijs is dat wanneer de zaak voor de correctionele raadkamer behandeld was geweest, deze partijen effectief waren bijgestaan door een tolk. Het liet zich ook voorzien dat dit in graad van hoger beroep voor de Kamer van Inbeschuldigingstelling het geval zou zijn. Het is anders gelopen. Ik bekritiseer de gevelde uitspraak niet. Dat is niet mijn rol en taak. Er kan alleen worden gezegd dat alle elementen in acht waren genomen om tot een oplossing te komen behoudens de wetswijziging.

Er wordt nu een wetswijziging voorgesteld. Dit is een initiatief dat door de parlementsleden genomen is. Ik heb dat volop ondersteund in de uitwerking ervan. Ik zou ook willen reageren op het volgende. Wanneer er op een bepaald ogenblik gezegd wordt dat men eigenlijk niet zo heel veel doet voor de slachtoffers, dan zeg ik dat er bijzonder veel gewijzigd is voor de slachtoffers. Ten eerste, in de voorwaarden voor de voorwaardelijke invrijheidstelling worden ze ingelicht en mogen ze opmerkingen maken. Ten tweede, het strafdossier is nu beschikbaar aan een verminderd tarief. Het is beschikbaar aan 0,25 eurocent per blad. Dat is ook een belangrijke tegemoetkoming. Ten derde, er zijn een aantal vergoedingen die worden uitgekeerd aan slachtoffers die opgetrokken zijn. Dat gebeurde allemaal als gevolg van parlementaire initiatieven.

16.06 **Marc Verwilghen**, ministre: Cette proposition de loi constitue en effet une réaction à un cas concret qui a mis en évidence une lacune de la loi, à savoir que lors de l'examen d'un dossier devant les juridictions d'instruction, la partie lésée n'est pas assistée par un interprète alors qu'elle peut être confrontée à une autre langue nationale. Mon prédécesseur et moi-même étions conscient du problème.

Je soutiens la modification de la loi proposée. Ces dernières années, de nombreux changements ont été apportés en faveur des victimes.

Il me reste deux observations à formuler. D'une part, il faut trouver suffisamment d'interprètes. Bien des efforts ont déjà été déployés à cet égard. D'autre part, il faudra fournir une contrepartie budgétaire qui est toutefois difficile à évaluer. Quoi qu'il en soit, l'opération restera maîtrisable sur le plan budgétaire. La loi pourra donc certainement être mise en œuvre.

Ik heb twee opmerkingen. Ik kom hier ook tegemoet aan vragen die gesteld zijn door collega Pieters. De rapporteur, de heer Verherstraeten is volledig geweest in zijn verslag. Hij verwees naar twee problemen die zich in de praktijk stellen. Men moet ten eerste voldoende tolken vinden. Ik heb daarover gezegd dat er belangrijke inspanningen worden geleverd. Ze zijn trouwens aangehaald door de voorzitter van de commissie voor de Justitie. Men heeft nu een reserve. Men heeft die kunnen uitbouwen met mensen die het diploma hebben om te mogen tolken op gerechtelijk niveau. Dat is een belangrijke stap voorwaarts.

Ten tweede, dit zal natuurlijk een budgettaire weerslag hebben. Laten we duidelijk zijn. Men kan moeilijk voorzien wat deze budgettaire weerslag zal zijn. Dit zal zich vooral vertalen in de ingewikkelde zaken. Partijen van een andere taalrol zullen daar wensen gebruik te maken van een tolk. Ook dit is een realiteit van de dag van vandaag. Ik kan er geen cijfer opplakken. Ik denk echter niet dat dit van aard zal zijn om een groot onevenwicht dat budgetmatig oncontroleerbaar zou zijn, tot stand te brengen. Ik denk dat we daar ook voldoende garanties hebben met de goedkeuring van deze wet. Het zal ook in de praktijk kunnen worden uitgevoerd.

De **voorzitter**:
Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? *(Non)*

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2355/5)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2355/5)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering en de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken wat betreft de vertalingen van mondelinge verklaringen".
L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant le Code d'instruction criminelle et la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire en ce qui concerne la traduction de déclarations verbales".

Het wetsvoorstel telt 7 artikelen.
La proposition de loi compte 7 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement a été déposé.

16.07 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil de minister of aan een van de collega's die het mee heeft ingediend, vragen wat het gevolg zal zijn van de inschakeling van een tolk of van het recht om zijn taal te gebruiken bij alle mogelijke verklaringen voor de taal waarin uiteindelijk de akten worden opgesteld. Wordt een proces-verbaal opgesteld of een verklaring

16.07 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Quelle conséquence l'article 4 aura-t-il sur la langue dans laquelle les différents actes sont dressés?

afgenomen in de taal van de agent? Verloopt enkel de communicatie in de taal van de betrokkene, bijvoorbeeld van degene die een klacht indient, of is het ganse document sowieso in de taal van degene die klacht indient? Dat is mij niet helemaal duidelijk.

16.08 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, het spreekt voor zich dat de procedure wordt gevoerd in de taal van de dader. Dat is in het verleden altijd zo geweest. Dat blijft ook zo, tenzij de feiten hebben plaatsgevonden in een bepaald landsgedeelte waar de gangbare taal het Nederlands of het Frans is. Wat dat betreft, wordt door deze tekst geen onduidelijkheid gecreëerd. Alles blijft dus bij het oude.

16.08 **Marc Verwilghen,** ministre: Comme par le passé, la procédure se déroulera dans la langue de l'auteur des faits. En l'occurrence, rien ne change.

De artikelen 1 tot 7 met tekstcorrecties worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 7 avec corrections de texte sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Monsieur Giet, je dois souligner le fait que cette proposition a été déposée le 12 mars, qu'elle est passée en commission et qu'elle sera votée ce 20 mars. Ce n'est pas mal du tout!

17 Voorstel van resolutie betreffende het eindverslag van de Commissie Basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden en het voorstel van basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden (2317/1-2)
17 Proposition de résolution relative au rapport final de la Commission "loi de principes concernant l'administration pénitentiaire et le statut juridique des détenus" (2317/1-2)

(Ingediend door / Déposée par: Fred Erdman, Geert Bourgeois, Hugo Coveliers, Martine Dardenne, Jacqueline Herzet, Guy Hove, Karine Lalieux, Fauzaya Talhaoui, Tony Van Parys)

Bespreking
Discussion

De bespreking is geopend.
La discussion est ouverte.

De **voorzitter**: De heer Van Parys verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

17.01 **Jacqueline Herzet** (MR): Monsieur le président, si je tiens à m'exprimer cet après-midi, c'est pour témoigner de l'importance que l'ensemble des membres de la commission ont accordée à ce sujet et à cette proposition de résolution.

Monsieur le président, monsieur le ministre, mes chers collègues, d'emblée je tiens à remercier, au nom de la commission de la Justice, le professeur Dupont et ses collaborateurs pour le travail considérable qu'ils ont effectué. Le document transmis par la commission "loi de principes concernant l'administration pénitentiaire et le statut juridique des détenus" est un document volumineux, particulièrement fouillé et probant. Le droit pénitentiaire belge se caractérise par l'absence de toute base légale solide. Depuis toujours, c'est le pouvoir exécutif qui prend les mesures concrètes pour l'application des peines privatives de liberté et la détermination du statut juridique des détenus.

Comme le signalait le professeur Dupont lors de la remise officielle

17.01 **Jacqueline Herzet** (MR): Ik dank professor Dupont voor zijn werk in het kader van de basiswet gevangeniswezen. Zijn conclusie is dat het Belgische strafrecht op geen enkele wettelijke grondslag stoelt, en altijd door de uitvoerende macht naar goeddunken werd ingevuld. De wetgever moet zijn verantwoordelijkheid op zich nemen, want hij alleen kan preciseren welke rechten er bij de strafuitvoering behouden of ingeperkt moeten worden.

Ik deel dat standpunt, want hoe kunnen we hopen dat een

de son rapport final, le législateur est invité à assumer une responsabilité inéluctable sur le plan juridique et sur le plan de la politique judiciaire dans une matière complexe qui a été trop longtemps – c'est vrai – le souci exclusif du pouvoir exécutif et de l'administration pénitentiaire. Il concluait sur ce point: "c'est non seulement le devoir du législateur mais c'est aussi à lui, et à lui seul, qu'il appartient de préciser les droits qui seront maintenus pendant la détention et ceux qui seront restreints". Le législateur – c'est-à-dire nous, mes chers collègues – doit donc également déterminer les obligations auxquelles les instances chargées de l'application de la peine privative de liberté seront tenues en ce qui concerne les nécessités et les besoins auxquels le détenu ne peut répondre par lui-même en raison des restrictions qui lui sont imposées. Bien entendu, je rejoins ce point de vue. Il revient au Parlement de combler ces vides juridiques car, comment peut-on espérer qu'un détenu, une fois libéré, se conduira selon la norme quand il est dans une situation de non-droit pendant des années et des années?

Le texte remis par le professeur Dupont ne règle pas uniquement le statut juridique interne du détenu mais formule des propositions concrètes quant au contenu et à l'exécution des peines privatives de liberté. Il s'agira donc de trouver un équilibre entre la sécurité, la préparation à la réinsertion et l'exécution de la peine privative de liberté, orienté vers la réhabilitation et la réparation.

Le groupe MR porte une attention toute particulière à l'approche centrée sur la réparation, c'est-à-dire une approche dans laquelle sont mis en évidence les besoins et les nécessités des victimes. Dans le cadre de l'exécution des peines privatives de liberté, les auteurs ne sont placés devant leurs responsabilités que de manière insuffisante ou inappropriée. Un des objectifs majeurs de l'introduction de la notion de réparation dans la politique d'exécution des peines privatives de liberté et la politique pénitentiaire est, bien entendu, la réparation du préjudice subi par les victimes. Les détenus doivent avoir la possibilité de prendre conscience des conséquences de leurs actes pour eux-mêmes, pour leurs familles, leur environnement proche, pour les victimes et pour la société au sens large du terme. Donc, la possibilité doit leur être donnée d'assumer leurs responsabilités envers les victimes.

Paraphrasant le professeur Dupont, je pourrais dire que la détention dans le sens d'une réparation, doit être considérée comme le grand défi en matière d'exécution des peines privatives de liberté et de politique pénitentiaire. Pour le condamné, une détention axée sur la réparation peut favoriser une confrontation avec la signification et les implications du délit et l'encourager à prendre ses responsabilités. A cet égard, le plan individuel de détention constitue un élément essentiel car il permettra et encouragera le condamné à participer à des activités orientées vers la réparation.

J'en viens maintenant à la proposition de résolution qui vous est soumise ce jeudi.

Les auteurs de la proposition de résolution – M. le président De Croo les a cités à l'instant – indiquent dans les développements que: "définir le cadre légal de la privation de liberté n'est pas une matière purement technique. Il s'agit également d'une question d'éthique qui consiste à s'interroger sur l'incidence sur le détenu de la sanction la

gedetineerde die weer op vrije voeten gesteld wordt, de wet zal naleven als hij zelf in een toestand van rechteloosheid heeft verkeerd?

De MR is voorstander van een aanpak waarin de detentie benaderd wordt uit het oogpunt van het herstel. De dader wordt niet genoeg op zijn verantwoordelijkheid gewezen. De gedetineerde moet zich bewust worden van de gevolgen van zijn daden, en zijn verantwoordelijkheid tegenover de slachtoffers op zich nemen.

Het individuele detentieplan is een fundamenteel gegeven van die enorme uitdaging die de op herstel gerichte detentie vertegenwoordigt.

Zoals uit de toelichting blijkt is het statuut van de gedetineerde niet enkel een technische kwestie, maar heeft het ook ethische implicaties waarbij voor het Parlement een rol is weggelegd.

Jammer genoeg beschikte de commissie Justitie niet over voldoende tijd om haar reflectie tot een goed einde te brengen. Ze zag zich genoodzaakt een minimalistisch standpunt in te nemen en zodoende enkel de krachtlijnen van het verslag van professor Dupont en van het voorstel van basiswet aan te nemen. De bespreking van dit voorstel werd verschoven naar de volgende wetgevende periode. Het verslag van de commissie Holsters over het extern statuut van de gedetineerde zal dan ook op dat ogenblik moeten worden besproken en de nieuwe aan te wenden middelen zullen nog moeten worden vastgelegd.

Ik hoop dat de commissie Justitie zich zo kan organiseren dat ze haar werkzaamheden tot een goed einde kan brengen.

Ik bevestig dus zowel mijn

plus lourde prévue par notre société pour réprimer le comportement transgressif".

Le Parlement doit jouer pleinement son rôle en la matière en se basant sur l'avis extrêmement fouillé rendu par la commission Dupont. Mais il faut bien admettre hélas – et je dois bien l'avouer ici, mes chers collègues – que malgré son souhait, la commission de la Justice n'a pas pu mener jusqu'à son terme cette indispensable réflexion et n'a pas pu assumer correctement cette responsabilité, faute de temps sans doute, agenda trop serré et trop souvent bousculé par les uns et les autres.

La commission a par conséquent adopté une position minimaliste en marquant son accord sur les principes directeurs énoncés dans le rapport final de la commission Dupont et dans la proposition de loi de principe. C'était une de nos priorités mais, malgré le temps et l'énergie consacrés par la commission – je rappelle le nombre d'auditions, le nombre de nos réunions –, elle a échoué et a renvoyé l'examen du rapport et de la proposition à la prochaine législature.

Face à ces constats, je ne peux exprimer que des regrets, mes regrets envers toutes les personnes intéressées.

Nous léguons quand même un héritage important. Au cours de la prochaine législature, le Parlement sera de nouveau amené à assumer ses responsabilités en matière de politique d'exécution des peines privatives de liberté et de politique pénitentiaire. Le travail à venir sera considérable. En plus des propositions formulées par la commission Dupont, le Parlement devra également examiner les propositions de la commission Holsters concernant le statut juridique externe des détenus. Je formule donc le vœu que la future commission de la Justice arrive à organiser ses travaux de manière à examiner en profondeur les propositions qui seront présentées. Il reviendra à ses membres d'arrêter un agenda strict et de mener cette réflexion jusqu'à son terme.

Le professeur Dupont nous a remis un document remarquable. Bien entendu, certaines options choisies par la commission "loi de principes" et qui traduisent la volonté de cohérence intellectuelle par rapport aux principes directeurs devront être discutées. Un document existe et doit être constaté et rentabilisé par le Parlement, afin qu'il assume une responsabilité qu'il a laissée depuis de trop longues années au pouvoir exécutif.

Ce souhait vaut également pour les propositions que fera la commission Holsters pour ce qui concerne le statut juridique externe des détenus. Cette commission finalise son rapport qui, je l'espère, monsieur le ministre, pourra encore être transmis au Parlement avant la fin de cette législature.

La mise en œuvre concrète des options contenues dans le document préparé par la commission Dupont nécessitera un débat général car divers éléments risquent de réduire ces options à des déclarations – bien entendu, c'est tellement souvent comme cela – uniquement de principe. Je pense notamment à l'insuffisance des moyens en termes de personnel, de budget et d'équipement. A situation nouvelle, moyens nouveaux, en tout cas nous l'espérons tous.

ontgoocheling als mijn hoop voor de toekomst.

Il conviendra également de mener une réflexion globale sur d'autres aspects tels que les solutions à apporter à la problématique de la surpopulation pénitentiaire. Si cette problématique n'est pas réglée lors de la mise en œuvre des options arrêtées par la commission Dupont, tous les efforts auront été vains. Comment individualiser l'exécution de la peine privative de liberté, l'orienter vers la réparation si la surpopulation pénitentiaire rend toute réforme innovatrice impossible ou inopérante?

Je vais conclure en disant, monsieur le président, monsieur le ministre, mes chers collègues, que je confirme bien entendu ma déception mais aussi tous mes espoirs pour l'avenir. D'autres que nous feront aboutir cet important dossier que nous avons préparé et l'essentiel, c'est qu'il aboutisse enfin.

17.02 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zoals reeds aangekondigd zal het Vlaams Blok deze resolutie over het eindverslag-Dupont over het gevangeniswezen niet goedkeuren. Mijn fractie kondigt nu reeds aan dat wij tijdens de volgende legislatuur op een zeer krachtige wijze oppositie zullen voeren tegen de uitwerking ervan. Tijdens de komende campagne zullen we aan de bevolking duidelijk maken met wat voor luchtfietserij men zich hier bezighoudt, niet alleen de meerderheidspartijen maar ook alle andere partijen met uitzondering van het Vlaams Blok.

Ik beklemtoon dat het Vlaams Blok niet gekant is tegen het principe van een basiswetgeving inzake het gevangeniswezen waarbij elementaire rechten gecodificeerd worden ten behoeve van de gedetineerden. Daar kan niemand tegen zijn. Integendeel, het is merkwaardig en bevreemdend dat deze problematiek nog steeds in de schemerzone zit en geregeld moet worden via rondzendbrieven en reglementen.

Ons verzet is ingegeven door de zogenaamde leidinggevende principes van het eindverslag en van het wetsvoorstel dat eruit voortvloeit die getuigen van een haast wereldvreemde visie op het gevangeniswezen. Alles staat immers in het teken van het beperken van de zogenaamde detentieschade en het extreem verzachten van de impact van de gevolgen van de gevangenisstraf. In de visie van professor Dupont die door alle andere partijen wordt overgenomen, moet de gevangenisstraf herleid worden tot de organisatie van het komen en gaan van de gedetineerde. Voor al het overige moet het leven van de gevangene zo identiek mogelijk zijn aan een leven erbuiten. Sommige voorstellen zijn zodanig aberrant en stuitend dat de mensen geschokt en diep verontwaardigd reageren als men hen erover spreekt. Ik heb het over het recht op arbeid tegen een tarief dat vergelijkbaar is met de buitenwereld, het recht op werklozensteun als er te weinig arbeid is en het recht om betaald te worden als men cursussen volgt. Voor het Vlaams Blok moet het leven in de gevangenis, zeker in het basisregime, juist sterk verschillen van het gewone leven. Het eerste kenmerk van een gevangenis moet nog altijd zijn dat het ontradend en afschrikkend werkt zodat mensen alles in het werk stellen om te vermijden dat ze ooit in de gevangenis terechtkomen of er opnieuw in terechtkomen. De bevolking, de slachtoffers van de samenleving schreeuwen niet om wraak maar vragen wel om vergelding en boetedoening. Bijgevolg moeten er duidelijke en strenge grenzen zijn aan het comfort en de persoonlijke

17.02 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Le Vlaams Blok n'adoptera pas cette résolution. Au cours de la prochaine législature, nous mènerons d'ailleurs une opposition ferme contre sa mise en œuvre. Nous ne sommes pas a priori opposés à une loi de principes concernant l'administration pénitentiaire mais le contenu de cette résolution est effarant. Il s'agit de l'illustration de la philosophie fondamentale de ce gouvernement concernant la peine de prison. L'actuelle politique pénitentiaire ne vise qu'à limiter les dommages liés à la détention. Un condamné entre en prison et la quitte plus tard. Entre ces deux moments, la vie en prison doit ressembler le plus possible à la vie en dehors de la prison. On veut donc donner au prisonnier le droit au travail, avec un salaire proche de celui versé à l'extérieur de la prison. Les allocations de chômage doivent également être garanties, s'il n'y a pas suffisamment de travail. Il s'agit là de mesures qui heurtent une grande majorité de la population.

Pour le Vlaams Blok, la vie en prison doit précisément être aussi différente que possible de la vie à l'extérieur de celle-ci. Le régime doit être sévère et sobre. La prison doit faire peur et doit véritablement être une sanction.

Excepté le dossier relatif à la délinquance juvénile, ce dossier

vrijheid van gedetineerden.

Collega's, ik denk niet dat velen me zullen tegenspreken als ik stel dat het gevangenisbeleid van de uittredende justitieminister zijn allerzwakste dossier is na de kwestie van de jeugdcriminaliteit en het jeugdsanctierecht. De voorbije 4 jaar is er inzake het gevangeniswezen alleen maar gepalaverd en aangemodderd. Er is geen wetgeving inzake de externe rechtspositie van de gedetineerden. Er is geen strafuitvoeringsrechtbank gekomen. Terroristen die nooit hadden mogen vrijkomen, lopen vandaag weer vrij rond. Er waren voortdurend stakingen en acties van het personeel, recent nog die van de elektronische bewaking. Aan hun gerechtvaardigde eisen werd slechts in zeer beperkte mate tegemoetgekomen. Er zijn geen wetswijzigingen gekomen in verband met de geïnterneerden. Hun situatie is nog steeds even schrijnend als 4 jaar geleden. De wet op de verscherpte controle inzake de vrijlatingen is er niet. Gelukkig is de quotaregeling die in diezelfde wet vervat zit er evenmin gekomen. Sancties voor de gevangenisdirecteurs die gedetineerden in overtal opsluiten zijn er gelukkig nog niet. Het was echter wel de bedoeling dat die er zouden komen. Intussen is met de gestegen criminaliteit ook de overbevolking alleen maar toegenomen. Tegen beter weten in weigert deze regering daaruit de nodige conclusies te trekken en het aantal gevangeniscellen drastisch uit te breiden. Zelfs de broodnodige extra gevangenis van Antwerpen mag en kan er niet komen. Dat werd deze middag nog eens bevestigd. Ook op dit vlak heeft de regering de cipiers en de gehele bevolking alleen maar zand in de ogen gestrooid.

We mogen echter niet zeggen dat de minister niets heeft gedaan inzake het gevangenisbeleid. Heeft hij immers niet het belangrijke initiatief genomen om een voetbalcompetitie te lanceren tussen de diverse gevangenissen? Voorwaar een innovatie waarop heel het land zat te wachten!

Het is duidelijk, net zoals bij de twee vorige regeringen, dat het gevangenisbeleid nog steeds het stiefkind van Justitie is. Deze regeringen en hun ministers van Justitie werden gedreven door een verschrikkelijke aversie voor de gevangenisstraf die alleen maar het ultimum remedium mag zijn. Als zij wordt uitgesproken moet alles in het werk worden gesteld opdat zij niet of slechts in zeer beperkte mate wordt uitgevoerd. En dat allemaal omdat men vertrekt vanuit een volkomen verkeerde filosofie van de gevangenisstraf. Ter illustratie citeer ik minister Verwilghen die in zijn eerste veiligheidsplan schreef: "Het enige tastbare effect van de gevangenisstraf is de neutralisering van de delinquent, een effect dat bovendien relatief is aangezien het slechts geldt voor de duur van de vrijheidsberoving".

Voor het Vlaams Blok moet worden afgestapt van het inerte en verlammende beleid dat wij vandaag kennen. Er moet worden gebroken met de reductionistische filosofie die straffen alsmaar meer wil inkorten. De minachting voor de strafrechter en zijn beslissing moet verdwijnen en de gevangenisstraf moet geherwaardeerd worden. Dat wil zeggen dat er veel meer middelen voor het gevangeniswezen moeten worden aangewend, zowel voor de uitbreiding van de capaciteit als voor de uitwerking van een meer zinvolle detentie.

est celui qui révèle le plus de faiblesses au palmarès du ministre de la Justice sortant. Des promesses n'ont pas été tenues, le personnel mène une grève après l'autre, des criminels qui n'auraient jamais dû être libérés circulent et les prisons sont toujours surpeuplées. La criminalité croissante ne fait qu'aggraver le problème du manque de place. Toutefois, même une indispensable deuxième prison à Anvers ne voit pas le jour. Le seul mérite de ce ministre est qu'il a mis sur pied une compétition de football entre les prisons.

La politique carcérale est le parent pauvre de la Justice depuis des années déjà. La peine d'emprisonnement est considérée comme un pis-aller. Ce gouvernement n'y croit tout simplement pas. Dans son premier plan de sécurité, le ministre Verwilghen expliquait que l'unique mérite de la peine carcérale est la neutralisation temporaire d'un délinquant, rien de plus. Le Vlaams Blok veut revaloriser la peine de prison. L'objectif consiste à en faire une période de détention utile, ce qui requiert des moyens supplémentaires que ce gouvernement ne veut toutefois pas dégager. Le ministre Verwilghen n'a jamais eu le courage de s'y opposer. Pour ce gouvernement, le ministre Verwilghen et la justice ne devaient tout simplement pas être des priorités.

Hier raken wij natuurlijk de zwakste plek van de minister van Justitie. Er mochten geen middelen bijkomen, Justitie mocht geen prioriteit worden en deze minister ontbrak de moed om zich daartegen te verzetten.

17.03 **Josy Arens** (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, la proposition de résolution qui nous est soumise vise deux objectifs: d'une part, que soient approuvés les principes contenus dans la proposition de loi réglant le statut interne du détenu et, d'autre part, que ces signataires s'engagent à examiner cette proposition de loi prioritairement au cours de la prochaine législature.

Pourtant, la proposition de loi réglant le statut interne du détenu est sur nos bureaux depuis un certain temps déjà, ainsi que l'a fait remarquer Mme Herzet. Cette proposition est le fruit d'un travail considérable accompli sous la houlette de M. le professeur Dupont, dont je salue ici la persévérance. Le travail accompli est de qualité. Nous nous étions réjouis de voir inscrire à l'examen de la commission de la Justice cette proposition de loi. Nous avions espéré, monsieur le président, voir aboutir ce dossier. Nous y avons travaillé et nous n'avons eu de cesse que de faire avancer les débats.

Hélas, votre majorité en a décidé autrement et le dossier a été renvoyé aux calendes grecques. Parfois, j'avais l'impression que le président freinait et que le ministre calait ou l'inverse, mais le résultat est là. Comme je l'ai dit, cette proposition a été renvoyée aux calendes grecques, au grand désespoir, non seulement de celles et de ceux qui avaient fourni ce travail immense mais aussi des acteurs de terrain, dont les attentes sont pourtant considérables, nous en sommes tous conscients.

Nul d'entre nous n'ignore la situation désastreuse de nos prisons. Nous n'avons pas signé la proposition de résolution qui nous a été présentée, parce que nous ne souhaitons pas cautionner l'attitude d'une majorité sortante qui, sous des dehors de bon aloi et des effets d'annonce auxquels nous sommes aujourd'hui habitués, a manifesté son absence totale de volonté de voir aboutir un projet dont l'importance ne peut être niée.

Les principes dégagés par la proposition de loi nous tiennent à cœur et nous entendons les défendre. Nous ne voterons pas, tout à l'heure, en faveur de la proposition de loi tout simplement parce qu'elle constitue, à nos yeux, de la part de la majorité sortante, un véritable pied de nez aux acteurs du terrain et aux membres du groupe de travail qui ont conçu les principes contenus dans la proposition de loi.

Par contre, nous nous engageons à proposer et à défendre cette proposition dès le début de la prochaine législature, mais sans cosigner la proposition de résolution, parce qu'il est inacceptable que, durant les quatre années qui viennent de s'écouler, nous n'avons pas réussi à arriver au bout de notre travail.

17.04 **Vincent Decroly** (indépendant): Monsieur le président, ceci est bien un enterrement de dernière classe; ne nous y trompons pas et n'essayons pas de nous convaincre nous-mêmes du contraire!

17.03 **Joseph Arens** (cdH): Dit voorstel van resolutie heeft een dubbele doelstelling: enerzijds streeft het de goedkeuring na van de beginselen vervat in het wetsvoorstel tot regeling van de rechtspositie van de gedetineerden, anderzijds verbinden de indieners zich ertoe deze wet prioritair te behandelen tijdens de volgende zittingsperiode.

Het wetsvoorstel tot regeling van de rechtspositie van de gedetineerden ligt nochtans al lang ter tafel. De heer Dupont heeft uitstekend werk geleverd. Wij hadden gehoopt dat dit dossier zou worden afgehandeld. Uw meerderheid besliste daar helaas anders over: ondanks de hoge verwachtingen van de mensen in de praktijk wordt de behandeling van het dossier uitgesteld tot sint-juttemis.

We hebben het voorstel van resolutie niet mede ondertekend, omdat we de houding van deze meerderheid, die enkel maatregelen in het vooruitzicht stelt, niet willen dekken. De beginselen die vervat zijn in het wetsvoorstel tot regeling van de rechtspositie van de gedetineerden liggen ons nochtans na aan het hart. Zonder de resolutie te ondertekenen, verbinden we ons ertoe te ijveren voor de goedkeuring ervan van bij het begin van de volgende zittingsperiode.

17.04 **Vincent Decroly** (onafhankelijke): Laten we duidelijk zijn: dit is een begrafenis

C'est l'enterrement de dernière classe d'un projet, qui était devenu proposition, mais c'est aussi, et cela m'inquiète encore plus, la consécration de la capacité de plus en plus faible de notre assemblée à légiférer autrement que par petits bouts de lois.

Pourtant, les enjeux sont énormes. Tout au long de ces huit années de mandat, j'ai reçu des lettres de personnes détenues, lettres qui sont souvent la trace brute, parfois mal écrite, mais dont l'émotion et la sensibilité percent les mots et vont bien au-delà de ce qui est sur le papier.

Je voudrais vous citer deux courts extraits.

"Au moment où l'on descendait les escaliers pour entrer dans la fourgonnette, il y avait plusieurs gardiens en haut de l'escalier. Au moment où je suis arrivé au bas de celui-ci, j'ai entendu des cris et des bruits de coups. Je me suis retourné et j'ai vu la porte en haut de l'escalier fermée. Après quelques secondes, ils ont lancé un jeune Marocain en bas des escaliers. Il avait du sang qui coulait de sa tête, il était sonné. Le gendarme l'a aidé à entrer dans la camionnette. Là, j'ai appris qu'en plus de ce que je venais de voir, ils l'avaient frappé, attaché, et lui avaient fait des piqûres de je ne sais quoi."

Voici le deuxième extrait:

"Hier, lundi soir, un compagnon de cellule se plaignait de rage de dent couplée à un abcès. On lui a fait savoir qu'ils ne peuvent rien lui donner si ce n'est de l'aspirine, jusqu'à la venue du dentiste ce jeudi".

Finalement, voilà deux extraits de la réalité brute de ce qui se passe au jour le jour dans nos prisons, y compris pendant les deux ans et demi que nous venons de passer à tergiverser et à pinailler sur un projet qui était pourtant pour ainsi dire prêt à être adopté, concocté par une commission inter-universitaire dont il était le fruit après quatre années de travail.

Ce qui est en jeu, c'est la lutte contre le développement et la domination aujourd'hui, d'une véritable sous-culture carcérale où la plupart des valeurs de la communauté, la plupart des valeurs de la vie sociale sont inversées. Par exemple, en prison, la loi du plus fort domine tout le reste et on est concrètement très loin du moindre droit pour la personne détenue.

Aujourd'hui, en Belgique, quand on s'intéresse à la question des prisons, on ne peut ne pas être choqué par le fait que 15 à 20.000 enfants sont séparés de leurs parents incarcérés. Près de 1% des mineurs d'âge vivant en Belgique vivent cette situation. 900 de ces enfants vivent l'incarcération de leur mère et parmi ces enfants privés de leur mère, 30% ont moins de 5 ans. Parmi les autres, ceux qui vivent un problème d'incarcération de leur père, 50% ont moins de 7 ans et à peu près la moitié ont perdu tout contact avec ce père.

Il est incontestable que la prison sanctionne aussi des innocents.

Par ailleurs, on condamne à des peines de plus en plus longues, si bien que la surpopulation est le principal résultat de cette pratique. Lorsque je suis arrivé au Parlement en 1995, le seuil des 7.000 derde klasse. Het bevestigt de teloorgang van onze assemblee inzake wetgevend werk: alleen wetjes komen nog aan bod. Nochtans is de inzet van uitzonderlijk belang en het ontwerp was als het ware klaar om aangenomen te worden. Het komt erop aan te strijden tegen de ontwikkeling van een ware subcultuur in de gevangenissen waar de meeste sociale waarden met voeten worden getreden. De overbevolking in de gevangenissen blijft een huizenhoog probleem dat elk efficiënt reïntegratieproject onmogelijk maakt. Ons land heeft geen basiswet voor de strafinrichtingen.

Op 5 juli ontvingen we het verslag dat de minister had besteld. Het bevat 172 artikelen die we in meer dan twee en een half jaar niet hebben kunnen goedkeuren. Er werden er tot heden slechts 19 besproken.

Dat is weinig, in het besef dat met de jongste programmawet 476 artikelen werden aangenomen! Ik herinner mij diverse verklaringen in juli 2000 en al de goede voornemens waarmee de weg van deze regering geplaveid was. In dit delicate dossier waren de minister van Justitie en de heer Erdman enthousiast, en hadden zij de mond vol van de verantwoordelijkheid en het gezag van het Parlement.

Nu zitten we nog altijd in het slop. Er werd geen enkel artikel van dit goede ontwerp aangenomen. We zijn niet verder geraakt dan een voorstel van resolutie, het zwaktebod onder de parlementaire instrumenten. Ik zal mij onthouden, en ik heb u door. De commissie heeft de bespreking van 19 artikelen 3 jaar lang laten aanslepen, en komt vandaag zowaar tot de conclusie dat de "onderliggende principes goed zijn"!

personnes détenues apparaissait comme un maximum infranchissable. Aujourd'hui, il y a plus de 9.000 personnes incarcérées dans notre pays. Cela, avec toutes les conséquences que la surpopulation entraîne, rend quasiment impossible tout traitement individualisé, tout plan de détention digne de ce nom, en vue de la prévention de la récidive.

Cela rend très malaisée aussi toute évolution vers la reconnaissance et l'effectivité de droits de la personne détenue.

Dans notre pays, contrairement à beaucoup d'autres pays voisins, il n'existe aucun code pénitentiaire. Rien n'est réglementé de façon précise, si ce n'est par environ 500 circulaires dont certaines remontent au siècle dernier.

Alors qu'avons-nous fait au Parlement? Le 5 juillet 2000, le rapport commandité en 1996 par le ministre de la Justice De Clerck, nous a été solennellement transmis par le ministre Verwilghen. 172 articles extrêmement argumentés, précis, travaillés sur le plan juridique. 172 articles qu'en plus de deux ans et demi, nous n'avons pas pu adopter, dont seulement 19 ont pu être étudiés en commission. C'est peu quand on se rend compte que, par exemple, dans le contexte d'une loi-programme, type de travail parlementaire éminemment contestable sur le plan méthodologique, cette assemblée est capable d'adopter et d'examiner à la hussarde pas moins de 476 articles, si je me réfère à la dernière loi-programme que nous avons examinée ou prétendument examinée au mois de décembre dernier.

En juillet 2000, une séance protocolaire réunit à la tribune de la commission de la Justice le professeur Dupont, le président De Croo, le ministre de la Justice et le député Erdman, président de la commission. Exactement, comme lors du lancement de la commission pour le Renouveau politique, tout commence ce jour-là, je m'en souviens très bien, par des déclarations pleines de fierté devant la levée si attendue d'un tabou et l'accouchement imminent d'une législation résolument novatrice, le tout ponctué aussi, comme on va le voir, d'une bonne rasade de sollicitude vis-à-vis du Parlement.

De la commission inter-universitaire, monsieur le ministre, vous avez dit, par exemple, qu'elle "apporte une réponse précise à une question cruciale à laquelle il n'a jamais été répondu au cours de ce siècle, à savoir quel est le contenu ou quelle est la portée réelle d'une peine d'emprisonnement ou d'une détention préventive. Dans cette matière délicate, l'autorité du Parlement doit pouvoir jouer pleinement. Il appartient aujourd'hui au Parlement de trancher et de faire les choix fondamentaux. Ce débat parlementaire ne vient pas trop tôt. Le silence du législateur a en effet contraint l'administration pénitentiaire à combler elle-même les lacunes de la législation. Même si l'administration pénitentiaire ne s'en est pas mal sortie, ce n'est pas sa mission". C'est ainsi que vous concluiez, monsieur le ministre de la Justice, en indiquant que la parole était à présent au Parlement.

Même enthousiasme, apparent en tout cas, sur le banc de M. le président de la commission de la Justice, Fred Erdman, qui a dit ce jour-là: "La réception de ce rapport entraîne une certaine responsabilité dans le chef du Parlement. Différents arrêts de la Cour européenne des droits de l'homme, des décisions du Conseil d'Etat,

Tot slot onderstreep ik dat het status-quo wordt gehandhaafd, en ook de gunstregeling waarvan we gezworen hadden dat we ze tijdens deze zittingsperiode van ons zouden afschudden, blijft bestaan.

des jugements en référé et le rapport du Comité européen pour la prévention des tortures ont montré clairement que la cote d'alerte était atteinte. Je suis heureux de constater que les temps ont changé. Le monde politique a désormais conscience de ce problème préoccupant et il est disposé à assumer ses responsabilités". Tout cela est consigné dans le document numéroté 1076/1, pages 9 à 13, de notre assemblée.

Mais malheureusement la commission de la Justice a tourné autour du pot, de sorte que l'on en est toujours au point mort en fin de législature. Sur toute cette longue période, les élus ont bien visité quelques prisons, entendu des représentants du personnel de l'administration pénitentiaire, mais pas un chapitre, pas un article de ce projet salutaire n'a pu être adopté.

A un moment donné, on a parlé de segmenter le projet pour en accélérer la prise en considération et l'adoption par morceaux. Puis, on est descendu à l'idée d'une espèce de loi d'habilitation qui adopterait le projet in globo, tout en renvoyant son exécution concrète à l'exécutif et à son administration. Et nous voilà maintenant aboutis, au terme de cette longue marche mais qui ne me paraît pas digne de la responsabilité parlementaire à laquelle il avait tant été fait allusion, à une proposition de résolution, c'est-à-dire au mode le plus mineur d'intervention du Parlement, généralement utilisé pour pallier la difficulté d'intervenir sur des problèmes, par exemple, lointains ou sur des questions sur lesquelles nous n'avons pas compétence directe.

Piteux retour à la case départ pour des règles dont il avait été dit si opportunément qu'elles relèvent du débat, du vote et du contrôle parlementaire plutôt que de l'initiative administrative. Mais les cérémonies et les congratulations mutuelles de juillet 2000 auront eu le mérite, non négligeable peut-être, du point de vue de la propagande du gouvernement arc-en-ciel, de distraire de quelques modifications fort discutables parmi lesquelles je citerai en début de la législature le "snelrecht" et pour terminer celle-ci ce funeste projet de sanctions administratives.

Je m'abstiendrai donc sur le vote de cette résolution. Je m'abstiendrai et je ne suis pas dupe! On est parti du constat que la réglementation sous la houlette de l'exécutif et de l'administration présentait trop de risques d'arbitraire et qu'il fallait sortir de cette situation. On a bien voulu faire un détour utile et fructueux par une commission interuniversitaire qui n'a pas ménagé ses efforts. Ce travail a été remis à l'exécutif, puis transmis au Parlement. Mais le Parlement a "chipoté" la chose pendant près de trois ans, examiné 19 articles, pour conclure aujourd'hui – je cite la proposition de résolution qui nous est soumise – que "les principes directeurs sont bons".

Je vous signale quand même que dans ces 476 articles, chers signataires de cette proposition de résolution, il m'a semblé déceler autre chose que des principes directeurs. De plus, vous vous payez le luxe – c'est quand même assez extraordinaire de lire cela au cinquième considérant de votre proposition de résolution – de "constater qu'il est urgent de légiférer". C'est un luxe extraordinaire, pour des gens qui ont tourné autour du pot pendant près de trois ans, de légiférer sous la prochaine législature – ce qui n'engage

réellement ni cette assemblée ni celle qui lui succédera. En attendant – et je crains que cela soit pour longtemps, même si j'espère que l'histoire des prochaines années pourra me démentir –, le statu quo est consacré: retour à la case "exécutif", retour des droits des détenus à la stricte appréciation de l'administration et maintien du régime de faveur dont nous avions juré que nous sortirions sous cette législature-ci.

17.05 **Fred Erdman** (SP.A): Mijnheer de voorzitter, ik was niet van plan in deze bespreking te interveniëren omdat de bewoordingen van de resolutie mijns inziens weergaven wat de gevoelens waren van de leden die deze hebben ondertekend. Daarnaast heeft mevrouw Herzet zeer duidelijk voor ons allen getuigd van het gevoel van onbehagen dat we ons werk niet hebben kunnen afleveren. Ik heb trouwens in een recent interview nog gezegd dat, indien ik één zaak betreur als voorzitter van de commissie, het is dat we dit niet tot een goed einde hebben kunnen brengen, onverminderd de geleverde inspanningen. Ik heb er zelfs op aangedrongen – u zult het vaststellen in het verslag – dat bij het verslag over deze resolutie, die losstaat van het oorspronkelijke, toch alle werkzaamheden zouden worden gevoegd binnen het kader van het voorstel van wet. Hiermee kan men aantonen dat er toch iets is gebeurd. De heer Decroly heeft inderdaad gelijk te onderstrepen dat er iets is gebeurd. Hij heeft het ook met zoveel woorden gezegd, maar het zal waarschijnlijk afhangen van eenieders lezing om te gaan zoeken naar allerlei redenen.

Ik denk dat we hier gewoon moeten vaststellen dat we binnen het kader van onze werkzaamheden werden overladen. Ik moet u, mijnheer de kamervoorzitter, niet zeggen welke productie de commissie voor de Justitie tijdens deze legislatuur heeft geleverd. Ik ga niet zoeken naar mogelijke obscure motiveringen om dit niet tot een einde te brengen. Ik meen dat wij inderdaad niet bij machte zijn geweest om het tot een einde te brengen. Dit schept natuurlijk het probleem van het parlementaire werk in zijn geheel. Ik heb dit ook herhaaldelijk gezegd. De grote hervormingen – ik hou mijn hart vast, onder andere voor het grote werk van de commissie-Franchimont – zijn naar mijn gevoel en in de ervaring die we allemaal hebben, geëindigd met werkstukken – zoals de hervorming van het Gerechtelijk Wetboek van Van Reepinghen en Krings – waaraan we nu nog stelselmatig aanpassingen doen. Ik had op een bepaald ogenblik de inventaris gemaakt van de mogelijkheden die voorlagen waarbij op een of andere manier iets zou worden geconcretiseerd. Ik heb inderdaad op een bepaald ogenblik voorgesteld de basisprincipes die in het ontwerp van professor Dupont en zijn ploeg waren vooropgesteld, als kaderwet te beschouwen. Dit wilde de commissie eigenlijk niet omdat zij het als één geheel beschouwde en het daarvan dus niet kon loskoppelen. Langs de andere kant moet het voorbereidend werk dat nu is geleverd de volgende legislatuur toelaten sneller te gaan omdat de informatie die we moesten inwinnen, is ingewonnen. Ik hoop in ieder geval dat de oproep die in deze resolutie is vervat, weldegelijk door de volgende legislatuur zal kunnen worden uitgevoerd.

Mijnheer Decroly, ik kan best begrijpen dat men binnen het kader van een oppositietaal en binnen het kader van een benadering in deze, nare oorzaken wil zoeken die een beetje beginnen aan te leunen bij obsessies over complotten en dergelijke. Ik kan u de

17.05 **Fred Erdman** (SP.A): La résolution reflète bien le sentiment des signataires et la déclaration de Mme Herzet illustre le malaise général. À titre personnel, je souhaite toutefois ajouter que je déplore que nous n'ayons pas pu mener ce travail à bonne fin et qu'il est bon que le rapport précise que bien des choses ont bougé.

Il ne convient pas, toutefois, de rechercher des raisons obscures à cet échec comme l'a fait M. Decroly. La commission de la Justice a tout simplement été surchargée de travail. Le travail préparatoire que nous avons effectué permettra néanmoins de mener ce projet à bien au cours de la prochaine législature. Je conçois bien que l'opposition cherche toutes sortes de « sombres » motifs, mais en réalité, il n'en existe aucun.

verzekering geven, althans wat mij betreft, dat ik samen met velen…

Je comprends, monsieur Arens, les réticences de votre groupe qui aurait voulu que l'on atterrisse, quitte à compléter le travail ultérieurement.

Nous avons démarré nos travaux sur un rythme qui pouvait éventuellement amener une décision finale. Néanmoins – je ne reprendrai pas l'entièreté de l'agenda de la commission –, tout ce qui a été mis sur la table, tout ce qui a été réalisé n'a pas permis – je l'avoue – de terminer ce travail essentiel.

Ik begrijp de heer Arens. Wij hadden het werk kunnen afmaken. Wij hebben met alle mogelijke middelen getracht vooruitgang te boeken. Wij hebben dit alles samen met u gerealiseerd.

Mijnheer Van Parys, u hebt het woord tijdbom gebruikt. De minister is zich ten volle bewust van de problematiek die in het kader van het penitentiaire leeft voor het personeel, de gedetineerden, de nabestaanden en de slachtoffers. Ik zou bijna durven stellen dat ik een oproep doe aan de verantwoordelijken voor deze Kamer in de volgende legislatuur om daar werk van te maken.

Dans ce contexte, M. Van Parys a même utilisé l'expression de "bombe à retardement". Pour toutes les parties concernées, j'espère que l'appel lancé aujourd'hui sera effectivement mis en œuvre sous la prochaine législature.

17.06 **Josy Arens** (cdH): Monsieur le président de la commission de la Justice, je vous ai bien écouté mais l'impression que j'avais durant toutes ces négociations, toutes ces discussions sur la proposition de loi qu'on appelle proposition Dupont, c'est que vous aviez finalement autant envie que les membres de la commission de faire progresser cette loi mais que le ministre de la Justice n'avait pas le budget permettant de concrétiser cette réforme. En effet, cette réforme a aussi un coût, monsieur le ministre, il faut le reconnaître. Budgétairement, nous n'étions pas suffisamment avancés pour supporter concrètement le coût de cette réforme.

17.06 **Joseph Arens** (cdH): Ik heb de indruk dat u op grond van het voorstel van de heer Dupont een wet wilde opstellen, maar dat een begrotingsprobleem dit in de weg stond.

De **voorzitter**:
De bespreking is gesloten.
La discussion est close.

De door commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2317/1)**
Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2317/1)**

Er werden geen amendementen ingediend of heringediend.
Aucun amendement n'a été déposé ou redéposé.

De stemming over het voorstel van resolutie zal later plaatsvinden.
Le vote sur la proposition de résolution aura lieu ultérieurement.

Je dois aussi penser aux services. La séance du soir commencera donc à 19.15 heures. Cela me semble un bon compromis.

De plus, si vous restez tous très simples, si vous ne parlez plus durant le reste de la soirée, on votera à 20 heures.

Cela dure longtemps parce que les parlementaires parlent beaucoup et c'est d'ailleurs leur droit.

17.07 **Fred Erdman** (SP.A): Monsieur le président, je me permets de vous faire remarquer que vous additionnez les temps de parole que vous vous octroyez et les nôtres. Il y a tout de même une différence!

Le **président**: Je demande simplement aux collègues de ne pas parler trop longtemps.

La séance est levée.
De vergadering is gesloten.

La séance est levée à 19.00 heures. Prochaine séance le jeudi 20 mars 2003 à 19.15 heures.
De vergadering wordt gesloten om 19.00 uur. Volgende vergadering donderdag 20 maart 2003 om 19.15 uur.

BIJLAGE

PLENUMVERGADERING

DONDERDAG 20 MAART 2003

INTERNE BESLUITEN

COMMISSIES

Beslissingen

Overeenkomstig artikel 14, eerste lid, van de wet van 6 april 1995 houdende inrichting van de parlementaire overlegcommissie bedoeld in artikel 82 van de Grondwet en tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, deel ik u mee dat de parlementaire overlegcommissie in haar vergadering van 19 maart 2003 volgende beslissingen heeft genomen:

- overeenkomstig artikel 12, § 2, van de voormelde wet en met toepassing van artikel 80 van de Grondwet, heeft de commissie de termijnen bepaald waarbinnen de Senaat zich moet uitspreken over de volgende wetsontwerpen, waarvoor de regering de spoedbehandeling heeft gevraagd:

a) voor het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten, de wet van 29 juli 1934 houdende verbod van private milities en de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detectives (stuk nr. 2328/1 – 2002/2003): de commissie heeft beslist de evocatietermijn op 5 dagen en de onderzoekstermijn op 30 dagen vast te stellen;

b) voor het wetsontwerp houdende overeenstemming van het Belgische recht met het Internationaal Verdrag tegen de aanwerving, het inzetten, de financiering en de opleiding van huurlingen, aangenomen te New York op 4 december 1989 (stuk nr. 2331/1 – 2002/2003): de commissie heeft beslist de evocatietermijn op 5 dagen en de onderzoekstermijn op 30 dagen vast te stellen;

c) voor het wetsontwerp tot modernisering van de belasting voor aanplakking en de betalingswijzen van het zegelrecht (stuk nr. 2342/1 – 2002/2003): de commissie heeft beslist de evocatietermijn op 5 dagen en de onderzoekstermijn op 30 dagen vast te stellen;

ANNEXE

SÉANCE PLÉNIÈRE

JEUDI 20 MARS 2003

DECISIONS INTERNES

COMMISSIONS

Décisions

Conformément à l'article 14, alinéa 1er, de la loi du 6 avril 1995 organisant la commission parlementaire de concertation prévue à l'article 82 de la Constitution et modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, je vous communique que la commission parlementaire de concertation a pris les décisions suivantes en sa réunion du 19 mars 2003:

- conformément à l'article 12, § 2, de la loi précitée et en application de l'article 80 de la Constitution, la commission a déterminé les délais dans lesquels le Sénat aura à se prononcer sur les projets de loi suivants, pour lesquels le gouvernement a demandé l'urgence:

a) pour le projet de loi modifiant la loi du 10 avril 1990 sur les entreprises de gardiennage, les entreprises de sécurité et les services internes de gardiennage, la loi du 29 juillet 1934 interdisant les milices privées et la loi du 19 juillet 1991 organisant la profession de détective privé (doc. n° 2328/1 – 2002/2003): la commission a décidé de fixer le délai d'évocation à 5 jours et le délai d'examen à 30 jours;

b) pour le projet de loi de mise en conformité du droit belge avec la Convention internationale contre le recrutement, l'utilisation, le financement et l'instruction de mercenaires, adoptée à New York le 4 décembre 1989 (n° 2331/1 – 2002/2003): la commission a décidé de fixer le délai d'évocation à 5 jours et le délai d'examen à 30 jours;

c) pour le projet de loi concernant la modernisation de la taxe d'affichage et des modes de paiement du droit de timbre (n° 2342/1 – 2002/2003): la commission a décidé de fixer le délai d'évocation à 5 jours et le délai d'examen à 30 jours;

d) voor het ontwerp van programmawet (stuk nr. 2343/1 – 2002/2003): de commissie heeft beslist de evocatietermijn op 5 dagen en de onderzoekstermijn op 30 dagen vast te stellen;
. het wetsontwerp tot invoeging van een artikel 442*bis* in het Wetboek van strafvordering (stuk. Nrs 1083/1 tot 10 – 2000/2001) (het wetsontwerp moet worden behandeld overeenkomstig artikel 77 van de Grondwet.);
- overeenkomstig de artikelen 2, 2°, en 12, § 1, van de voormelde wet en met toepassing van artikel 82 van de Grondwet, heeft de commissie de termijn verlengd waarbinnen de Senaat zich moet uitspreken over de volgende wetsontwerpen:
a) voor het wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek in verband met het erfrecht van de langstlevende echtgenoot (stuk. nrs 1353/1 tot 8 – 2000/2001): de commissie heeft beslist de onderzoekstermijn met 4 dagen te verlengen;
b) voor het wetstonwerp tot wijziging van de wet van 9 juli 1971 tot regeling van de woningbouw en de verkoop van te bouwen of in aanbouw zijnde woningen en de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect (stuk. nrs 1201/1 tot 17 – 2000/2001): de commissie heeft beslist de onderzoekstermijn met 6 dagen te verlengen.
Ter kennisgeving

d) pour le projet de loi-programme (n° 2343/1 – 2002/2003): la commission a décidé de fixer le délai d'évocation à 5 jours et le délai d'examen à 30 jours;
. le projet de loi insérant un article 442*bis* dans le Code d'instruction criminelle (doc. n°s 1083/1 à 10 – 2000/2001) (le projet de loi doit être traité conformément à l'article 77 de la Constitution.);

- conformément aux articles 2, 2°, et 12, § 1er, de la loi précitée et en application de l'article 82 de la Constitution, la commission a prolongé le délai dans lequel le Sénat aura à se prononcer sur le projets de loi suivants:
a) pour le projet de loi modifiant certaines dispositions du Code civil relatives aux droits successoraux du conjoint survivant (doc. n°s 1353/1 à 8 – 2000/2001): la commission a décidé de prolonger le délai d'examen de 4 jours;

b) pour le projet de loi modifiant la loi du 9 juillet 1971 réglementant la construction d'habitations et la vente d'habitations à construire ou en voie de construction et la loi du 20 février 1939 sur la protection du titre et de la profession d'architecte (doc. nos 1201/1 à 17 – 2000/2001): la commission a décidé de prolonger le délai d'examen de 6 jours.
Pour information

VOORSTELLEN

Toelating tot drukken

1. Wetsvoorstel van de heer Olivier Maingain tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen teneinde de "dubbele bestraffing" te versoepelen (nr. 2379/1).
2. Voorstel van verklaring van de heer Dirk Van der Maelen tot herziening van de Grondwet ter invoeging van een hoofdstuk I bis om er het begrip "duurzame ontwikkeling" in op te nemen (nr. 2380/1).
3. Voorstel van verklaring van mevrouw Dalila Douifi tot herziening van de artikelen 10, 11, 26 en 27 van de Grondwet (nr. 2381/1).
4. Wetsvoorstel (de heer Pierre Lano, de dames Muriel Gerkens en Leen Laenens) tot wijziging van artikel 15/5 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (nr. 2382/1).
5. Wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten tot regeling van de rechten en plichten van pleegouders (2383/1).

PROPOSITIONS

Autorisation d'impression

1. Proposition de loi de M. Olivier Maingain visant à modifier la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers afin d'atténuer la "double peine" (n° 2379/1).

2. Proposition de déclaration de M. Dirk Van der Maelen de révision de la Constitution en vue d'insérer un titre Ier bis y introduisant la notion de "développement durable" (n° 2380/1).

3. Proposition de déclaration de Mme Dalila Douifi de révision des articles 10, 11, 26 et 27 de la Constitution (n° 2381/1).
4. Proposition de loi (M. Pierre Lano, Mmes Muriel Gerkens et Leen Laenens) visant à modifier l'article 15/5 de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (n° 2382/1).
5. Proposition de loi de M. Servais Verherstraeten relative aux droits et aux devoirs des parents nourriciers (n° 2383/1).

6. Wetsvoorstel van de heer Jean-Jacques Viseur tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen met het oog een grotere transparantie van de vereffeningsprocedures ten aanzien van derden (nr. 2385/1).
7. Voorstel van verklaring van de heer Yves Leterme tot herziening van de Grondwet (nr. 2386/1).

6. Proposition de loi de M. Jean-Jacques Viseur modifiant le Code des sociétés afin d'améliorer la transparence des procédures de liquidation à l'égard des tiers (n° 2385/1).

7. Proposition de déclaration de M. Yves Leterme de révision de la Constitution (n° 2386/1).

MEDEDELINGEN

COMMUNICATIONS

COMMISSIES

COMMISSIONS

Verslagen

Rapports

Volgende verslagen werden ingediend:
namens de commissie voor de Sociale Zaken,
- door mevrouw Pierrette Cahay-André, over het wetsontwerp houdende instemming met de avenant van 15 augustus 2002 aan het samenwerkingsakkoord tussen de Staat, de Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de sociale economie van 4 juli 2000, bekrachtigd bij wet van 26 juni 2001 (nr. 2326/2);
namens de Kamer- en de Senaatscommissies voor de Buitenlandse Betrekkingen, alsook namens het Federaal adviescomité voor de Europese aangelegenheden,
- door de dames Leen Laenens en Magdelaine Willame-Boonen, over de gedachtewisseling over het ontwerp-aanbod van de Europese Unie in het raam van de onderhandelingen over de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten binnen de Wereldhandelsorganisatie (nr. 2369/1);
namens de commissie voor de Financiën en de Begroting,
- door de heren Peter Vanhoutte en Dirk Pieters, over:
. het wetsontwerp houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat (nr. 1870/4);
. het wetsontwerp tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de Gemeenschappen en de Gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof (nr. 1871/8);
. het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof (nr. 1872/8);
namens de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt,

Les rapports suivants ont été déposés:
au nom de la commission des Affaires sociales,
- par Mme Pierrette Cahay-André, sur le projet de loi approuvant l'avenant du 15 août 2002 à l'accord de coopération entre l'Etat, les Régions et la Communauté germanophone relatif à l'économie sociale du 4 juillet 2000, approuvé par la loi du 26 juin 2001 (n° 2326/2);

au nom des commissions des Relations extérieures de la Chambre et du Sénat et du Comité d'avis fédéral chargé de questions européennes,

- par Mmes Leen Laenens et Magdelaine Willame-Boonen, sur l'échange de vues sur le projet d'offre de l'Union européenne dans le cadre des négociations de l'Accord général sur le commerce des services au sein de l'Organisation mondiale du commerce (n° 2369/1).
au nom de la commission des Finances et du Budget,
- par MM. Peter Vanhoutte et Dirk Pieters, sur:

. le projet de loi portant organisation du budget et de la comptabilité de l'Etat fédéral (n° 1870/4);

. le projet de loi fixant les dispositions générales applicables aux budgets, au contrôle des subventions et à la comptabilité des Communautés et des Régions, ainsi qu'à l'organisation du contrôle de la Cour des comptes (n° 1871/8);

. le projet de loi modifiant la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes (n° 1872/8);
au nom de la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique,

- door mevrouw Kristien Grauwels, over het wetsvoorstel van de heer Hugo Coveliers tot invoeging van bijzondere maatregelen inzake aanstelling, bevordering en evaluatie van de leden gedetacheerd uit een politiedienst in de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten (nr. 2142/5);
namens de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw,
- door de dames Simonne Creyf en Muriel Gerkens, over het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst en de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen (nr. 1007/8);
- door de heer Arnold Van Aperen, over:
. het wetsontwerp tot oprichting van federale raden van landmeters-experten (nr. 2151/3);
. het wetsontwerp tot bescherming van de titel en van het beroep van landmeter-expert (nr. 2152/5);
namens de commissie voor de Justitie,
- door de heer Tony Van Parys, over het voorstel van resolutie (de heren Fred Erdman, Geert Bourgeois en Hugo Coveliers, de dames Martine Dardenne en Jacqueline Herzet, de heer Guy Hove, de dames Karine Lalieux en Fauzaya Talhaoui en de heer Tony Van Parys) betreffende het eindverslag van de Commissie Basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden en het voorstel van basiswet gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden (nr. 2317/2);
- door mevrouw Jacqueline Herzet en de heer Servais Verherstraeten, over het wetsontwerp tot hervorming van de adoptie (geamendeerd door de Senaat) (nr. 1366/16);
- door de heren Tony Van Parys en Vincent Decroly, over het voorstel van basiswet (de heren Tony Van Parys, Vincent Decroly, Hugo Coveliers, de dames Karine Lalieux en Jacqueline Herzet, de heren Fred Erdman, Jean-Jacques Viseur, Geert Bourgeois en mevrouw Fauzaya Talhaoui en de heer Guy Hove) gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden (nr. 1365/3);
- door mevrouw Karine Lalieux, over het wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 357 en 362 van het Gerechtelijk Wetboek (nr. 2310/3);
- door de heer Servais Verherstraeten, over het wetsvoorstel van de heer Thierry Giet tot wijziging van artikel 31 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken (nr. 2355/4);

- par Mme Kristien Grauwels, sur la proposition de loi de M. Hugo Coveliers insérant des dispositions particulières en matière de commissionnement, de promotion et d'évaluation des membres détachés d'un service de police dans la loi organique du 18 juillet 1991 de contrôle des services de police et de renseignements (n° 2142/5);
au nom de la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture,
- par Mmes Simonne Creyf et Muriel Gerkens, sur le projet de loi modifiant la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre et la loi du 12 juillet 1976 relative à la réparation de certains dommages causés à des biens privés par des catastrophes naturelles (n° 1007/8);

- par M. Arnold Van Aperen, sur:
. le projet de loi créant des conseils fédéraux des géomètres-experts (n° 2151/3);
. le projet de loi protégeant le titre et la profession de géomètre-expert (n° 2152/5);
au nom de la commission de la Justice,
- par M. Tony Van Parys, sur la proposition de résolution (MM. Fred Erdman, Geert Bourgeois, Hugo Coveliers et Mmes Martine Dardenne et Jacqueline Herzet, M. Guy Hove, Mmes Karine Lalieux et Fauzaya Talhaoui et M. Tony Van Parys) relative au rapport final de la Commission "loi de principes concernant l'administration pénitentiaire et le statut juridique des détenus" (n° 2317/2);

- par Mme Jacqueline Herzet et M. Servais Verherstraeten, sur le projet de loi réformant l'adoption (amendé par le Sénat) (n° 1366/16);

- par MM. Tony Van Parys et Vincent Decroly, sur la proposition de loi de principes (MM. Tony Van Parys, Vincent Decroly, Hugo Coveliers, Mmes Karine Lalieux et Jacqueline Herzet, MM. Fred Erdman, Jean-Jacques Viseur, Geert Bourgeois et Mme Fauzaya Talhaoui et M. Guy Hove) concernant l'administration pénitentiaire et le statut juridique des détenus é(n° 1365/3);
- par Mme Karine Lalieux, sur le projet de loi modifiant les articles 357 et 362 du Code judiciaire (n° 2310/3);
- par M. Servais Verherstraeten, sur la proposition de loi de M. Thierry Giet modifiant l'article 31 de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire (n° 2355/4);

- door de heer Thierry Giet, over het wetsvoorstel de heer Yves Leterme tot wijziging van artikel 92 van het Gerechtelijk Wetboek (nr. 2312/2).

- par M. Thierry Giet, sur la proposition de loi de M. Yves Leterme modifiant l'article 92 du Code judiciaire (n° 2312/2).

SENAAT

Overgezonden wetsontwerpen

Bij brief van 18 maart 2003, zendt de Senaat, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het niet geëvoceerde wetsontwerp over tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen (nr. 2176/3).
Ter kennisgeving

Evocatie

Bij brieven van 18 maart 2003 deelt de Senaat mee dat op 18 maart 2003, met toepassing van artikel 78 van de Grondwet, tot evocatie is overgegaan van de volgende wetsontwerpen:
- wetsontwerp tot reglementering van de boekenprijs (nr. 2075/11);
- wetsontwerp tot regeling van de rechtspleging voor de militaire rechtscolleges en tot aanpassing van verscheidene wettelijke bepalingen naar aanleiding van de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vredestijd (nr. 2359/1).
Ter kennisgeving
Bij brief van 19 maart 2003 deelt de Senaat mee dat op 19 maart 2003, met toepassing van artikel 78 van de Grondwet, tot evocatie is overgegaan van het wetsontwerp houdende nieuwe maatregelen ten gunste van de oorlogsslachtoffers (nr. 2273/11).
Ter kennisgeving

REGERING

Europese Ministerraad Landbouw - Agenda

Bij brief van 13 maart 2003 zendt de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw de agenda van de Europees Ministerraad Landbouw van 17 en 18 maart 2003 over.

SENAT

Projets de loi transmis

Par message du 18 mars 2003, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, le projet de loi modifiant l'arrêté royal du 22 février 2001 organisant les contrôles effectués par l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire et modifiant diverses dispositions légales, le Sénat ne l'ayant pas évoqué (n° 2176/3).

Pour information

Evocation

Par messages du 18 mars 2003, le Sénat fait connaître la mise en oeuvre, en application de l'article 78 de la Constitution, le 18 mars 2003, de l'évocation des projets de loi suivants:
- projet de loi réglementant le prix du livre (n° 2075/11);
- projet de loi réglant la procédure devant les juridictions militaires et adaptant diverses dispositions légales suite à la suppression des juridictions militaires en temps de paix (n° 2359/1).

Pour information
Par message du 19 mars 2003, le Sénat fait connaître la mise en oeuvre, en application de l'article 78 de la Constitution, le 19 mars 2003, de l'évocation du projet de loi prévoyant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre (n° 2273/11).
Pour information

GOUVERNEMENT

Conseil des Ministres européens de l'Agriculture – Ordre du jour

Par lettre du 13 mars 2003, la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture transmet l'ordre du jour du Conseil des Ministres européens de l'Agriculture des 17 et 18 mars 2003.

Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen, naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw en naar het Adviescomité voor de Europese Aangelegenheden

Renvoi à la commission des Relations extérieures, à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture et au Comité d'avis chargé de questions européennes

Europese Ministerraad Concurrentievermogen – Agenda

Conseil des Ministres européens de la Compétitivité – Ordre du jour

Bij brief van 13 maart 2003 zendt de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, belast met het Grootstedenbeleid de agenda van de Europees Ministerraad Concurrentievermogen van 16 maart 2003 over.
Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen, naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw en naar het Adviescomité voor de Europese Aangelegenheden

Par lettre du 13 mars 2003, le ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique, chargé de la Politique des grandes villes transmet l'ordre du jour du Conseil des Ministres européens de la Compétitivité du 16 mars 2003.
Renvoi à la commission des Relations extérieures, à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture et au Comité d'avis chargé de questions européennes

REKENHOF

COUR DES COMPTES

Inzage- en informatierecht van de parlementsleden

Droit de regard et d'information des parlementaires

Bij brief van 12 maart 2003 zendt de voorzitter van het Rekenhof een kopie van de vraag om informatie over die het Rekenhof heeft ontvangen van de heer Olivier Maingain betreffende de inrichting van een internationaal perscentrum in het Résidence Palace te Brussel, alsmede een afschrift van het antwoord van het Rekenhof aan de heer Olivier Maingain.
Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

Par lettre du 12 mars 2003, le président de la Cour des comptes transmet une copie de la demande d'information de M. Olivier Maingain concernant l'installation d'un Centre de presse international au Résidence Palace à Bruxelles, ainsi que de la réponse de la Cour des comptes à M. Olivier Maingain.

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

ADVIEZEN

AVIS

Bij brief van 18 maart 2003 zenden de voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de voorzitter van de Nationale Arbeidsraad het advies over betreffende de algemene overeenkomst inzake de handel in diensten.
Verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw en naar de commissie voor de Sociale Zaken

Par lettre du 18 mars 2003, le président du Conseil central de l'Economie et le président du Conseil National du Travail transmettent l'avis relatif à l'accord général sur le commerce des services.

Renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture et à la commission des Affaires sociales